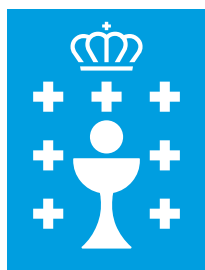

PROXECTO

Orzamentos
2018

INFORME
ECONÓMICO E FINANCEIRO

XUNTA DE GALICIA

INFORME ECONÓMICO E FINANCEIRO

CONTIDO

I.	AVANZANDO CON FIRMEZA CARA AS METAS DO PEG 2015-2020	7
II.	CONTORNA ECONÓMICA	17
II.1.	EVOLUCIÓN RECENTE E PERSPECTIVAS	19
II.2.	O CONTEXTO INTERNACIONAL	23
II.3.	ECONOMÍA ESPAÑOLA	31
II.4.	ECONOMÍA GALEGA	35
II.5.	ESCENARIO MACROECONÓMICO	42
II.6.	O ESCENARIO FINANCEIRO. SITUACIÓN MONETARIA E FINANCEIRA.	51
II.6.1.	TIPOS OFICIAIS DE REFERENCIA	51
II.6.2.	TIPOS DE XUROS INTERBANCARIOS	53
II.6.3.	MERCADO DE DÉBEDA PÚBLICA	55
II.6.4.	MERCADOS BOLSISTAS	57
II.6.5.	MERCADOS DE DIVISAS	59
III.	O PLAN ESTRATÉXICO DE GALICIA 2015-2020.	63
III.1.	INTRODUCCIÓN	65
III.2.	OBXECTIVOS E PRIORIDADES DE GASTO NOS ORZAMENTOS 2018 DO PLAN ESTRATÉXICO 2015-2020	67
III.3.	EIXES DE ACTUACIÓN DO PLAN ESTRATÉXICO DE GALICIA 2015-2020 (PEG 2015-2020).	70
IV.	ORZAMENTOS XERAIS DE GALICIA PARA O EXERCICIO 2018	85
IV.1.	GRANDES CIFRAS	87
IV.1.1.	EVOLUCIÓN DO SISTEMA DE FINANCIAMENTO. TEITO DE GASTO E CAPACIDADE DE GASTO	87
IV.1.2.	INGRESO CONSOLIDADO.	89
IV.1.3.	AUMENTO DO GASTO NON FINANCEIRO NUN 2,9%	90
IV.1.4.	MANTEMENTO DUN IMPORTANTE AFORRO BRUTO E SALDO PRIMARIO GRAZAS Á UNS MAIORES INGRESOS CORRENTES E A OS AFORROS DE CUSTE FINANCEIRO	91
IV.1.5.	FORMACIÓN DE CAPITAL: 1.000 MILLÓNS DE EUROS	91
IV.1.6.	FONDO DE CONTINXENCIA: 39 MILLÓNS DE EUROS	92
IV.1.7.	NECESIDADE DE FINANCIAMENTO CHEGANDO AO	

	FIN DA SENDA DE CONSOLIDACIÓN FISCAL: 190 MILLÓNS DE EUROS _____	92
IV.1.8.	PRINCIPAIS POLÍTICAS DE GASTO PRIORIZADAS NO ORZAMENTO 2018 _____	94
IV.1.9.	CRECENTE RELEVANCIA DO GASTO SOCIAL _____	94
IV.1.10.	REFORZASE O FINANCIAMENTO ADICIONAL DA ADMINISTRACIÓN LOCAL _____	96
IV.1.11.	FINANCIAMENTO DAS UNIVERSIDADES _____	97
IV.1.12.	INVESTIMENTO EN I+D+I _____	98
IV.1.13.	GASTO CON PERSPECTIVA TERRITORIAL _____	101
IV.1.14.	INGRESOS E NOVAS MEDIDAS TRIBUTARIAS _____	101
IV.1.15.	DISTRIBUCIÓN POR CONSELLERÍAS E ORGANISMOS ESTATUTARIOS _____	103
IV.2.	OBXECTIVOS E PRIORIDADES DE GASTO NOS ORZAMENTOS PARA 2017. O PLAN ESTRATÉXICO DE GALICIA 2015-2020 _____	106
V.	SOSTIBILIDADE FINANCEIRA E DISCIPLINA ORZAMENTARIA _____	109
V.1.	REGRAS FISCAIS E ORZAMENTO 2018 _____	111
V.1.1.	REGRA DE GASTO _____	112
V.1.2.	LÍMITE DE DÉBEDA. _____	115
V.2.	EVOLUCIÓN DA SITUACIÓN FINANCEIRA AUTONÓMICA. _____	116
V.2.1.	EVOLUCIÓN ORZAMENTARIA _____	116
V.3.	EVOLUCIÓN DO ENDEBEDAMENTO: POSICIÓN RELATIVA _____	129
V.4.	TRANSPARENCIA _____	132

AVANZANDO CON FIRMEZA CARA AS METAS DO PEG 2015-2020

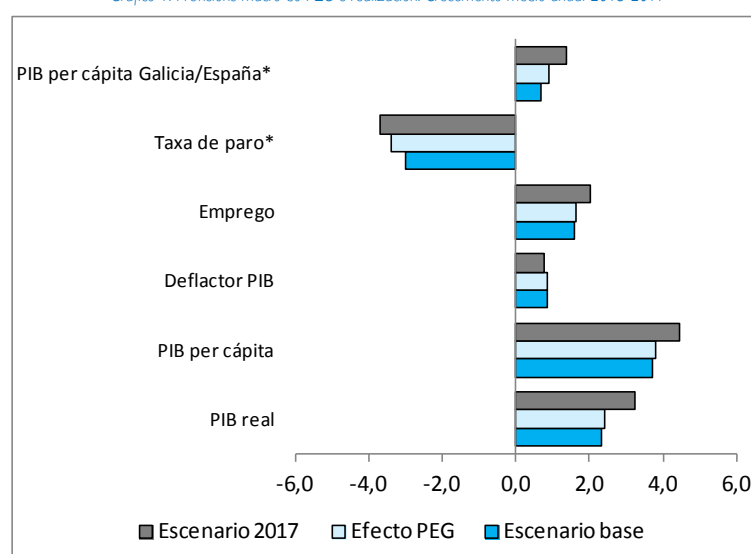
I. AVANZANDO CON FIRMEZA CARA AS METAS DO PEG 2015-2020

Os Orzamentos Xerais da Comunidade Autónoma de Galicia do pasado ano comezaban este apartado poñendo en valor a garantía de estabilidade fronte ás fortes incertezas que rodeaban a contorna socioeconómica galega. Hoxe, contar cuns orzamentos que segan unha senda de crecemento estable constitúe un valor escaso, pero fundamental para clarexar e aportar fiabilidade ás expectativas de familias e negocios. En resumidas contas, un piar sólido para continuar a consolidar a senda de crecemento iniciada a finais do 2014, apañada sobre a sostibilidade das finanzas públicas autonómicas.

Porén, un ano despois, as perspectivas son moito máis favorables ao crecemento e o repunte cíclico mundial que comezou a mediados de 2016 continúa a cobrar forza. Malia isto, persisten fortes incertezas internas (orzamento xeral do estado prorrogado de novo e resolución do desafío soberanista catalán) e externas (incerteza sobre os resultados das negociacións do Brexit, encaixe do cambio de nesgo na política monetaria nos EEUU, problemas xeopolíticos que afectan ao funcionamento dos mercados de materias primas e falla de axuste estrutural do modelo de crecemento chino) que seguen a ameazar o crecemento.

Os informes de seguimento do Plan estratéxico de Galicia 2015-2020 (en diante PEG 2015-2020), evidencian como a comunidade autónoma está a aproveitar a conxuntura económica favorable para implementar a súa estratexia global acadando valores por riba do esperado nas principais liñas de actuación.(ver PEG no apartado III)

Gráfico I. Previsións macro do PEG e realización. Crecemento medio anual 2015-2017

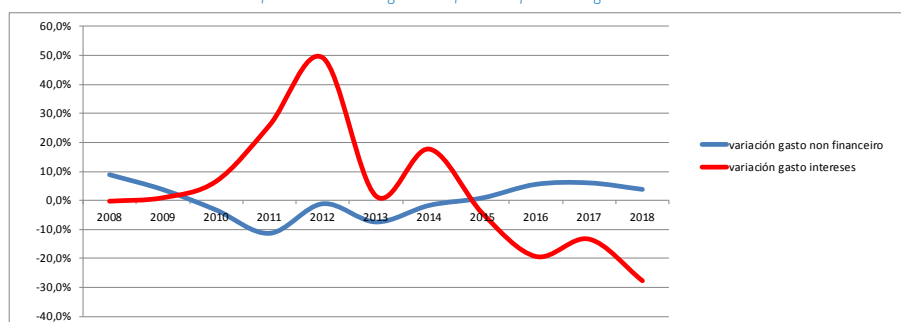

Por todo isto, a presentación e aprobación dos orzamentos da comunidade autónoma para 2018 constitúen un apoio básico para acomodar expectativas e seguir avanzando cara a consecución dos fitos marcados no PEG 2015-2020.

No que atinxe á evolución das finanzas públicas, o recoñecemento realista e temperán da crise e a adaptación das finanzas públicas ás disponibilidades financeiras dimanantes da mesma, aportou primeiro flexibilidade e marxe de manobra fronte aos pasados shocks financeiros e dos mercados de débeda, preservando os servizos públicos básicos; pero tamén permite rematar o proceso de consolidación fiscal consonte á senda marcada, o que esta a supor importantes aforros financeiros, máis de 182 millóns de euros no período 2014-2018, e recursos que agora podemos dedicar a financiar o crecemento e o emprego.

A gráfica seguinte permite comparar as taxas de variación do gasto non financeiro primario, é dicir sen computar os xuros da débeda, e o gasto en intereses da débeda, mostra como a baixa do custe financeiro da comunidade autónoma deixa espazo crecente para dedicar a gasto non financeiro.

Gráfico 2. Evolución do gasto non financeiro primario vs gasto en xuros

Esta mesma actuación permite dispor dunha situación da débeda comparativamente mellor que a das restantes CC.AA. e os recursos precisos para apoiar o crecemento san da economía galega. Unha simple ollada á evolución do financiamento dos investimentos no orzamento permite corroborar esta afirmación, así o gasto de capital crece a ritmo positivo e constante dende 2014; no entanto o seu financiamento pasa de fundamentarse no recurso á débeda do 2014 ao aforro bruto no 2018.

Gráfico 3. Evolución do stock de débeda 2014-2017

Porcentaxe de variación da débeda. 2014 – 2017/II

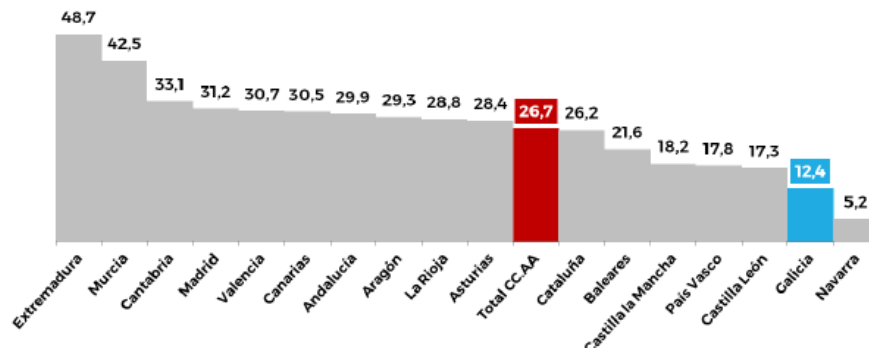
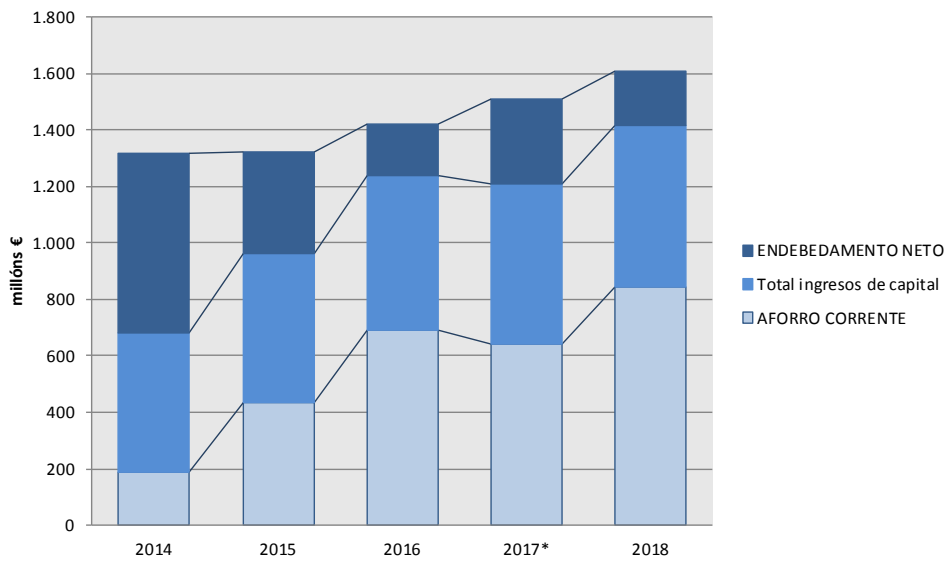

Gráfico 4. Evolución do gasto de capital e o seu financiamento

Como pode apreciarse, de novo, a base sólida e saneada das finanzas da nosa comunidade autónoma posibilitará apoiar o crecemento económico con forza no 2018, reforzando a xeración de emprego e a mellora da recadación tributaria, o que posibilita, ao mesmo tempo, absorber as baixas impositivas e a senda de consolidación fiscal e aumentar a capacidade de gasto non financeiro en máis do 3%, como se ven facendo nos últimos exercicios.

Por outra banda, o proceso de consolidación fiscal e unha xestión activa da carteira de débeda, orientada ao aproveitamento das mellores condicións dos mercados financeiros proporcionan aforros de preto de 70 millóns de euros (entre gastos financeiros do perímetro de consolidación orzamentario e de entes instrumentais), que aportan novos recursos para o financiamento das políticas de gasto prioritarias en función do establecido polo antedito plan estratéxico.

Gráfico 5. Variación das masas financeiras do orzamento consolidado

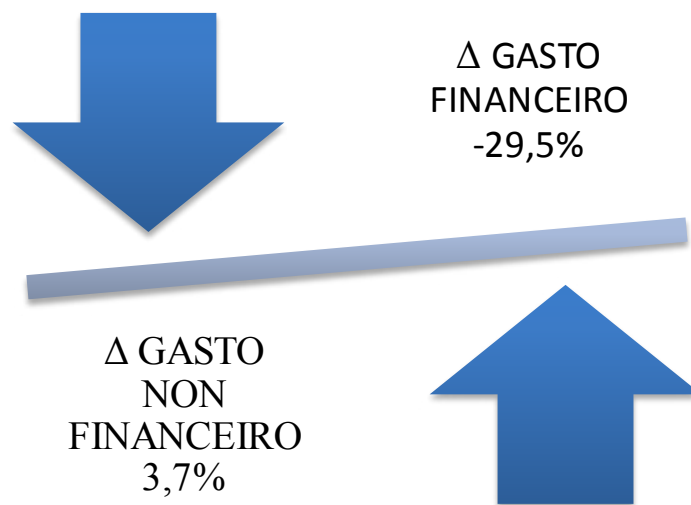
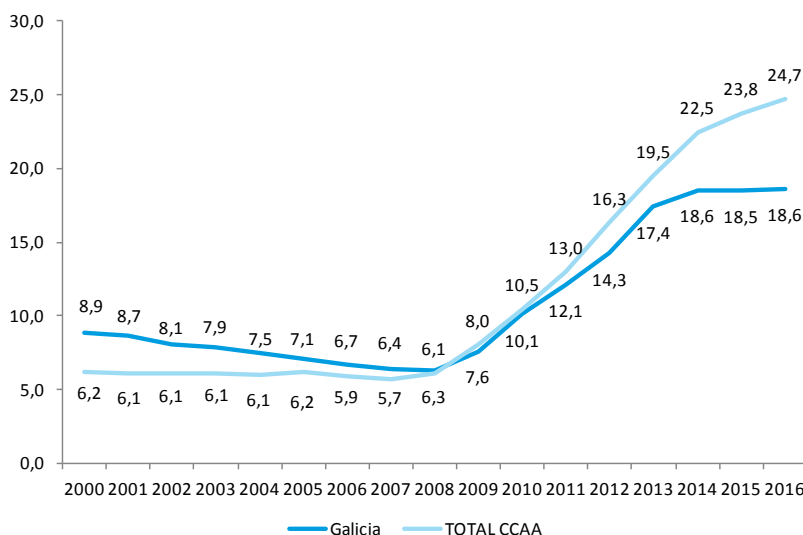

Gráfico 6. Evolución do ratio débeda/PIB.

Fonte: Banco de España. Débeda PDE (medias trimestrais)

Estas notas son as que caracterizan as contas que se presentan e explican a evolución das grandes masas financeiras das mesmas en comparación coas do ano precedente, a este respecto compre salientar que a comparación cos datos numéricos dos tomos do orzamento do exercicio pasado poden verse alteradas polo proceso de homoxeneización e axuste do orzamento inicial do 2017 explicado na memoria I. (Este proceso ven motivado pola aprobación das partidas adicionais da Lei 3/2017 que modifican o orzamento inicial de 2017, tal e como sinala os seus artigos 1.5, 2.2 e 3.2, ademais con motivo da saída do perímetro do orzamento das operacións FEAGA nas que a comunidade autónoma fai papel de mero intermediario, se axustan estas os proxectos de gasto equivalentes do orzamento 2017.

A técnica de orzamentación

Galicia leva anos tentando consolidar un novo modelo de gobernanza económica baseado no autogoberno, a responsabilidade e a transparencia. Os instrumentos básicos para desenvolvemento son a planificación estratéxica, a elaboración e implementación dos orzamentos e a avaliación dos resultados.

A execución de este sistema de gobernanza autonómico permitiu aproveitar o antes posible a mellora da conxuntura económica, manter o centro de decisión financeira sobre as contas autonómicas e ofertar aos cidadáns un balanzo comparativamente superior ao das restantes CC.AA. tanto en materia de carga fiscal como de endebedamento.

No que atinxe á orzamentación, a elaboración dunhas contas partindo de cero cada ano e priorizando as actuacións precisas para acadar os resultados previstos no PEG 2015-2020 supón un auténtico novo plantexamento do proceso de orzamentación ao que non están afeitos os principais axentes destinatarios do orzamento (familias, empresas, xestores de gasto..) acostumados a unha proposta incrementalista do mesmo.

Se ben xa vimos comentando nos últimos orzamentos esta circunstancia, compre incidir nela por seguir a ser o núcleo do proceso de orzamentación e o causante dos seus resultados.

Se ben, uns orzamentos que seguen a lóxica da dotación encamiñada a resultados son máis difíciles de implementar que os incrementalistas (onde todo cabe) por ser preciso un esforzo de axuste e priorización do gasto. Esta forma de orzamentar veu coa crise para quedarse, porque as necesidades superan e superarán con moito aos recursos da comunidade. No entanto, a disciplina fiscal permite manter a Galicia entre as comunidades autónomas que realizan un maior esforzo investidor e de apoio ao crecemento.

É por elo que a orzamentación de cara a resultados, onde cada xestor debe acreditar que resultados vai acadar cos fondos que solicita, convertese nun elemento esencial do proceso de orzamentación e de desenvolvemento do PEG, que debe evolucionar cara á rendición de contas aos cidadás dos resultados acadados e á reformulación continua das estratexias priorizadas no PEG.

Todo o anterior debe acompañarse dunha muda nas formas tradicionais de xestión pública na liña indicada, pulando pola xestión encamiñada a resultados, promovendo un xiro cara á cultura dos obxectivos e a transparencia e a rendición de contas, así como a revisión das políticas de gasto cando non acaden os resultados esperados.

A este respecto 2017, será o primeiro exercicio que conte cun informe de seguimento do PEG, que analizará se a comunidade autónoma camiña cara aos obxectivos prefixados no mesmo, o informe a piques de rematar indica que se están a superar as previsións do plan na maioría das liñas de actuación definidas no plan estratéxico.

Para posibilitar este seguimento e avaliación en exercicios posteriores, os indicadores recollidos nos orzamentos están revisados e aliñados cos obxectivos operativos do PEG para 2018, tamén están coordinados cos recollidos nos programas operativos de fondos europeos, o que permite vencellar a estratexia da comunidade autónoma coa dos fondos estruturais da UE.

Estes indicadores permiten non so orientar a asignación de recursos públicos, senón que axudan ao xestor público a analizar os fallos na provisión de bens e servizos públicos e propoñer novos procedementos ou actuacións de gasto que tentan acadar máis impacto na consecución dos obxectivos estratéxicos de cada servizo.

Estes obxectivos e indicadores están chamados a ser os protagonistas dos debates orzamentarios dos países con sistemas de gobernanza económica máis avanzada en vez do tradicional análise de sube-e-baixa das partidas orzamentarias.

CONTORNA ECONÓMICA

II. CONTORNA ECONÓMICA

II.1. EVOLUCIÓN RECENTE E PERSPECTIVAS

Unha serie de factores positivos no eido económico están a apoiar un repunte cíclico mundial dende mediados de 2016 e que continúa a cobrar forza na actualidade, esta basease na aceleración do crecemento na Europa, Xapón, China e os EEUU e o mantemento de condicións financeiras favorables en todo o mundo.

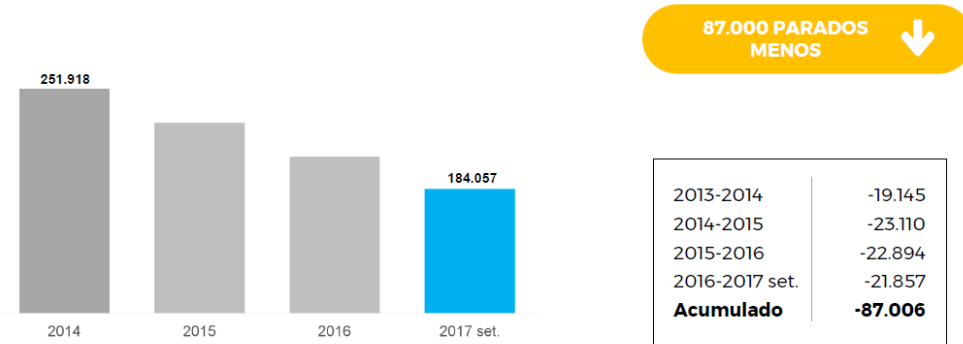
Se ben esta situación positiva da pé a unha maior confianza das autoridades e mercados, aínda existen desequilibrios estruturais tanto na economía real coma monetaria mundial que poderían aflorar nunha situación de menor crecemento a medio prazo, ademais persisten os problemas de desigualdade e lento avance do crecemento potencial nas economías da nosa contorna.

Por iso, os progresos económicos recentes crean unha oportunidade a escala mundial que as autoridades non deben desaproveitar, realizando as reformas estruturais e fiscais pendentes que permitan desenvolver economías máis resilientes á crise, así como fomentando a produtividade e o investimento.

No que atinxe á nosa economía o aumento do emprego, moi vencellado á evolución da desigualdade, crecemento potencial e prezos, son asuntos de cuxa solución con éxito depende boa parte do futuro da comunidade autónoma.

Aumento do emprego e redución da desigualdade, malia positiva evolución dos últimos anos, a taxa de desemprego aínda permanece en cotas inasumibles, Galicia debe deseñar o seu propio vieiro para manter un crecemento sostible (como xa mostran os fundamentos macro) pero tamén inclusivo, é vital investimento na xente en todas as etapas da vida, pero sobre todo nos xoves. As melloras en materia de educación, capacitación e reconversión profesional poden facilitar o axuste do mercado laboral á nova realidade económica e elevar a produtividade. Estes elementos son básicos para competir hoxe en día nun mercado de traballo cun emprego cada día máis polarizado entre traballos de alta e baixa remuneración, de xeito especial na nosa comunidade que sofre a competencia directa dos territorios máis próximos no que a empregos de baixa remuneración se refire.

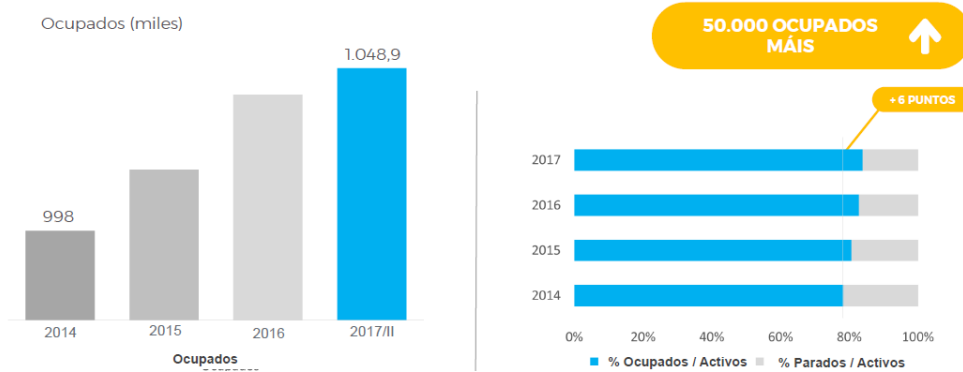
Paro rexistrado Galicia

Resulta básico reducir as altas taxas de desemprego xuvenil a curto prazo, o investimento en capital humano, tal e como describe o PEG 2015-2020, debe axudar a incrementar a participación da renda do traballo no PIB, ademais a política económica xeral debe promover un entorno conducente a o crecemento sostible dos salarios reais.

Datos EPA

Ocupados (miles)

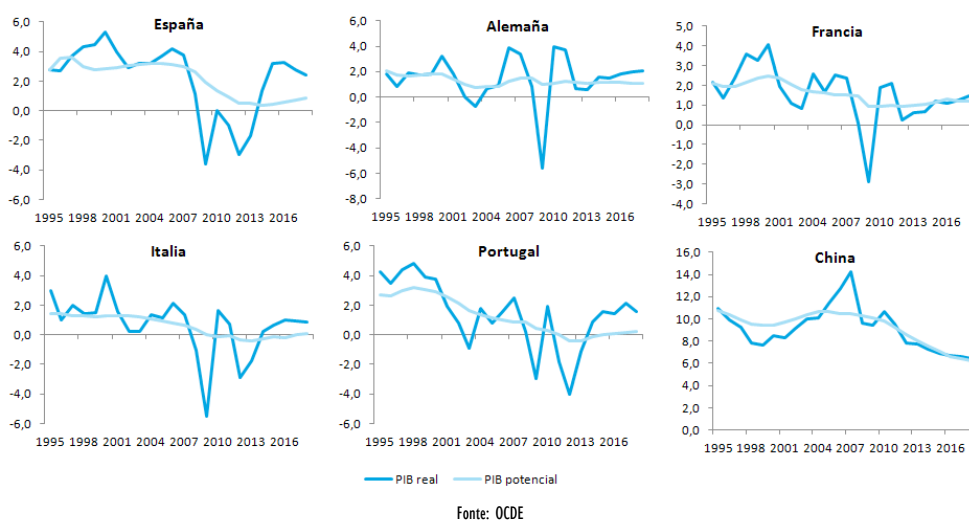

Vencellado a este último apunte xurde o segundo punto, o crecemento sostible e moderado dos prezos, fronte a atonía actual so alterada perentoriamente por repuntes transitorios dos prezos da enerxía. E o leve crecemento dos salarios nominais unha das principais razóns de esta evolución dos prezos, o cal á súa vez afecta ás baixas taxas de xuro nominais e fai posible que se chegue a situacións de tampa da liquidez, un punto no que os bancos centrais xa non poden baixar máis os xuros para estimular a demanda agregada; outra consecuencia inesperada dos baixos prezos é a dificultade engadida ao proceso de consolidación fiscal ao mermar a progresividade do sistema tributario, e por

tanto, a súa recadación. Por todo iso resulta conveniente tomar medidas para elevar o nivel da evolución dos prezos en torno ao obxectivo do BCE.

Por último o outro gran reto ao que se enfronta a nosa economía é a evolución do crecemento a longo prazo, en moitas economías as taxas de crecemento tendencial a máis longo prazo serán máis baixas que as de crecemento tendencial da década que precedeu á crise financeira 07-09, a expectativa dun crecemento lento da produtividade e o avellentamento da poboación son factores de suma importancia, así segundo o FMI, estas menores taxas de crecemento potencial son problemáticas por diversos motivos, dificultan a mellora dos niveis de vida dos máis pobres, fan máis dolorosa a redistribución da renda e da riqueza, desincentivan investimentos que favorezan a produtividade, afectan á sostibilidade das redes de protección social con financiamento público e avivan o resentimento político ao truncar as esperanzas no futuro e socavar a confianza na equidade dos resultados económicos.

Gráfico 7. Evolución do PIB real e potencial. Variación anual (%).

Estes aspectos non resoltos da recuperación son os que deben impulsar gran parte da acción da Xunta nos vindeiros exercicios, malia que a resolución dos mesmos nun contexto de economía aberta non dependen en gran medida do goberno autonómico, si que pode artellar medidas favorables que colaboren á súa resolución, aproveitando o bo momento económico e unhas finanzas saneadas para aumentar o investimento e a produtividade, seguir a mellorar os resultados da educación, así como impulsar novas actuacións para a inclusión laboral dos xoves e os máis desfavorecidos. Todas estas liñas de actuación son contempladas como prioridades no proceso de orzamentación para 2018.

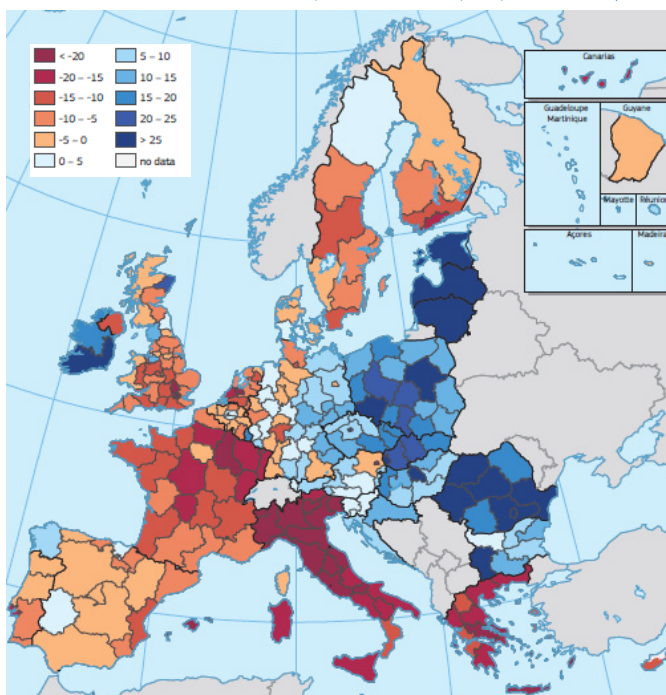
Se ben os retos aos que se está a enfrontar Galicia non son pequenos, compre tamén salientar que Galicia é a rexión española que presenta unha maior converxencia en termos de PIB per cápita respecto a media estatal nos últimos 16 anos, ao igual que coa media da Unión Europea.

No 2016 o PIB per cápita de Galicia representa o 89,1% do de España, 11,5 puntos máis que no 2000. Con respecto á UE 28 a converxencia foi de case 8 puntos porcentuais.

Neste período, o ritmo de converxencia foi superior nos anos anteriores á crise económica, polo que cabe esperar ritmos de converxencia similares nos próximos anos, que permitan converxer cinco puntos coa media estatal e oito coa europea ata 2020, período de vixencia do PEG.

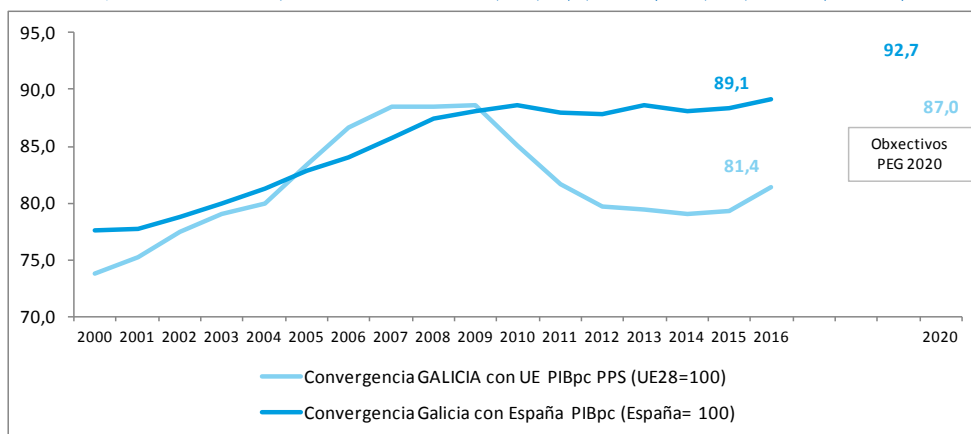
Tendo en conta o devalo demográfico, que contribúe á suba da devandita ratio, pero tamén nos permite concluír que cunha taxa vexetativa negativa en todo o período, e dicir cunha evolución da forza laboral diverxente e evolucionando a menos sobre a española, Galicia foi quen de manter taxas de crecemento superiores, indicador da capacidade de afrontar con éxito os retos anteriores.

Mapa 1. Variación do PIB per cápita, 2000-2015 (UE28=0)

Fonte: Eurostat

Gráfico 8. Convergencia con España e a UE28, 2000-2016. PIB per cápita (España=100) e PIB per cápita en PPS (UE28=100)

Fonte: Eurostat e elaboración propia

II.2. O CONTEXTO INTERNACIONAL

Tal e como indicamos na parte introdutoria, as previsións de crecemento da economía mundial para este ano acadan entre o 3,4% e o 3,6% segundo os principais organismos internacionais elaboradores de previsións: Fondo Monetario Internacional (FMI), Organización para a Cooperación e o Desenvolvemento Económico (OCDE) e Comisión Europea.

Para o vindeiro exercicio 2018, prevese un crecemento en torno ao 3,6%. Este pronóstico revela un avance máis significativo no 2017 da economía mundial, cun crecemento arredor de catro décimas superior ao do ano anterior; no 2018 o avance será entre unha e dúas décimas máis. Estas previsións suxiren un afianzamento do crecemento nos próximos anos; a recuperación económica mundial continúa, motivada por un crecemento xeneralizado das economías avanzadas e un fortalecemento da actividade das economías dos mercados emerxentes. Como sempre, existen determinados factores que suporán importantes riscos á baixa, como a incerteza en torno á política económica en Estados Unidos, o proceso de abandono do Reino Unido da Unión Europea e as tensións xeopolíticas.

Cadro 1: Previsións macroeconómicas

Previsións macroeconómicas. PIB Volume. Taxas de variación interanual en %						
	FMI (outubro 2017)		OCDE (xuño 2017)		Comisión Europea (maio 2017)	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018
PIB Mundial	3,6	3,7	3,5	3,6	3,4	3,6
Área Euro*	2,1	1,9	1,8	1,8	1,7	1,8
Francia	1,6	1,8	1,3	1,5	1,4	1,7
Alemaña	2,0	1,8	2,0	2,0	1,6	1,9
Italia	1,5	1,1	1,0	0,8	0,9	1,1
Portugal	2,5	2,0	2,1	1,6	1,8	1,6
España	3,1	2,5	2,8	2,4	2,8	2,4
Reino Unido	1,7	1,5	1,6	1,0	1,8	1,3
Estados Unidos	2,2	2,3	2,1	2,4	2,2	2,3
Xapón	1,5	0,7	1,4	1,0	1,2	0,6
Marrocos	4,8	3,0	--	--	--	--
México	2,1	1,9	1,9	2,0	1,7	2,1
Brasil	0,7	1,5	0,7	1,6	0,5	1,8
China	6,8	6,5	6,6	6,4	6,6	6,3
India	6,7	7,4	7,3	7,7	7,2	7,5
Comercio mundial de bens e servizos	4,2	4,0	4,6	3,8	--	--

Fonte: FMI, OCDE e Comisión Europea

(*) A OCDE elabora previsións da Área Euro constituída por 16 países

Para o conxunto da economía global, a evolución da situación económica encerra diferenzas significativas segundo a área xeográfica. Empregando como fonte de información o FMI, as economías avanzadas crecerán un 2,2% no ano 2017 e un 2,0% no 2018, con diferenzas entre os distintos países: Estados Unidos, logo da desaceleración no 2016, volverá a taxas superiores ao 2% nos dous anos; Canadá estará entre as economías avanzadas que máis crece no 2017, 3,0%, que se reducirá no 2018 ata o 2,1%. Para a zona euro prevese para o ano 2017 unha taxa de crecemento superior á do ano anterior, 2,1% fronte ao 1,8%, e dúas décimas menos en 2018, 1,9%. Para Reino Unido a evolución é similar, dun crecemento do 1,7% no 2017 ao 1,5% no 2018. A previsión para Xapón do FMI indica un maior crecemento no ano 2017, 1,5%, e unha desaceleración no 2018, 0,7%. As economías emerxentes e desenvolvidas continuarán sendo o motor de crecemento da economía mundial, cun incremento do 4,6% (tres décimas máis que no ano anterior), que repuntará ata o 4,9% en 2018, sendo as economías india e china as que máis crecerán.

Para o ano 2017, comparando as últimas estimacións elaboradas polo FMI, a OCDE e a Comisión Europea coas estimacións previas e se consideramos unicamente as principais economías, os novos prognósticos melloran ou manteñen o crecemento proposto ante-
1 Rusia, China, India, Indonesia, Malaisia, Brasil, México, Arxentina, países do norte de África e de Oriente medio e subsaharianos forman este grupo.

riormente, agás as previsións do FMI para India, da OCDE para Francia, Estados Unidos e México e as previsións da Comisión Europea para Estados Unidos e Brasil, que empeoran respecto das anteriores.

Cadro 2 Variación das previsións.

Previsións 2017. PIB Volume. Taxas de variación interanual en %						
	FMI		OCDE		Comisión Europea	
	Xullo	Outubro	Marzo	Xuño	Febreiro	Maio
PIB Mundial	3,5	3,6	3,3	3,5	3,4	3,4
Área Euro*	1,9	2,1	1,6	1,8	1,6	1,7
Francia	1,5	1,6	1,4	1,3	1,4	1,4
Alemaña	1,8	2,0	1,8	2,0	1,6	1,6
Italia	1,3	1,5	1,0	1,0	0,9	0,9
Portugal**	1,7	2,5	1,2	2,1	1,6	1,8
España	3,1	3,1	2,5	2,8	2,3	2,8
Reino Unido	1,7	1,7	1,6	1,6	1,5	1,8
Estados Unidos	2,1	2,2	2,4	2,1	2,3	2,2
Xapón	1,3	1,5	1,2	1,4	1,0	1,2
Marrocos**	4,4	4,8	--	--	--	--
México	1,9	2,1	2,3	1,9	1,7	1,7
Brasil	0,3	0,7	0,0	0,7	0,6	0,5
China	6,7	6,8	6,5	6,6	6,4	6,6
India	7,2	6,7	7,3	7,3	7,1	7,2
Comercio mundial de bens e servizos**	4,0	4,2	--	4,6	--	--

Fonte: FMI, OCDE e Comisión Europea

(*) A OCDE elabora previsións da Área Euro constituída por 16 países

(**) O FMI na actualización de xullo non inclúe as previsións destes países

Para o 2018, a OCDE e a Comisión Europea manteñen o crecemento mundial no 3,6% mentres que o FMI eleva a súa previsión nunha décima. Ademais, mentres a Comisión Europea mantén ou mellora as previsións dos principais países, a OCDE rebaixa as previsións de Italia, Estados Unidos e México sobre as predicións anteriores e o FMI (o último organismo en actualizar as previsións) empeora as previsións de Marrocos, México e India.

Cadro 3 Variación das previsións

Previsións 2018. PIB Volume. Taxas de variación interanual en %						
	FMI		OCDE		Comisión Europea	
	Xullo	Outubro	Marzo	Xuño	Febreiro	Maiο
PIB Mundial*	3,6	3,7	3,6	3,6	3,6	3,6
Área Euro*	1,7	1,9	1,6	1,8	1,8	1,8
Francia	1,7	1,8	1,4	1,5	1,7	1,7
Alemaña	1,6	1,8	1,7	2,0	1,8	1,9
Italia	1,0	1,1	1,0	0,8	1,1	1,1
Portugal**	1,5	2,0	1,3	1,6	1,5	1,6
España	2,4	2,5	2,2	2,4	2,1	2,4
Reino Unido	1,5	1,5	1,0	1,0	1,2	1,3
Estados Unidos	2,1	2,3	2,8	2,4	2,2	2,3
Xapón	0,6	0,7	0,8	1,0	0,5	0,6
Marrocos**	3,9	3,0	--	--	--	--
México	2,0	1,9	2,4	2,0	2,1	2,1
Brasil	1,3	1,5	1,5	1,6	1,7	1,8
China	6,4	6,5	6,3	6,4	6,2	6,3
India	7,7	7,4	7,7	7,7	7,5	7,5
Comercio mundial de bens e servizos**	3,9	4,0	--	3,8	--	--

Fonte: FMI, OCDE e Comisión Europea

(*) A OCDE elabora previsións da Área Euro constituída por 16 países

(**) O FMI na actualización de xullo non inclúe as previsións destes países

Nos seguintes parágrafos detállanse estas previsións para os principais países da economía mundial e cos que mantemos relacións comerciais e que, polo tanto, teñen unha maior influencia na economía galega. Estes países son Estados Unidos, Xapón, China, India, os principais da zona euro, Reino Unido e Marrocos. Para o seguimento dos países utilízanse principalmente os datos da Comisión Europea, que publicou o II de maio deste ano, e comentarase as principais discrepancias coas previsións do FMI (actualizadas en outubro) e as da OCDE (actualizadas en xuño).

As proxeccións informan de que a expansión económica na zona euro continuará no período 2017-2018; esta evolución baséase na mellora da demanda interna, apoiada por unha política monetaria acomodaticia, a mellora no mercado de traballo e a menor necesidade de despalancamento de todos os sectores; ademais, a recuperación mundial favorecerá as exportacións da zona euro, aínda que poderán verse afectadas negativamente pola apreciación do euro. En 2017 o PIB crecerá entre o 1,7% que prevé a Comisión Europea e o 2,1% do FMI; en 2018 o PIB incrementárase nun 1,8% segundo a Comisión Europea e a OCDE, mentres que o FMI prevé un crecemento do 1,9%, dúas décimas inferior ao previsto para o ano anterior.

Por países dentro da zona euro, as perspectivas da Comisión Europea para 2017 apuntan a un crecemento estable nas principais economías, con taxas de crecemento superiores ás do ano anterior en Francia (1,4% en 2017 fronte a 1,2% en 2016) e Portugal

(1,8% en 2017 fronte 1,4% en 2016), mentres que Alemaña (1,6% en 2017 fronte ao 1,9% en 2016) e España (2,8% fronte a 3,2%) minorarán o seu crecemento. As previsións do FMI para 2017 superan as da Comisión Europea; así, prevé un crecemento para Francia do 1,6%, para Alemaña un 2,0% e para España un 3,1%. As diferenzas máis significativas danse nas previsións para Italia (1,5%) e Portugal (2,5%), que superan en seis e sete décimas respectivamente ás da Comisión Europea. As previsións da OCDE sitúanse entre as dos outros dous organismos, agás para Francia, cunha previsión inferior (1,3%).

As previsións para 2018 da Comisión Europea amosan un maior crecemento que no ano 2017 nas principais economías da área euro agás en España e Portugal, onde diminúe con respecto ao ano anterior, do 2,8% ao 2,4% no caso de España, e do 1,8% ao 1,6% en Portugal. O crecemento de Francia será do 1,7%, o de Alemaña do 1,9% e o de Italia do 1,1%. As previsións do FMI elevan estas estimacións para todos estes países agás Alemaña, cun crecemento do 1,8%. Este organismo prevé un crecemento do 1,8% de Francia, do 1,1% de Italia, do 2,0% de Portugal e do 2,5% de España. As previsións da OCDE melloran as perspectivas respecto das da Comisión para Alemaña, minoran o crecemento de Francia e Italia e coinciden na previsión para Portugal e España.

No principal país da UE que queda fóra da zona euro, o Reino Unido, as perspectivas para o ano 2017 son dun crecemento do 1,8%, similar ao do ano precedente. Para 2018 o crecemento será inferior, 1,3%. As previsións do FMI empeoran en unha décima a estimación da Comisión Europea para 2017, cun crecemento do 1,7% e melloran en dúas décimas a previsión para 2018, ata o 1,5%; a OCDE prevé taxas inferiores ás dos dous organismos, 1,6% en 2017 e 1,0% en 2018. Os tres organismos prevén unha desaceleración en 2018 como consecuencia da incerteza asociada ás negociacións sobre a saída do Reino Unido da Unión Europea.

En Estados Unidos, despois da desaceleración no ano 2016, todos os organismos prevén un maior dinamismo nos dous próximos anos, con taxas superiores ao 2,0%, debido a posibles cambios na política fiscal. As previsións da Comisión Europea e o FMI coinciden nos dous anos, 2,2% en 2017 e 2,3% en 2018; a OCDE prevé un menor crecemento en 2017, 2,1%, mentres que para 2018 a estimación é superior, 2,4%.

En Xapón as últimas previsións mostran un débil crecemento desta economía nos dous próximos anos; os tres organismos coinciden nun maior crecemento no 2017 que no 2018 aínda que difiren nas taxas; o FMI prevé un crecemento no 2017 do 1,5%, que se reduciría en oito décimas no 2018 ata o 0,7%; a Comisión Europea estima uns crecementos inferiores, 1,2% en 2017 e 0,6% en 2018. A OCDE prevé unha menor diferenza entre os dous anos, cunha taxa do 1,4% en 2017, que se reduciría en catro décimas o ano seguinte, 1,0%.

O crecemento da economía china seguirá sendo elevado. A Comisión Europea e a OCDE estiman un crecemento do 6,6% en 2017, unha décima inferior ao do ano ante-

rior, e un menor crecemento no ano 2018, entre o 6,3% segundo a Comisión Europea e o 6,4% da OCDE. O FMI revisou ao alza no mes de outubro as previsións para China, elevando nunha décima cada ano, co que crecería un 6,8% en 2017 (superando nunha décima o crecemento do ano anterior) e un 6,5% en 2018. Nestas mesmas previsións, o FMI revisou á baixa o crecemento para a India, do 7,2% ata o 6,7% en 2017, e do 7,7% ao 7,4% en 2018. Con esta revisión as previsións do FMI son máis baixas que as da Comisión Europea (7,2% en 2017 e 7,5% en 2018) e as da OCDE (7,3% en 2017 e 7,7% en 2018).

Utilizando os datos do FMI, a economía de Marrocos, despois do moderado crecemento en 2016 (1,2%), rexistrará un forte impulso nos dous próximos anos, con taxas do 4,8% en 2017 e 3,0% en 2018.

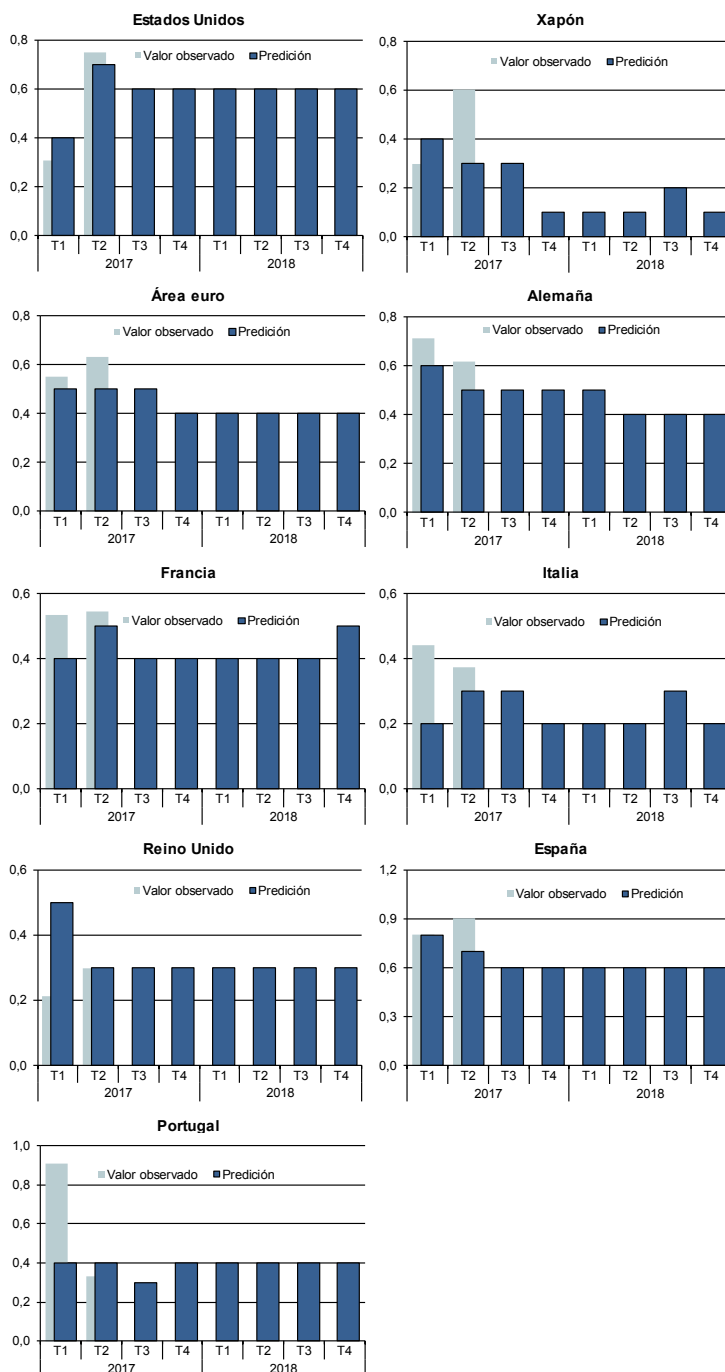
A Comisión Europea tamén ofrece nas súas previsións o perfil dos crecementos trimestrais. Os seguintes gráficos presentan o crecemento intertrimestral previsto para as principais economías europeas, Estados Unidos e Xapón para os anos 2017 e 2018 e o observado nos dous primeiros trimestres de 2017.

Nos seguintes gráficos obsérvase un comportamento dispar entre as principais economías avanzadas nos dous anos. Os datos observados sinalan un crecemento superior ao previsto nos dous trimestres en Alemaña, Italia e España. En Portugal a taxa observada no primeiro trimestre é moi superior á prevista mentres que no segundo é inferior. En Reino Unido, Estados Unidos e Xapón a taxa observada é inferior á prevista no primeiro trimestre e no segundo tanto Estados Unidos como Xapón superaron á previsión. No 2018 as taxas intertrimestrais tenden a estabilizarse.

En termos de taxas interanuais os crecementos son os que se mostran no gráfico que segue, e obsérvase un comportamento distinto entre as principais economías avanzadas nos dous anos. Os valores observados indican que nos países da área do euro as previsións situáronse por debaixo do valor real acadado mentres que en Estados Unidos e Reino Unido a previsión superou o valor acadado finalmente.

Gráfico 9. Previsións intertrimestrais 2017

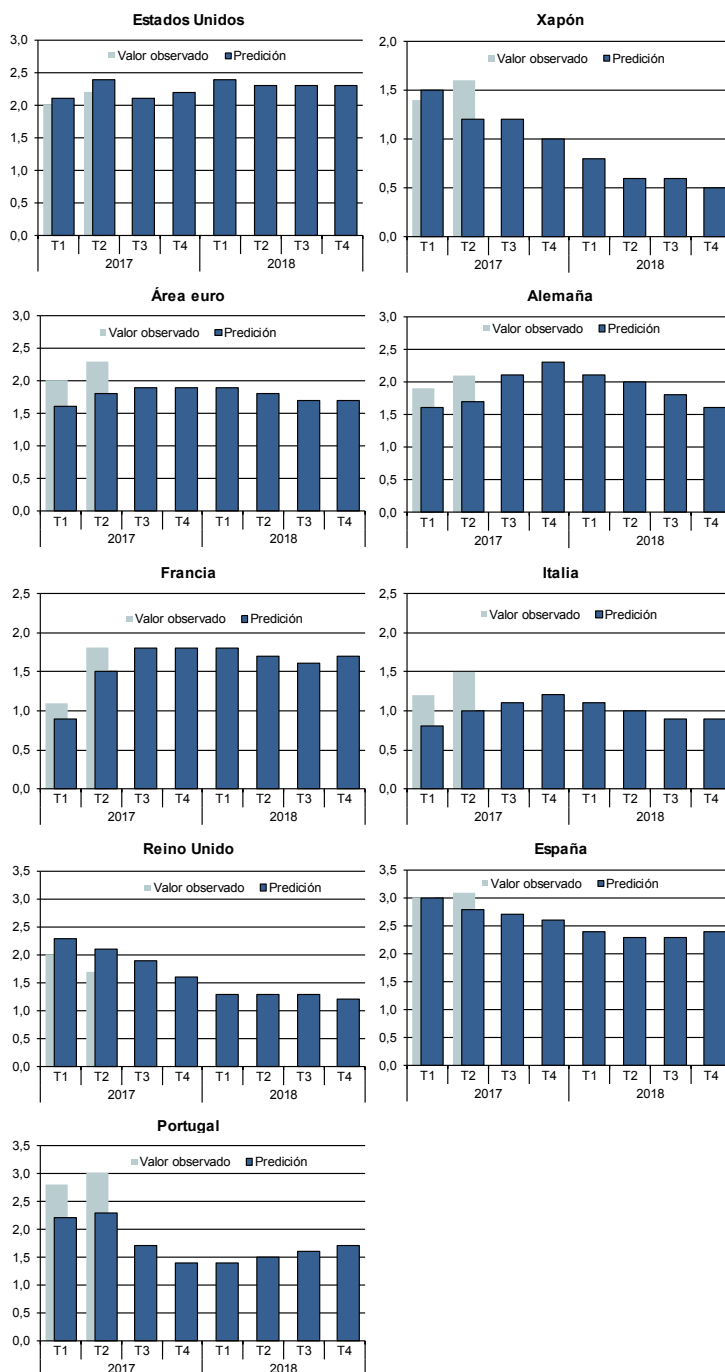
Previsións crecemento intertrimestral do PIB en 2017 e 2018

Fonte: Comisión Europea

Gráfico 10. Previsións interanuais 2017 e 2018

Previsións crecemento interanual do PIB en 2017 e 2018

Fonte: Comisión Europea

II.3. ECONOMÍA ESPAÑOLA

Os datos máis recentes de crecemento económico para España amosan un mantemento da fase expansiva da economía; o PIB rexistrou un incremento intertrimestral no segundo trimestre superior ao dos trimestres anteriores. En termos de taxa interanual, o crecemento foi superior en unha décima ao dos dous trimestres precedentes. A continuación detállase o comportamento da economía española no segundo trimestre do ano comparado co primeiro para mostrar a tendencia a curto da mesma.

O PIB xerado pola economía española no segundo trimestre de 2017 rexistrou un crecemento do 3,1% respecto ao mesmo período do ano anterior, unha décima superior ao do trimestre anterior.

Analizando os dous grandes compoñentes do PIB español dende a óptica do gasto obsérvase unha achega menor da demanda nacional contrarrestada cunha maior achega da demanda externa. Así, por unha parte, a achega da demanda nacional ao PIB é de 2,3 puntos porcentuais, unha décima menor que á rexistrada no trimestre precedente e por outra, a demanda externa mellora unha décima a súa achega ao crecemento agregado con respecto ao trimestre precedente, situándose en 0,8 puntos porcentuais.

Cadro 4: Compoñentes do PIN polo lado da demanda.

España. Produto Interior Bruto e os seus compoñentes. Demanda. Índices de volume								
<i>Datos corrixidos de efectos estacionais e de calendario. Taxas de variación anual e interanual (%)</i>								
Operacións	2015	2016	2016				2017	
			Tr. I	Tr. II	Tr. III	Tr. IV	Tr. I	Tr. II
Gasto en consumo final	2,8	2,5	2,8	2,7	2,3	2,1	1,9	2,2
-Gasto en consumo final dos fogares e ISFLSF	3,0	3,0	3,3	3,2	2,8	2,8	2,4	2,6
-Gasto en consumo final das AAPP	2,1	0,8	1,6	0,9	0,8	0,0	0,6	1,1
Formación bruta de capital	8,7	3,1	4,6	4,1	1,9	1,8	4,3	2,9
Demanda interna (en termos nacionais) ⁽¹⁾	3,9	2,5	3,1	2,9	2,2	1,9	2,4	2,3
Exportacións de bens e servizos	4,2	4,8	4,5	6,2	3,8	4,5	6,7	4,4
Importacións de bens e servizos	5,9	2,7	3,6	4,8	0,8	1,6	5,1	2,3
PRODUTO INTERIOR BRUTO a prezos de mercado	3,4	3,3	3,5	3,4	3,2	3,0	3,0	3,1

⁽¹⁾ Achega ao crecemento do PIB pm.

Fonte: Contabilidad nacional trimestral (INE)

O gasto en consumo final dos fogares e ISFLSF experimenta un crecemento interanual este trimestre do 2,6%, dúas décimas superior á taxa rexistrada no trimestre precedente.

O gasto en consumo final das AA.PP. rexistra un crecemento do 1,1%, cinco décimas superior ao do trimestre anterior.

A formación bruta de capital presenta unha taxa de crecemento do 2,9%, inferior ao rexistro do trimestre precedente (4,3%).

A achega da demanda externa da economía española ao PIB trimestral neste período foi de 0,8 puntos porcentuais, unha décima máis que no trimestre precedente; resultado que se produce polo maior decrecemento respecto do trimestre anterior das importacións que das exportacións. As exportacións de bens e servizos minoran o seu crecemento, pasando do 6,7% ao 4,4%; isto ben motivado principalmente polas exportacións de bens, que no primeiro trimestre creceron un 7,3% e no segundo un 2,8%.

Pola súa parte, as importacións creceron un 2,3%, 2,8 puntos menos que no trimestre precedente. As importacións de bens diminúen 3,7 puntos respecto ao primeiro trimestre (do 5,4% ao 1,7%).

Dende a perspectiva da oferta e a nivel de agregado, todos os sectores amosan un mellor comportamento que no trimestre precedente agás o sector primario.

Cadro 5. Componentes do PIB polo lado da oferta.

España. Produto Interior Bruto e os seus compoñentes. Oferta. Índices de volume								
<i>Datos corrixidos de efectos estacionais e de calendario. Taxas de variación anual e interanual (%)</i>								
Operacións	2015	2016	2016				2017	
			Tr. I	Tr. II	Tr. III	Tr. IV	Tr. I	Tr. II
Agricultura, selvicultura, gandería e pesca	-2,4	6,9	7,9	7,3	7,4	5,2	5,3	4,2
Industria	5,4	3,6	4,0	4,1	3,1	3,0	3,1	3,3
- Industria manufacteireira	7,8	3,5	5,2	4,0	2,7	2,3	2,7	3,2
Construción	2,4	1,9	1,2	1,2	2,3	2,8	4,5	4,8
Servizos	2,6	3,0	3,0	3,2	3,1	2,8	2,6	2,7
Impostos netos sobre os produtos	8,6	4,4	5,9	4,5	3,7	3,6	4,3	4,6
PRODUTO INTERIOR BRUTO a prezos de mercado	3,4	3,3	3,5	3,4	3,2	3,0	3,0	3,1

Fonte: Contabilidad nacional trimestral (INE)

As ramas agraria, gandeira e pesqueira amosan un crecemento do 4,2%, inferior ao do trimestre precedente en 1,1 puntos.

As ramas industriais melloran súa taxa en 0,2 puntos, ao pasar do 3,1% ao 3,3%; a industria manufacteireira rexistra un crecemento do 3,2%, superior en 0,5 puntos á taxa do primeiro trimestre, 2,7%.

A construción aumenta en tres décimas a súa taxa interanual, ao pasar do 4,5% ao 4,8%.

Por último, os servizos melloran en unha décima o crecemento do trimestre anterior, do 2,6% ao 2,7%, como consecuencia do comportamento conxunto das actividades que integran o sector.

O emprego, medido en postos de traballo equivalentes a tempo completo, rexistra un crecemento do 2,9%, tres décimas superior ao do trimestre precedente. Esta evolución supón un incremento neto de 501 mil empregos equivalentes a tempo completo nun ano. Todos os grandes sectores rexistran un maior crecemento que no trimestre anterior.

O número de horas efectivamente traballadas polas persoas ocupadas na economía aumenta un 1,7%, manténdose no mesmo nivel de crecemento que no trimestre anterior. As horas traballadas no sector primario e na industria minoran o seu crecemento respecto do trimestre precedente; en senso contrario, na construción e nos servizos o incremento do número de horas traballadas é superior ao do trimestre anterior, logo de crecer neste trimestre o 4,2% e o 1,3% respectivamente.

Con este crecemento da actividade e do emprego, a produtividade aparente por posto de traballo equivalente diminúe en dúas décimas, dende o 0,4% ata o 0,2%, e a produtividade por hora traballada rexistra un crecemento do 1,4%, unha décima superior ao do trimestre precedente.

Cadro 6. Variación trimestral dos postos de traballo

España. Postos de traballo equivalentes a tempo completo								
<i>Datos corrixidos de efectos estacionais e de calendario. Taxas de variación anual e interanual (%)</i>								
	2015	2016	2016				2017	
			Tr. I	Tr. II	Tr. III	Tr. IV	Tr. I	Tr. II
Agricultura, selvicultura, gandería e pesca	1,2	3,8	5,7	2,8	3,6	3,3	4,6	5,2
Industria	2,6	3,1	3,1	2,5	3,0	3,7	3,1	3,4
- Industria manufacturera	2,8	3,3	3,5	2,8	3,1	3,8	3,1	3,3
Construción	7,1	1,6	1,1	1,0	2,3	2,2	4,6	5,0
Servizos	3,1	3,0	3,5	3,0	3,1	2,6	2,3	2,5
TOTAL POSTOS DE TRABAJO EQUIVALENTES A TEMPO COMPLETO	3,2	3,0	3,4	2,8	3,1	2,7	2,6	2,9

Fonte: Contabilidad nacional trimestral (INE)

Estes datos do segundo trimestre de 2017 confirman unha moderación do crecemento económico de España en relación cos anos precedentes. As previsións da Comisión Europea que se mostraban nos gráficos anteriores estiman que os crecementos interanuais do PIB no segundo semestre do ano serán lixeiramente inferiores, chegando a unha taxa interanual do 2,6% no último trimestre do ano. En termos de taxa intertrimes-

tral a Comisión Europea prevé unha contención no crecemento da economía española, cun descenso gradual das taxas ata o 0,6% nos dous últimos trimestres do ano.

No que respecta ao crecemento esperado para 2017 e 2018, as previsións máis recentes son as do Goberno e o FMI (do mes de outubro). Os dous organismos prognostican un crecemento no 2017 do 3,1% e no 2018, un 2,3% o Goberno e un 2,5% o FMI. A Comisión Europea (maio) e a OCDE (xuño) coinciden nas súas estimacións: 2,8% en 2017 e 2,4% en 2018.

Como vemos, as previsións para 2017 están entre o crecemento do 2,8% da Comisión Europea e a OCDE e o 3,1% do Goberno e o FMI.

A análise dos compoñentes dende a perspectiva da demanda segundo estas catro fontes mostra diferenzas entre elas, motivadas polas distintas estimacións dos agregados: o FMI estima un incremento do consumo privado do 2,6% fronte ao 2,3% da OCDE; con respecto a formación bruta de capital fixo, a OCDE estima un crecemento do 3,9%, fronte ao 4,3% estimado polo FMI. Segundo os catro organismos, o consumo privado minorará o seu crecemento respecto ao ano 2016 mentres que a formación bruta de capital rexistrará una taxa máis elevada. O consumo público manterá un ritmo de crecemento similar ao do ano anterior, entre o 0,8% e o 0,9%. A achega da demanda externa será positiva aínda que inferior á do ano anterior agás nas previsións do Goberno, nas que se mantén; as exportacións crecerán entre o 5,7% da Comisión Europea e o 6,7% da OCDE e as importacións entre o 4,4% do Goberno e o 5,5% da OCDE.

Cadro 7, España. Previsións macroeconómicas

Previsións macroeconómicas. España. TVA (%)								
	2017				2018			
	Ministerio Economía (outubro 2017)	CE (maio 2017)	FMI (outubro 2017)	OCDE (xuño 2017)	Ministerio Economía (outubro 2017)	CE (maio 2017)	FMI (outubro 2017)	OCDE (xuño 2017)
PIB por compoñentes de demanda								
Gasto en consumo final nacional de fogares ⁽¹⁾	2,5	2,5	2,6	2,3	1,8	2,0	2,4	1,9
Gasto en consumo final nacional das AA.PP.	0,9	0,9	0,9	0,8	0,7	0,8	0,4	0,7
Formación bruta de capital fixo	4,2	3,4	4,3	3,9	3,4	3,9	3,5	4,9
Demanda nacional ⁽²⁾	2,4	2,3	2,6	2,3	1,8	2,1	2,2	2,3
Exportacións de bens e servizos	6,2	5,7	5,9	6,7	5,1	4,8	4,8	5,0
Importacións de bens e servizos	4,4	4,8	4,7	5,5	4,1	4,4	4,2	4,9
Saldo exterior ⁽³⁾	0,7	0,4	0,5	0,5	0,5	0,3	0,3	0,2
Produto interior bruto	3,1	2,8	3,1	2,8	2,3	2,4	2,5	2,4
Produto interior bruto nominal	4,3	3,9	4,1	4,3	4,0	3,8	4,1	3,8
Mercado de traballo								
Emprego equivalente a tempo completo	2,9	2,3	2,8	2,5	2,4	2,1	1,7	2,1
Taxa de paro	17,2	17,6	17,1	17,5	15,5	15,9	15,6	16,0

(1) Inclúe ás ISFLSF

(2) En Ministerio de Economía e Comisión Europea: Achega ao crecemento do PIB

(3) Achega ao crecemento do PIB

Fonte: Ministerio de Economía, industria y competitividad, Comisión Europea, OCDE e FMI

En base a os mesmos estudos de conxuntura, as previsións para o ano 2018 prevén un crecemento menor que o do presente exercicio, entre o 2,3% do Goberno e o 2,5% do FMI. A achega da demanda nacional ao crecemento do PIB situarase entre o 1,8 e os 2,3 puntos porcentuais. O consumo privado crecerá entre dúas e sete décimas menos que no ano anterior, o Goberno espera o peor comportamento (1,8%) e o FMI a taxa máis alta (2,4%). A Comisión Europea e a OCDE prevén un maior crecemento da formación bruta de capital fixo que no ano anterior, 3,9% e 4,9% respectivamente, mentres que o Goberno e o FMI minoran o crecemento 0,8 puntos, con taxas en 2018 do 3,4% o Goberno e o 3,5% o FMI. O gasto en consumo final das AA.PP. crecerá menos que no ano anterior; a estimación do FMI é a máis baixa, 0,4%.

A achega do sector exterior será positiva segundo os catro organismos e inferior á do 2017. As previsións para as exportacións varía entre o 5,1% do Goberno e o 4,8%, do FMI e da Comisión Europea. O crecemento previsto para as importacións sitúase entre o 4,1% do Goberno e o 4,9% da OCDE.

No que respecta á taxa de paro, as previsións máis optimistas para o 2017 corresponden ao FMI, cunha taxa de paro do 17,1%, seguida do Goberno, que estima unha taxa do 17,2%; a Comisión Europea prevé a taxa máis elevada, 17,6%. Para o ano 2018 as previsións do FMI e do Goberno son as máis favorables, con taxas do 15,4% e 15,5% respectivamente mentres que a OCDE prevé a taxa máis alta, 16,0%.

Con estas estimacións, o descenso máis acusado na taxa no ano 2018 sería o do Goberno e a Comisión Europea, 1,7 puntos, mentres o FMI e a OCDE rebaixarían 1,5 puntos.

II.4. ECONOMÍA GALEGA

Os datos máis recentes² de crecemento económico para Galicia apuntan cara unha consolidación do período de expansión da economía galega; a taxa intertrimestral do segundo trimestre foi do 0,9%, tres décimas superior á do primeiro trimestre. En termos de taxa interanual, o crecemento é do 3,2%, unha décima superior ao do trimestre precedente. A continuación detállase o comportamento da economía galega no segundo trimestre do ano comparado co primeiro para mostrar a tendencia a curto prazo da mesma.

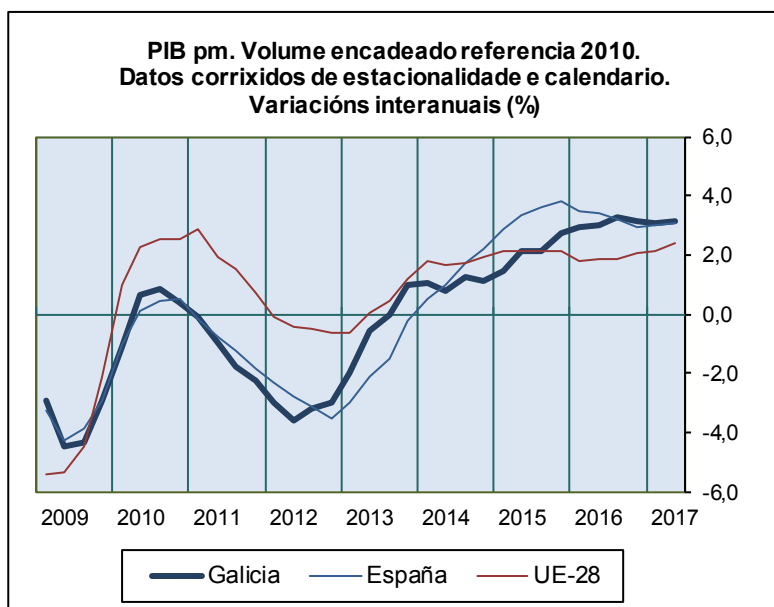
² Os datos dos anos 2015 e 2016 son a primeira estimación realizada polas Contas económicas trimestrais.

Cadro 8, Galicia. Evolución económica recente

Produto interior bruto								
Datos corrixidos de efectos estacionais e de calendario								
	2015	2016	2016				2017	
			Tr. I	Tr. II	Tr. III	Tr. IV	Tr. I	Tr. II
Variación interanual	2,1	3,1	2,9	3,0	3,3	3,2	3,1	3,2
Variación intertrimestral	--	--	0,7	0,8	0,9	0,8	0,6	0,9

Fonte: IGE. Contas económicas trimestrais

Gráfico 11. Galicia, evolución comparativa do PIB

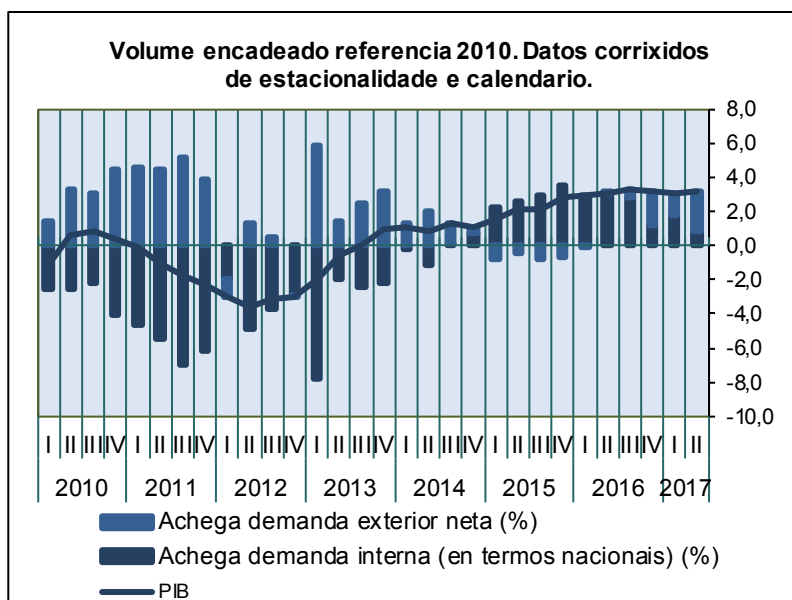

Fonte: IGE, INE, EUROSTAT

Demanda

No segundo trimestre de 2017, a achega da demanda interna en termos nacionais ao crecemento do PIB foi de 0,8 puntos porcentuais, un punto inferior á do trimestre anterior. O gasto en consumo final presenta un aumento do 0,4%, 1,2 puntos inferior ao do trimestre precedente; o apartado da formación bruta de capital rexistra un crecemento do 2,8%, similar ao do primeiro trimestre. O sector exterior achega 2,4 puntos ao crecemento do PIB, 1,1 puntos máis que no trimestre anterior.

Gráfico 12. Galicia, evolución recente do PIB, achega interna vs externa

Fonte: IGE. Contas económicas trimestrais

Cadro 9. Galicia, PIB, desglose polos compoñentes da demanda

Galicia. Demanda. Índices de volume. Referencia ano 2010=100								
<i>Datos corrixidos de efectos estacionais e de calendario. Taxas de variación interanual (%)</i>								
Operacións	2015	2016	2016				2017	
			Tr. I	Tr. II	Tr. III	Tr. IV	Tr. I	Tr. II
Gasto en consumo final	2,2	2,5	2,9	3,2	3,0	1,2	1,6	0,4
-Gasto en consumo final dos fogares e ISFLSF	2,3	2,6	3,3	2,9	2,4	1,9	0,8	0,9
-Gasto en consumo final das AAPP	1,9	2,3	1,6	4,0	4,6	-0,9	4,1	-0,9
Formación bruta de capital	5,8	2,2	3,5	2,0	2,0	1,5	2,8	2,8
Demanda interna (en termos nacionais) ⁽¹⁾	2,8	2,5	3,0	3,0	2,8	1,2	1,8	0,8
Exportacións de bens e servizos	4,2	5,5	4,6	5,0	4,8	7,6	4,9	5,5
Importacións de bens e servizos	5,5	4,4	4,6	5,0	4,0	4,0	2,6	1,1
PRODUTO INTERIOR BRUTO a prezos de mercado	2,1	3,1	2,9	3,0	3,3	3,2	3,1	3,2

Fonte: IGE. Contas económicas trimestrais

⁽¹⁾ Achega ao crecemento do PIB pm.

O gasto en consumo final dos fogares e institucións sen fins de lucro ao servizo dos fogares aumenta un 0,9% no segundo trimestre de 2017, unha décima máis que no trimestre precedente. Os principais indicadores de consumo dos fogares móstranse en sintonía co agregado debido a que presentan unha taxa interanual superior á do trimestre anterior. O indicador de renda salarial real (calculado con afiliación, incremento salarial pactado en convenio e o IPC como deflactor), o índice de vendas de comercio polo miúdo deflacta-

do e o indicador de confianza do consumidor melloran o comportamento do trimestre precedente. A matriculación de turismos rexistra un crecemento inferior ao do trimestre anterior.

No mesmo período, o gasto en consumo final das administracións públicas acada un descenso do 0,9%, minorando en 5,0 puntos a taxa rexistrada no primeiro trimestre.

A formación bruta de capital amosa un crecemento do 2,8%, similar ao do trimestre anterior. A produción industrial de bens de equipo mellora o rexistro do trimestre precedente mentres que as importacións de bens de capital deflactadas co índice de valor unitario e a matriculación de vehículos de carga rexistran taxas inferiores ás do trimestre anterior.

A contribución do sector exterior ao crecemento do PIB é de 2,4 puntos. As exportacións aumentan un 5,5%, 0,6 puntos máis que no trimestre precedente. Tanto as exportacións galegas ao resto de España como o gasto dos non residentes rexistran un crecemento superior ao do trimestre anterior. As exportacións ao resto do mundo minoran o crecemento do primeiro trimestre.

Pola súa parte, as importacións aumentaron un 1,1%, 1,5 puntos menos que no trimestre precedente.

Oferta

Dende a perspectiva da oferta, no segundo trimestre de 2017 as taxas de crecemento interanual dos grandes agregados son inferiores ás do trimestre precedente agás na industria.

As ramas agraria, gandeira e pesqueira presentan un crecemento do 0,6%, 1,2 puntos inferior á taxa do primeiro trimestre, debido ao peor comportamento do sector pesqueiro.

As ramas industriais rexistran un crecemento do 2,1%, mellorando en 4,3 puntos o rexistro do trimestre precedente. Dentro destas, a industria manufacturera creceu un 5,7%, 4,6 puntos máis que no trimestre anterior.

A taxa de variación interanual do sector da construción foi do 3,8%, inferior á do trimestre precedente en 0,7 puntos. Tanto a licitación oficial como a edificación non residencial empeoran os rexistros do trimestre anterior.

O sector dos servizos presenta un crecemento interanual do 3,7%, 0,6 puntos inferior ao do trimestre precedente. Todas as ramas rexistran taxas positivas. O maior incremen-

to acádase no Comercio, transporte e hostalería, cun crecemento do 7,7%, seguido das ramas de Actividades profesionais e Información e comunicacións. Con respecto ás taxas rexistradas no primeiro trimestre, todas as ramas diminúen o seu crecemento agás as Actividades artísticas, recreativas e outros servizos que acadan rexistros similares.

Cadro 10. Galicia, PIB, desglose polos compoñentes da oferta

Galicia. Oferta. Índices de volume. Referencia ano 2010=100								
<i>Datos corrixidos de efectos estacionais e de calendario. Taxas de variación interanual (%)</i>								
Operacións	2015	2016	2016				2017	
			Tr. I	Tr. II	Tr. III	Tr. IV	Tr. I	Tr. II
Agricultura, selvicultura, gandería e pesca	1,4	0,9	-0,4	1,3	1,1	1,6	1,8	0,6
Industria	2,1	2,5	5,8	1,5	1,3	1,5	-2,2	2,1
- Industria manufactureira	4,6	3,5	6,7	2,1	3,2	2,0	1,1	5,7
Construción	3,7	3,1	3,1	3,3	3,0	3,0	4,5	3,8
Servizos	2,1	3,3	2,5	3,3	3,8	3,7	4,3	3,7
- Comercio, transporte e hostalería	4,0	6,9	5,6	6,5	7,9	7,7	8,5	7,7
- Información e comunicacións	2,3	4,2	4,5	4,2	5,2	3,1	4,8	4,3
- Actividades financeiras e de seguros	-1,1	1,7	-0,2	2,4	2,4	2,2	3,4	1,1
- Actividades inmobiliarias	0,3	0,6	-0,2	1,1	0,8	0,8	1,9	1,2
- Actividades profesionais	5,5	3,5	2,3	4,0	3,9	3,8	5,2	4,4
- Administración pública, sanidade e educación	0,4	0,8	0,2	1,0	1,0	1,0	1,3	0,2
- Actividades artísticas, recreativas e outros servizos	1,8	1,1	1,6	1,2	0,9	0,7	0,5	0,5
Impostos netos sobre os produtos	1,6	3,7	3,1	4,0	4,5	3,4	3,1	3,0
PRODUTO INTERIOR BRUTO a prezos de mercado	2,1	3,1	2,9	3,0	3,3	3,2	3,1	3,2

Fonte: IGE. Contas económicas trimestrais

Emprego

○ emprego, medido en termos de postos de traballo equivalentes a tempo completo, creceu no segundo trimestre do ano 2017 un 2,1%, o que supón un incremento de 20.843 postos de traballo equivalentes nun ano.

Atendendo ás ramas de actividade aprécianse rexistros positivos en todos os grandes agregados. Con respecto aos rexistros do trimestre precedente, todos melloran o seu comportamento agás o sector primario.

As ramas agraria, gandeira e pesqueira incrementan os postos de traballo equivalentes un 3,9% co que empeoran en 3,1 puntos o rexistro do trimestre precedente.

○ conxunto da industria incrementa os postos de traballo respecto do mesmo trimestre do ano 2016 nun 2,9%, mellorando á taxa do trimestre anterior en tres décimas; as industrias manufactureiras rexistran un incremento do 3,0%, tres décimas máis que no trimestre precedente.

Os postos de traballo equivalentes a tempo completo aumentan o 1,7% na construción, mellorando 1,0 puntos a taxa rexistrada no primeiro trimestre.

Por último, os servizos rexistran un crecemento do 1,8%, dúas décimas máis que no trimestre anterior. Todas as ramas deste sector amosan taxas positivas agás as Actividades financeiras e de seguros e as Actividades inmobiliarias. Todas as ramas melloran o rexistro do trimestre anterior agás Información e comunicacións, Administración pública, sanidade e educación e Actividades artísticas, recreativas e outros servizos.

Cadro 11, Galicia, Emprego, evolución en termos interanuais

Galicia. Emprego por ramas de actividade								
Postos de traballo equivalentes a tempo completo								
<i>Datos corrixidos de efectos estacionais e de calendario. Taxas de variación interanual (%)</i>								
	2015	2016	2016				2017	
			Tr. I	Tr. II	Tr. III	Tr. IV	Tr. I	Tr. II
Agricultura, selvicultura, gandería e pesca	0,0	5,3	2,7	5,3	4,9	8,3	7,0	3,9
Industria	1,7	2,9	3,2	3,0	2,8	2,6	2,6	2,9
- Industria manufacturera	2,0	3,0	3,4	3,1	2,9	2,5	2,7	3,0
Construción	2,8	-1,4	-1,0	-2,2	-1,6	-0,9	0,7	1,7
Servizos	2,0	2,2	2,4	2,0	2,3	2,2	1,6	1,8
- Comercio, transporte e hostalería	2,0	2,3	2,3	2,3	2,4	2,0	0,8	1,7
- Información e comunicacións	2,4	0,7	0,6	0,4	0,7	0,9	0,6	0,4
- Actividades financeiras e de seguros	-1,3	-0,9	-1,0	-0,9	-0,9	-0,9	-0,5	-0,4
- Actividades inmobiliarias	8,0	-5,7	-3,4	-6,1	-6,6	-6,8	-7,8	-6,1
- Actividades profesionais	5,7	4,6	5,8	3,6	4,5	4,6	3,8	5,7
- Administración pública, sanidade e educación	0,8	1,7	1,5	1,3	1,8	2,3	1,4	0,7
- Actividades artísticas, recreativas e outros servizos	1,4	2,2	2,7	2,8	2,3	1,1	3,3	1,9
TOTAL POSTOS DE TRABAJO EQUIVALENTES A TEMPO COMPLETO	1,9	2,3	2,3	2,1	2,3	2,4	2,0	2,1

Fonte: IGE. Contabilidade trimestral

○ número de horas efectivamente traballadas aumenta no segundo trimestre de 2017 o 2,1%, o mesmo que no trimestre anterior. Para as persoas asalariadas, o número de horas aumenta o 2,6%, cinco décimas máis co trimestre precedente.

○ número de horas efectivas aumenta en todos os grandes agregados: na agricultura e pesca o número de horas aumenta un 3,5%, na industria un 2,9%, na construción un 1,6% e nos servizos un 1,8%.

Considerando de forma conxunta o crecemento do PIB trimestral e o do emprego, a variación interanual da produtividade aparente do factor traballo sitúase no 1,0%, similar á do trimestre anterior. A variación interanual da produtividade aparente por hora efectiva sitúase no 1,0%.

Prezos correntes

O PIB valorado a prezos correntes presenta, no segundo trimestre de 2017, un crecemento interanual do 4,3%, tres décimas superior ao do trimestre precedente. Este incremento implica unha taxa do deflactor implícito do 1,1%, dúas décimas superior á taxa rexistrada no trimestre anterior.

Cadro 12. Galicia, PIB, desglose polos compoñentes da demanda e da oferta a prezos correntes

Galicia. Produto Interior Bruto trimestral e os seus compoñentes. Prezos correntes								
Datos corrixidos de efectos estacionais e de calendario. Taxas de variación anual e interanual (%)								
Operacións	2015	2016	2016				2017	
			Tr. I	Tr. II	Tr. III	Tr. IV	Tr. I	Tr. II
Gasto en consumo final	2,2	2,3	1,9	2,7	2,8	1,9	3,4	2,2
-Gasto en consumo final dos fogares e ISFLSF	1,9	2,3	2,2	2,1	2,3	2,5	2,8	2,9
-Gasto en consumo final das AAPP	2,9	2,4	0,8	4,4	4,3	0,1	5,1	0,2
Formación bruta de capital	4,9	1,2	2,8	1,1	0,6	0,4	2,0	0,8
Demanda interna (en termos nacionais) ⁽¹⁾	2,6	2,1	2,0	2,4	2,5	1,6	3,2	1,9
Exportacións de bens e servizos	4,0	3,4	3,3	2,5	1,3	6,3	5,7	7,0
Importacións de bens e servizos	4,5	1,4	2,0	1,8	-1,0	2,7	4,1	2,6
PRODUTO INTERIOR BRUTO a prezos de mercado	2,3	3,2	2,7	2,8	3,7	3,6	4,0	4,3
Agricultura, selvicultura, gandería e pesca	0,4	1,2	1,1	0,4	0,4	3,1	3,5	3,8
Industria	0,4	1,0	2,2	-1,7	0,0	3,7	3,6	7,3
- Industria manufacturera	4,2	3,0	5,6	1,2	3,1	2,4	2,3	7,3
Construción	3,8	3,1	3,1	3,5	2,3	3,4	2,8	2,3
Servizos	2,4	3,9	2,8	4,0	5,2	3,6	4,5	4,2
- Comercio, transporte e hostalería	3,8	6,9	5,6	6,7	7,5	7,8	8,2	8,4
- Información e comunicacións	1,3	3,2	4,1	3,7	3,9	1,3	3,0	2,0
- Actividades financeiras e de seguros	-2,5	3,6	6,0	5,0	-0,5	4,4	0,6	-3,7
- Actividades inmobiliarias	0,1	0,9	0,8	1,1	1,0	0,9	1,3	1,3
- Actividades profesionais	6,2	3,9	3,8	3,5	4,2	4,1	4,8	5,6
- Administración pública, sanidade e educación	2,0	2,2	-0,4	2,6	6,7	0,2	2,5	1,9
- Actividades artísticas, recreativas e outros servizos	2,1	1,8	1,8	2,0	1,4	2,1	2,3	2,9
Impostos netos sobre os produtos	5,2	3,5	3,5	3,9	3,7	3,1	3,2	1,1

Fonte: IGE. Contas económicas trimestrais

⁽¹⁾ Achega ao crecemento do PIB pm.

II.5. ESCENARIO MACROECONÓMICO

O escenario macroeconómico prevé a continuación da fase expansiva da economía galega nos próximos anos, aínda que cunha moderación no crecemento no ano 2018. Se nos retrotraemos ás gráficas da evolución intertrimestral e interanual prevista pola Comisión Europea, observamos que para a economía española prevense unhas taxas de variación intertrimestrais minimamente decrecentes durante o 2017 ata estabilizarse no 0,6% no 2018; os datos do segundo trimestre do ano mostran un mellor comportamento que as previsións, rexistrando taxas superiores ás dos trimestres precedentes; a economía galega amosa un perfil similar, cunha senda de crecemento interanual estable, cun incremento intertrimestral no último trimestre superior ao anterior.

Para o presente exercicio, as previsións para o crecemento da economía española segundo os principais organismos públicos e privados varían entre o 2,8% e o 3,3%. A media das estimacións do Goberno, do Banco de España e dos principais organismos internacionais sitúase no 3,0%.

As estimacións máis recentes corresponden ao Goberno e o FMI (outubro) e estiman un incremento do PIB español do 3,1%, coincidindo cos do Banco de España de setembro. Se calculamos a medias das previsións considerando, ademais dos datos proporcionados polas fontes anteriores, os dos principais organismos nacionais elaboradores de previsións obtemos un valor do 3,1%.

Para o ano 2018 a media das previsións dos organismos públicos nacionais e dos internacionais é dun crecemento do 2,4%, sendo o Goberno o que estima un menor incremento, do 2,3%. A media dos organismos privados nacionais é do 2,7%.

O cadro seguinte resume as principais previsións para España do ano 2018, está elaborado a partir dos datos do panel de FUNCAS aos que se engaden as previsións do Goberno, Banco de España, OCDE, FMI e Comisión Europea. FUNCAS realiza enquisas entre 17 servizos de análise españois para obter estes datos.

Cadro 13, España, principais previsións para 2018

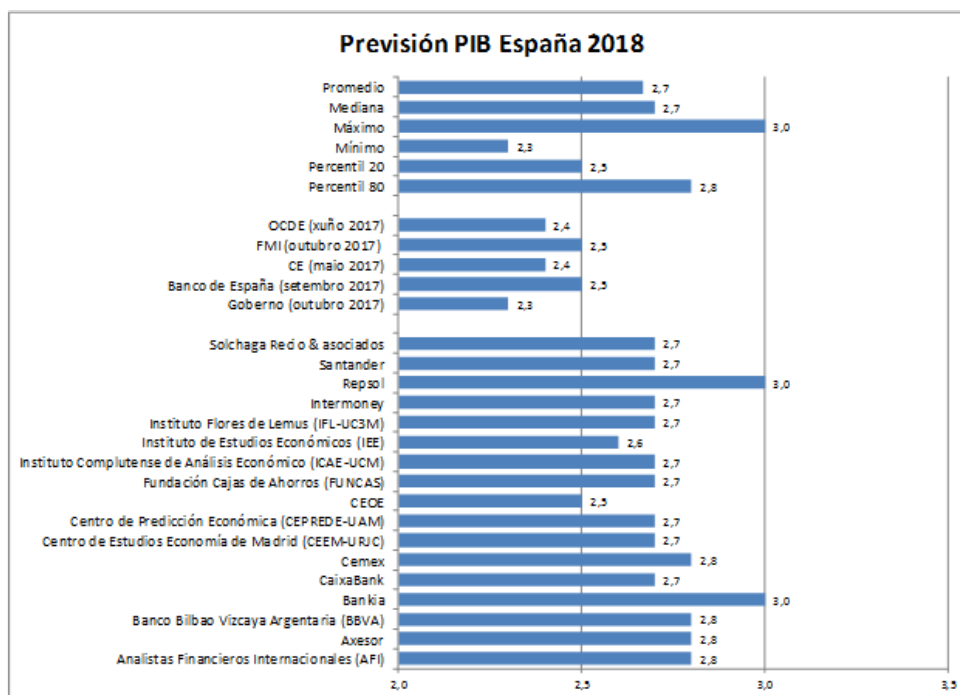
	Previsión PIB España 2018	Previsión GCFH 2018	Previsión GCFAAPP 2018	Previsión FBKF 2018	Previsión Demanda nacional 2018	Previsión Exportacións 2018	Previsión Importacións 2018
Analistas Financieros Internacionales (AFI)	2,8	2,3	2,0	4,0	2,4	4,4	3,5
Axesor	2,8	2,4	1,6	3,3	2,4	4,6	3,4
Banco Bilbao Vizcaya Argentaria (BBVA)	2,8	2,4	1,9	4,8	2,7	4,9	5,2
Bankia	3,0	2,6	1,0	4,6	2,7	4,9	4,2
CaixaBank	2,7	2,4	0,9	3,5	2,3	4,4	3,3
Cemex	2,8	2,4	0,9	4,0	2,4	6,0	5,5
Centro de Estudios Economía de Madrid (CEEM-URJC)	2,7	2,4	1,1	4,0	2,4	4,5	4,2
Centro de Predicción Económica (CEPREDE- UAM)	2,7	2,5	1,6	3,0	2,4	4,5	3,8
CEOE	2,5	2,1	1,4	3,9	2,4	4,9	4,6
Fundación Cajas de Ahorros (FUNCAS)	2,7	2,4	0,9	3,7	2,3	5,0	4,0
Instituto Complutense de Análisis Económico (ICAE-UCM)	2,7	2,4	0,8	5,4	2,4	5,4	5,1
Instituto de Estudios Económicos (IEE)	2,6	2,5	0,8	4,0	2,5	4,9	4,6
Instituto Flores de Lemus (IFL-UC3M)	2,7	2,1	0,7	3,9	2,2	5,5	4,3
Intermoney	2,7	2,5	1,0	3,9	2,4	4,3	4,1
Repsol	3,0	2,2	2,0	4,6	2,6	5,8	5,2
Santander	2,7	2,4	1,0	4,6	2,6	4,4	4,0
Solchaga Recio & asociados	2,7	2,2	0,7	4,1	2,4	4,7	4,0
Goberno (outubro 2017)	2,3	1,8	0,7	3,4	1,8	5,1	4,1
Banco de España (setembro 2017)	2,5	2,0	0,8	4,4	2,2	4,6	4,1
CE (maio 2017)	2,4	2,0	0,8	3,9	2,1	4,8	4,4
FMI (outubro 2017)	2,5	2,4	0,4	3,5	2,2	4,8	4,2
OCDE (xuño 2017)	2,4	1,9	0,7	4,9	2,3	5,0	4,9
Percentil 80	2,8	2,4	1,6	4,6	2,5	5,1	4,8
Percentil 20	2,5	2,1	0,7	3,5	2,2	4,5	4,0
Mínimo	2,3	1,8	0,4	3,0	1,8	4,3	3,3
Máximo	3,0	2,6	2,0	5,4	2,7	6,0	5,5
Mediana	2,7	2,4	0,9	4,0	2,4	4,9	4,2
Promedio	2,7	2,3	1,1	4,1	2,4	4,9	4,3

Fonte: Funcas, OCDE, FMI, Comisión Europea e Goberno de España

A comparación entre as previsións que os distintos organismos fan dos agregados que compoñen o PIB dende a perspectiva da demanda indícanos que o compoñente con maior consenso no seu crecemento é o gasto en consumo final dos fogares, para o que todos os organismos estiman un crecemento positivo que en media roldará o 2,3%; dos organismos públicos o Goberno prevé o menor incremento (1,8%) e o FMI o maior (2,4%).

Con respecto ás demais previsións, no apartado de formación bruta de capital fixo a estimación de consenso mostra un crecemento do 4,1% sendo as estimacións do FMI (3,5%) e do Goberno (3,4%) das máis baixas e as da OCDE (4,9%) das máis altas. As exportacións, segundo a estimación de consenso, crecerán en media o 4,9%, 0,2 puntos inferior á previsión do Goberno (5,1%). Por último, as importacións crecerán, segundo a estimación de consenso, un 4,3%, onde as previsións da OCDE son das máis altas, 4,9%.

Gráfico 13. Previsións PIB España 2018

Fonte: Funcas, OCDE, FMI, Comisión Europea, Banco de España e Gobierno de España

O escenario macroeconómico para Galicia elabórase cun modelo de estimación dos agregados macroeconómicos de demanda a curto prazo (ver Anexo). Parte dunhas hipóteses básicas para as que se tivo en conta o escenario comentado anteriormente para o conxunto nacional, as previsións de crecemento das principais economías mundiais expostas no apartado de economía internacional e hipóteses externas sobre o tipo de cambio e os prezos do petróleo. Na seguinte táboa móstranse os devanditos supostos.

Cadro 14. Hipóteses básicas do escenario

Hipóteses básicas			
Taxas de variación interanual en %, salvo indicación en contrario			
	2017	2018	Fonte
Poboación de 16 e máis anos	-0,3	-0,3	E laboracion propia
Gasto en consumo final das AAPP	2,0	1,7	Consellería de Facenda
Demanda interna España	2,5	2,1	E laboracion propia
Demanda interna Francia	1,4	1,9	Comisión Europea (maio 2017)
Demanda interna Alemaña	1,9	2,2	Comisión Europea (maio 2017)
Demanda interna Italia	1,1	1,4	Comisión Europea (maio 2017)
Demanda interna Portugal	2,1	1,7	Comisión Europea (maio 2017)
Demanda interna Bélxica	1,3	1,5	Comisión Europea (maio 2017)
Demanda interna Países Baixos	2,2	2,0	Comisión Europea (maio 2017)
Demanda interna Reino Unido	1,4	0,7	Comisión Europea (maio 2017)
Demanda interna Estados Unidos	2,3	2,7	Comisión Europea (maio 2017)
IPC xeral sen produtos enerxéticos España	1,1	1,4	E laboracion propia
Tipo de cambio dólar/euro	1,1	1,2	Banco de España (setembro 2017)
Prezo petróleo "Brent" (nivel)	52,7	54,3	Banco de España (setembro 2017)

A economía galega continuará mostrando un sólido crecemento, mantendo no 2017 o ritmo do ano anterior, que se reducirá ata o 2,5% en 2018. Estas previsións xa recollen un deterioro pola incerteza xerada conflito soberanista en Cataluña.

Polo xeral, o crecemento da economía galega no 2017 basearase, dende o lado da demanda, no bo comportamento do investimento, así como no forte dinamismo do sector exterior. A achega da demanda externa, 1,4 puntos porcentuais, é 0,8 puntos superior á do ano 2016 e máis elevada que a estimada para España polos principais organismos públicos.

Polo lado da oferta, o crecemento baséase no bo comportamento do sector servizos, principalmente o comercio e a hostalería, e da industria manufactureira.

Para o ano 2018, dende a óptica da demanda, a achega da demanda externa será menor, debido ao forte dinamismo tanto das exportacións como das importacións. A achega da demanda interna será de 1,9 puntos porcentuais, como consecuencia dun mellor comportamento do consumo privado e da inversión.

Cadro 15, Galicia, cadro macroeconómico dos orzamentos 2018

Cadro macroeconómico Galicia. Variación anual en %			
	2016	2017	2018
Gasto en consumo final	2,5	1,4	1,5
- Gasto en consumo final dos fogares e ISFLSF	2,6	1,2	1,4
- Gasto en consumo final das AAPP	2,3	2,0	1,7
Formación bruta de capital	2,2	3,2	4,0
Achega demanda interna¹	2,5	1,7	1,9
Exportación de bens e servicios	5,5	4,6	5,7
Importación de bens e servicios	4,4	2,0	4,6
Produto interior bruto (PIB)	3,1	3,1	2,5
Produto interior bruto nominal	3,2	4,1	4,0
Emprego. PTETC	2,3	1,9	1,7
Taxa de paro²	17,2	15,7	14,2

¹ Contribución en puntos porcentuais

² % da poboación activa

Fonte: IGE

De seguido se concreta, para os principais agregados da demanda, o cadro macroeconómico para o ano 2018 que configuran o crecemento do 2,5%.

1. O gasto en consumo final dos fogares e institucións sen fins de lucro crecerá un 1,4% en 2018. No ano 2017 prevese un menor crecemento, 1,2% debido a que a renda dos fogares en termos reais moderaría o seu crecemento pola perda de factores que axudaron ao crecemento nos anos anteriores, como a rebaixa fiscal ou a caída dos prezos. No ano 2018 o efecto da perda destes impulsos podería compensarse en parte por un aumento da remuneración por asalariado, que incrementaría a renda dispoñible dos fogares, co que se prevé un crecemento dúas décimas superior, 1,4%.

2. O gasto en consumo final das administracións públicas aumentará un 1,7%, tres décimas menos que no ano 2017.

3. A formación bruta de capital crecerá un 4,0% en 2018. As previsións mostran un sólido ritmo de crecemento deste agregado nos próximos anos. A inversión en bens de equipo manterá unha senda expansiva, favorecida polo dinamismo da industria manufacturera, polas condicións financeiras favorables e as menores necesidades de desendementamento das empresas. A inversión residencial continuará cunha lenta recuperación, favorecida polo crecemento do emprego e a dispoñibilidade de financiamento.

4. A demanda externa neta será positiva no ano 2018, diminuíndo oito décimas respecto do ano anterior. Esta achega producirase como consecuencia dun aumento das

exportacións do 5,7% e das importacións do 4,6%. As exportacións acelerarán o seu crecemento debido a mellora do sector industrial e á evolución favorable dos países do noso entorno. As previsións do FMI, da OCDE e da Comisión Europea indican unha consolidación no crecemento da demanda interna das principais economías mundiais; a modo de exemplo expoñemos os datos das principais economías segundo as previsións da Comisión Europea, FMI e OCDE.

Cadro 16 Previsións macroeconómicas internacionais

Previsións macroeconómicas 2018. Demanda interna.			
Taxas de variación interanual en %			
	FMI (outubro 2017)	OCDE (xuño 2017)	Comisión Europea (maio 2017)
Área Euro	1,9	--	2,0
Francia	1,7	1,7	1,9
Alemaña	2,0	1,9	2,2
Italia	1,1	0,9	1,4
Portugal	--	1,1	1,7
España	2,2	2,2	2,2
Reino Unido	1,2	0,2	0,7
Estados Unidos	2,5	3,3	2,7

Fonte: FMI, OCDE e Comisión Europea

No que atinxe ás importacións, o crecemento do 4,6%, superior ao do ano anterior, susténtanse no maior dinamismo do sector industrial galego.

5. Por último, a taxa de paro situarase no 14,2% en 2018, manténdose por debaixo da previsión para España segundo os principais organismos públicos. Un descenso da po-boación activa xunto cun incremento do emprego do 1,7%, levaríanos a esta taxa.

Anexo metodolóxico sobre o escenario macroeconómico de Galicia

Incorpórase por primeira vez no Informe económico e financeiro este anexo no que se resume a metodoloxía empregada para a elaboración do escenario macroeconómico, en liña coas recomendacións realizadas pola Autoridad Independiente de Responsabilidad Fiscal (AIReF).

O método utilizado para a elaboración do escenario macroeconómico é un modelo de estimación de agregados macroeconómicos de demanda a curto prazo. É un modelo de periodicidade trimestral que pretende simular a evolución dos agregados macroeconómicos nun marco coherente cos escenarios propostos para as economías española e internacional e integrado no sistema de contas económicas de Galicia elaborado polo Instituto Galego de Estatística (IGE).

O modelo proporciona estimacións de: gasto en consumo final dos fogares, demanda de capital (formación bruta de capital), demanda de traballo (ocupados), oferta de traballo (poboación activa) e taxa de paro; deflactor del PIB, custo laboral e índice de prezos de consumo; exportacións e importacións.

As exportacións trátanse de forma distinta que as importacións. Nas exportacións distínguese entre as exportacións ao resto de España e as exportacións ao resto do mundo, mentres que as importacións se consideran nunha única ecuación.

As previsións sobre as variables macroeconómicas do escenario realízanse mediante modelos de ecuacións a curto e longo prazo que incorporan relacións de cointegración en modelos de corrección do error. O principio deste modelo é que existe unha relación de equilibrio a longo prazo entre as variables económicas e que no curto prazo pode haber desequilibrios, que son corrixidos gradualmente a través de axustes parciais polo termo do error.

Distínguense, polo tanto, dúas ecuacións de comportamento asociadas: unha ecuación a longo prazo, que explica a evolución tendencial da variable e unha ecuación a curto prazo, que explica a dinámica transitoria de tipo estacionario.

Cada ecuación estímase en dúas etapas. Primeiro estímase os parámetros da ecuación a longo prazo e unha vez obtida a especificación máis adecuada no longo prazo, defínese o mecanismo de corrección do error como os residuos da ecuación. Na segunda etapa os residuos trátanse como unha variable explicativa mais e procédese á procura de especificación e estimación dos parámetros da ecuación a curto prazo.

A taxa de paro, as exportacións totais, o deflactor de exportacións totais, o stock de capital e o produto interior bruto (PIB) obtéñense como identidades.

A información de base obtense da Contabilidade anual e trimestral de Galicia, dos indicadores conxunturais dispoñibles para a economía galega obtidos a partir das operacións estatísticas elaboradas polo IGE ou das distintas operacións estatísticas nacionais que proporcionan a información para Galicia. Esta información é obxecto de diversas transformacións ata chegar aos datos empregados no modelo. Este tratamento inclúe operacións diversas, como deflactación, enlace de series con distintas bases, cálculo de indicadores compostos, desestacionalización, etc.

Realízanse supostos sobre a evolución das variables esóxenas ao modelo. Estes baséanse nas previsións que realizaron os organismos internacionais e o Banco de España nas súas últimas previsións. Para as variables nas que Galicia presenta un comportamento propio, distinto ao nacional, como a poboación de 16 anos e máis anos, elabóranse uns supostos específicos para Galicia.

Supostos básicos.

Os principais supostos utilizados para a elaboración das previsións son:

Poboación de 16 e máis anos: Prevese unha traxectoria consistente coas proxeccións de poboación de Galicia.

Demanda interna de España: os supostos sobre a súa evolución elabóraos o IGE a partir das previsións realizadas para España polos organismos públicos nacionais e internacionais.

Demanda interna dos principais países do entorno de Galicia: as hipóteses sobre a evolución da demanda interna dos principais países coinciden coas últimas previsións da Comisión Europea para estes países.

Índice de prezos de consumo sen produtos enerxéticos de España: as hipóteses elabóraas o IGE en función da evolución do índice así como das previsións dos distintos organismos.

Tipo de cambio dólar/euro: utilízanse os supostos sobre a evolución que prevé o Banco de España.

Prezo do petróleo Brent: utilízanse os supostos sobre a evolución que prevé o Banco de España.

Ecuacións de comportamento.

A continuación descríbense brevemente as ecuacións empregadas. En todas elas a frecuencia de observación é trimestral e as series foron axustadas de estacionalidade e calendario.

Demanda de traballo. A demanda de traballo queda determinada a partir da función de produción e das condicións de primeira orde de maximización dos beneficios da empresa representativa.

Demanda de capital. Ao igual que coa demanda de traballo, na teoría a demanda de capital a longo prazo derívase da función de produción e da condición de primeira orde de maximización de beneficios. Na ecuación do modelo depende do produto interior bruto e do tipo de interese nominal das sociedades non financeiras.

Oferta de traballo. A ecuación da oferta de traballo (poboación activa) indica que depende da poboación en idade de traballar e da taxa de paro.

Consumo privado. Na ecuación do consumo final dos fogares a única variable explicativa como tal é o PIB, que actúa como aproximación á renda dos fogares.

Exportacións ao resto de España. As exportacións galegas ao resto de España dependen da demanda interna española e dun índice de competitividade, medido a través dos prezos de exportación dos países competidores no mercado do resto de España.

Exportacións ao resto do mundo. As exportacións ao resto do mundo dependen principalmente dun indicador de demanda mundial.

Importacións. As importacións dependen da demanda interna.

Deflactor do PIB. A ecuación que describe o deflactor do PIB considera que a súa evolución depende do custo laboral, do índice xeral de prezos de exportación dos países competidores, da inversa da relación capital – produto e da produtividade total dos factores.

Deflactor de exportacións ao resto de España

O deflactor de exportacións ao resto de España depende dos prezos internos, aproximados polo deflactor do PIB, e dos prezos de exportación dos competidores do resto de España.

Deflactor de exportacións ao resto do mundo. O deflactor de exportacións ao resto do mundo depende do prezo de exportación dos países competidores do resto do mundo.

Deflactor de importacións. O deflactor de importacións depende dos prezos internos e dos prezos externos dos provedores.

Custo laboral. A ecuación de custo laboral mostra que a súa evolución depende da produtividade marxinal do traballo a prezos correntes.

II.6. O ESCENARIO FINANCEIRO. SITUACIÓN MONETARIA E FINANCEIRA.

Os mercados financeiros internacionais víronse influenciados ao longo de 2016 e principios de 2017, por unha parte, polas políticas monetarias dos principais bancos centrais e, por outra, polas expectativas e o resultado de dous importantes acontecementos de carácter político, pero con fortes implicacións económicas: o referendo británico sobre a permanencia do Reino Unido na UE e as eleccións presidenciais de novembro en Estados Unidos.

Como resultado, desde mediados do pasado ano os índices bolsistas repuntaron con forza, compensando as perdas acumuladas no primeiro semestre, as rendibilidades da débeda pública flexionaron á alza, tras acadar mínimos históricos, e o euro depreciouse fronte ao dólar.

Na segunda metade de 2017, os mercados financeiros mantiveron un ton positivo, nun contexto de maior firmeza do escenario macroeconómico mundial e baixos niveis de volatilidade, agás un breve repunte en resposta á escalada de tensión xeopolítica entre EEUU e Corea do Norte. Este episodio serve de recordatorio de que a incerteza política mantense como un factor de risco latente.

En xeral, evolucionaron positivamente sobre a base dunhas mellores perspectivas económicas grazas á maior fortaleza da eurozona e a un avance da actividade en EEUU que se mantén sólida.

II.6.1. Tipos oficiais de referencia

Cadro 17: Tipos Oficiais de Referencia.

TIPOS DE XURO OFICIAIS						
	2014	2015	2016	2017		
				Marzo	Xuño	Setembro
Op. principais de financiamento	0,16	0,05	0,01	0,00	0,00	0,00
Facilidade marxinal de crédito	0,51	0,30	0,26	0,25	0,25	0,25
Facilidade de depósito	-0,09	-0,21	-0,38	-0,40	-0,40	-0,40
Fondos Federales (EE UU)	0,25	0,50	0,75	1,00	1,25	1,25
Tipo de Xuro Oficial (Xapón)	0,10	0,10	-0,10	-0,10	-0,10	-0,10

Datos: tipos fin de período

O PIB real da zona euro aumentou un 0,6%, en termos intertrimestrais, no segundo trimestre de 2017, tras o 0,5% rexistrado no primeiro trimestre. o crecemento do PIB real está sustentado principalmente na demanda interna. A mellora do emprego, favorecida

tamén por anteriores reformas dos mercados de traballo, e o incremento da riqueza dos fogares respaldan o consumo privado. A recuperación da inversión continúa beneficiándose dunhas condicións de financiación moi favorables e do aumento da rendibilidade empresarial.

Prevese unha aceleración moderada da actividade económica mundial, respaldada polo apoio sostido das políticas monetarias e fiscais nas economías avanzadas e pola recuperación das economías emerxentes exportadoras de materias primas.

As proxeccións macroeconómicas elaboradas polos expertos do Banco Central Europeo (BCE) para a zona euro de setembro de 2017 prevén un crecemento do PIB real do 2,2% en 2017, do 1,8% en 2018 e do 1,7% en 2019.

Segundo a estimación do avance de Eurostat, a inflación interanual da zona do euro situouse no 1,5% en agosto de 2017, fronte ao 1,3% de xullo. Porén é probable que as taxas de inflación mostren un descenso temporal cara a finais deste ano e principios do seguinte. Aínda que os indicadores da inflación subxacente rexistraron un repunte moderado nos últimos meses, porén non mostran signos convincentes dunha tendencia á alza sostida.

As proxeccións macroeconómicas dos expertos do BCE para a zona do euro de setembro de 2017 sitúan a inflación anual no 1,5% en 2017, o 1,2% en 2018 e o 1,5% en 2019.

O Consello de Goberno do BCE do 7 de setembro de 2017, decidiu manter sen variación os tipos de xuro oficiais aplicables ás operacións principais de financiación, a facilidade marxinal de crédito e a facilidade de depósito no 0,00%, o 0,25% e o -0,40%, respectivamente e espera que se manteñan nos niveis actuais durante un período de tempo prolongado.

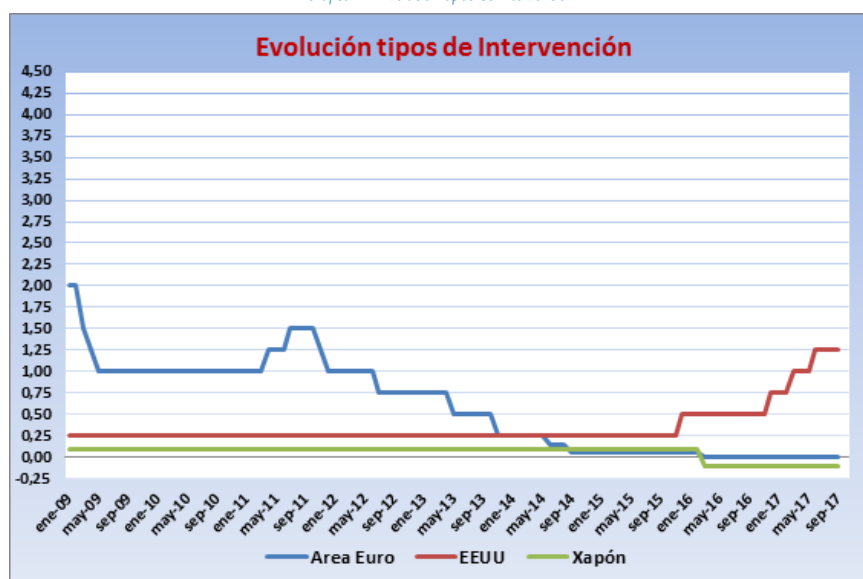
En relación coas medidas de política monetaria non convencionais, o Consello de Goberno confirmou que está previsto que as compras netas de activos continúen ao ritmo actual de 60 mm de euros mensuais ata o final de decembro de 2017 ou ata unha data posterior se fora necesario e, en todo caso, ata que o Consello de Goberno observe un axuste sostido da senda de inflación que sexa compatible co seu obxectivo de inflación.

Na súa reunión dos días 19 e 20 de setembro, o Comité Federal de Mercado Aberto (FOMC) da Reserva Federal (Fed) decidiu manter os tipos de xuro dos Fondos Federais dentro do rango obxectivo do 1,00%-1,25%. A Fed sinalou que a economía continúa crecendo de forma moderada cun sólido aumento do emprego, o consumo e a inversión. En canto á inflación, sitúase por baixo do obxectivo do 2%, debido á redución dos prezos da enerxía e da alimentación, o que podería afectar ao ritmo de normalización da política monetaria.

O Banco de Xapón (BoJ), na súa reunión dos días 20 e 21 de setembro, decidiu manter o tipo negativo aplicable ás contas correntes que as entidades financeiras manteñen no banco (-0,1%). Así mesmo, o BoJ decidiu manter sen cambios o seu programa de compra de activos.

No seguinte gráfico pódense apreciar os movementos de tipos de xuro dos Bancos Centrais nos últimos anos:

Gráfico 14. Evolución tipos de Intervención.

II.6.2. Tipos de Xuros Interbancarios

Cadro 18: Tipos de Xuros Interbancarios.

Tipos de xuros na área do euro (Porcentaxes)					
Período	Eonia	A un mes	A tres meses	A seis meses	A un ano
2014	0,10	0,13	0,21	0,31	0,48
2015	-0,11	-0,07	-0,02	0,05	0,17
2016	-0,32	-0,34	-0,26	-0,16	-0,03
Mar.2017	-0,35	-0,37	-0,33	-0,24	-0,11
Xuñ.2017	-0,36	-0,37	-0,33	-0,27	-0,15
Set.2017	-0,36	-0,37	-0,33	-0,27	-0,17

Datos anuais: Tipos medios anuais. Datos trimestrais: tipos fin de período

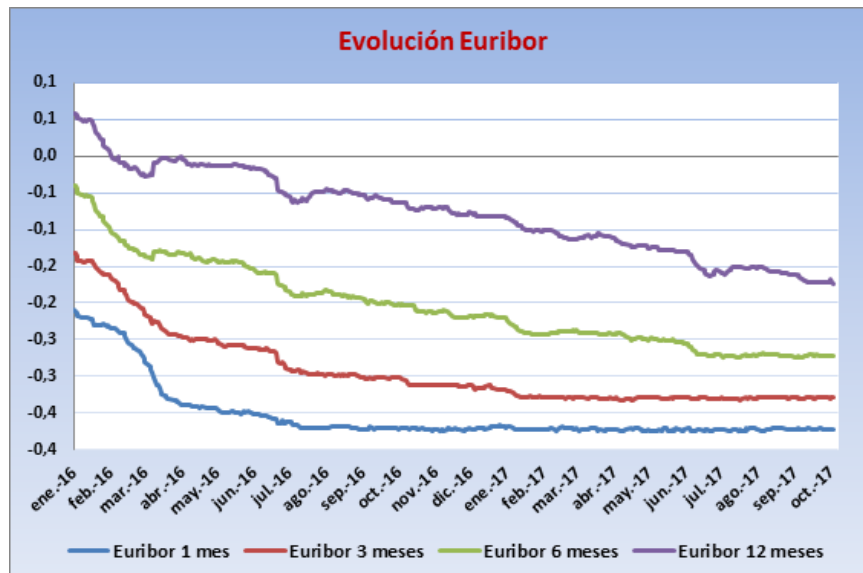
No mercado interbancario da zona euro, os tipos de xuro, tras acadar o seu mínimo histórico nas últimas semanas de xuño de 2017, repuntaron lixeiramente en xullo como

consecuencia das expectativas de endurecemento da política monetaria e a continuación retomaron a traxectoria descendente en agosto debido ao enfriamento de ditas expectativas, tras a publicación das actas da reunión do BCE de xullo e o fortalecemento do euro.

Os prazos do Euribor máis longos (6 e 12 meses) prolongaron a senda descendente, pasando dun valor a finais de xaneiro de -0,243% e -0,101% respectivamente, a un -0,272% no prazo de 6 meses e un -0,172%, no 12 meses o 2 de outubro.

Pola contra, no Euribor de prazos máis curtos o comportamento durante 2017 é plano, o prazo de 1 mes pasa de -0,372% a finais de xaneiro, a un -0,373 o dous de outubro e o 3 meses, que en xaneiro acadaba un -0,327% en outubro o nivel era do -0,329%.

Gráfico 15. Evolución euribor

II.6.3. Mercado de Débeda Pública

Cadro 19: Mercado de Débeda Pública.

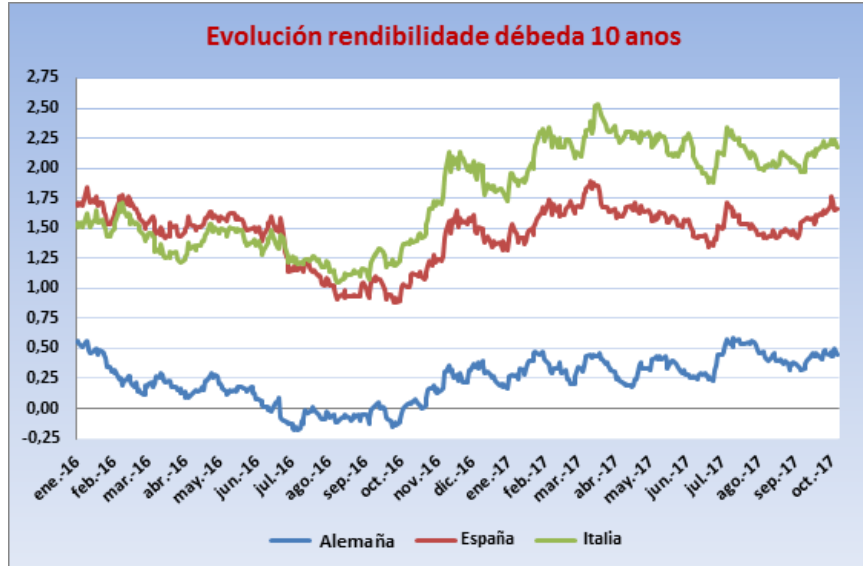
Período	Bono 10 anos			Prima de risco (puntos básicos)
	España	Italia	Alemaña	España - Alemaña
2014	2,74	2,88	1,24	150
2015	1,75	1,71	0,54	121
2016	1,39	1,46	0,14	125
Mar.2017	1,77	2,34	0,39	138
Xuñ.2017	1,47	2,06	0,29	117
Set.2017	1,57	2,10	0,41	117

Datos anuais: Tipos medios anuais. Datos trimestrais: tipos fin de periodo

A maior parte das rendibilidades de débeda pública europeas descenderon nos primeiros meses de 2016, en gran medida, polas expectativas de ampliación do programa de compras de débeda pública do BCE. Posteriormente, a maior aversión ao risco debida ao referendo sobre a permanencia de Reino Unido na Unión Europea presionou á alza as rendibilidades da débeda periférica e aumentou a demanda de activos refuxio, como o bund alemán, cuxa rendibilidade situouse en terreo negativo por primeira vez na súa historia. Porén, a expectativa dunha relaxación adicional da política monetaria do BCE provocou unha intensa caída nas rendibilidade da débeda periférica. Como resultado, entre primeiros de xaneiro e finais de setembro, prodúcese unha importante redución das rendibilidades, o bono español pasa dun 1,7105% a 0,8815%, o bono italiano, dun 1,544% a 1,050% e o alemán dun 0,5675% a -0,1395.

Desde outubro de 2016 a tendencia xeral é á alza. Xa en 2017, as rendibilidades descenderon na primeira parte de xuño, nun contexto de volatilidade como consecuencia da incerteza electoral en Europa e do mantemento da política monetaria acomodaticia por parte do BCE. Sen embargo, as rendibilidades repuntaron con forza a principios de xullo, como consecuencia das expectativas de normalización da política monetaria por parte do BCE e, a continuación, debido ao enfriamento de ditas expectativas e ao aumento das tensións xeopolíticas durante o verán, as rendibilidades retomaron a senda descendente que terían iniciado no mes de marzo. Así, no período comprendido entre o 30 de xuño e o 1 de setembro de 2017, as rendibilidades reducíronse en todos os países europeos a excepción de Grecia. A rendibilidade do bono español a dez anos situouse o 1 de setembro no 1,48%, 6 pb por baixo da rexistrada o 30 de xuño. Posteriormente, o anuncio da normalización do balance da Fed e o plan fiscal da administración estadounidense provocaron un aumento xeneralizado das rendibilidades, situándose a do bono español a 3 de outubro no 1,717%.

Gráfico 16. Comparativa rendibilidade bonos a 10 anos.

A rendibilidade do bono español a 10 anos prolongou durante os primeiros meses de 2017 a traxectoria ascendente iniciada en outubro do pasado ano, situándose o 17 de abril no 1,687%, superior en 29 puntos básicos á de finais de decembro de 2016. Pola súa parte, a rendibilidade do bono alemán baixou en 1 punto básico no mesmo período ata acadar o 0,186%, de forma que a prima de risco da débeda pública española situouse nos 150 puntos básicos. A partir de aí, a prima de risco baixa ata o 31 de xullo (95 pb), para desde esa data ampliarse o diferencial entre o bono alemán e o español ata acadar no 3 de outubro os 125 pb.

Gráfico 17. Evolución da prima de risco fronte ao bono alemán.

II.6.4. Mercados Bolsistas

Cadro 20: Mercados Bolsistas

Índices de cotización bolsistas							
Período	IBEX 35	Eurostoxx 50	CAC 40	DAX	FTSE 100	Dow Jones	Nikkei
2014	10.528,80	3.155,09	4.361,21	9.616,61	6.691,23	16.862,44	15.602,06
2015	10.647,18	3.451,81	4.843,09	11.006,63	6.575,04	17.487,96	19.227,20
2016	8.790,86	3.030,48	4.466,99	10.289,03	6.551,58	18.027,38	17.044,59
Mar.2017	10.462,90	3.500,93	5.122,51	12.312,87	7.322,92	20.663,22	18.909,26
Xuñ.2017	10.444,50	3.441,88	5.120,68	12.325,12	7.312,72	21.349,63	20.033,43
Set.2017	10.381,50	3.594,85	5.329,81	12.828,86	7.372,76	22.405,09	20356,28
Variación anual en %							
2014	20,08	12,4	9,7	14,8	3,1	11,8	14
2015	1,1	9,4	11	14,5	-1,7	3,7	23,2
2016	-17,4	-12,2	-7,8	-6,5	-0,4	3,1	-1,4
Mar.2017	19,9	16,5	16,8	23,6	18,6	16,8	12,8
Xuñ.2017	27,9	20,1	20,8	27,3	12,4	19,1	28,6
Set.2017	18,2	19,7	19,8	22,1	6,9	22,4	23,7

Datos anuais: Tipos medios anuais. Datos trimestrais: tipos fin de período

No mercado europeo, os índices bolsistas presentaron unha elevada volatilidade na primeira metade de 2016, debido á incerteza sobre as perspectivas de crecemento das economías emerxentes, a persistencia de tensións xeopolíticas e o resultado do referendo británico, así como pola incerteza sobre a situación financeira da banca europea. Desde mediados de ano, as expectativas e posterior confirmación da prolongación dos estímulos monetarios por parte do BCE, entre outros elementos, impulsaron os índices á alza.

Neste sentido, o Eurostoxx 50 recuperou no segundo semestre de 2016 o terreo perdido na primeira metade do ano, repuntando case un 25 por cento desde o mínimo de finais de xuño e pechando o ano cun incremento do 0,7 por cento. Durante os primeiros meses de 2017 continuou o perfil ascendente.

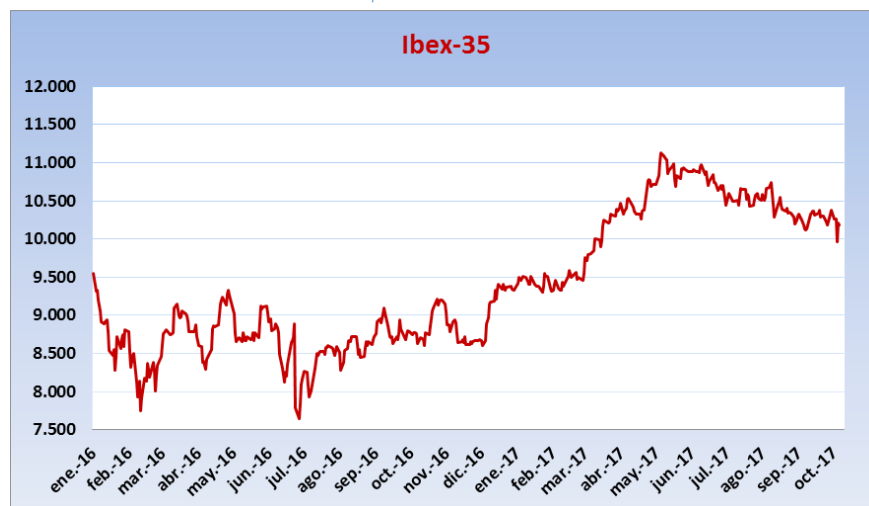
Pola súa parte, o IBEX-35 mostrou un perfil similar, aumentando o 24,2% desde mediados de xuño e pechando o ano cunha caída do 2 %. Durante os primeiros meses deste ano, o índice español avanzou un 10,4%.

Nos principais índices a ambos lados do Atlántico rexistraron resultados mixtos no período comprendido entre finais de xuño de 2017, e principios de setembro, nun contexto de elevada volatilidade derivada das expectativas de normalización da política monetaria e a incerteza xeopolítica. Así mesmo, os índices víronse afectados polas fluctuacións no prezo do petróleo e pola apreciación do euro.

O índice Eurostoxx 50 avanzou no período comprendido entre o 31 de agosto e o 29 de setembro un 5,1%. En España, o IBEX-35 aumentou un 0,8% nese período, situándose nos 10.381,5 puntos.

No mercado estadounidense, os índices bolsistas continuaron nos primeiros meses de 2017 a senda alcista iniciada a principios do pasado ano. Entre o 31 de agosto e o 29 de setembro, o índice S&P 500 aumentou o 1,9%, nun contexto de normalización da política monetaria.

Gráfico 18. Mercados Bolsistas

II.6.5. Mercados de Divisas

Cadro 21: Mercados de Divisas

Tipos de cambio do euro (medias do período)		
Período	Dólar EEUU	Ien xaponés
2014	1,329	140,38
2015	1,110	134,29
2016	1,107	12,31
Mar.2017	1,068	120,60
Xuñ.2017	1,123	124,58
Set.2017	1,191	131,92
% de apreciación sobre un ano antes		
2014	0,1	8,3
2015	-16,5	-4,3
2016	-0,3	-10,4
Mar.2017	-3,7	-3,8
Xuñ.2017	0	5,2
Set.2017	6,3	15,5

Datos anuais: Tipos medios anuais. Datos trimestrais: tipos fin de período

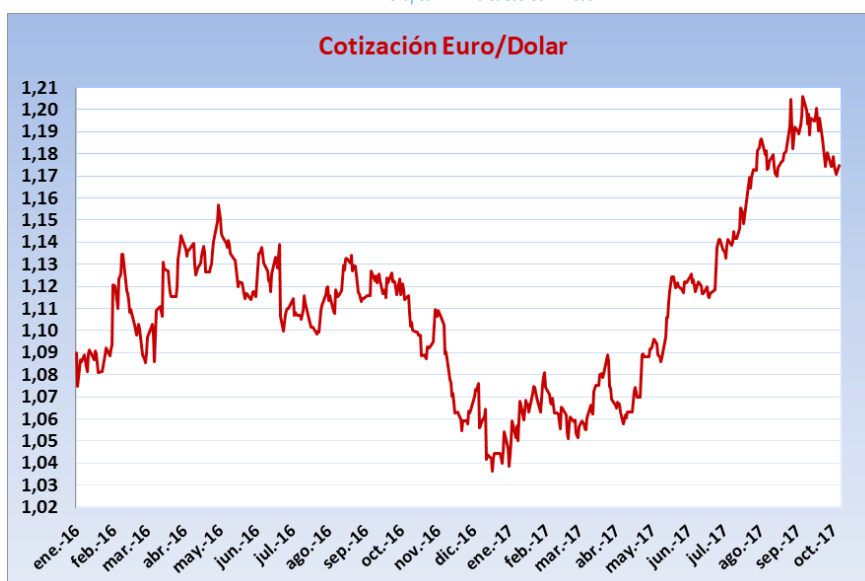
No que respecta ao mercado de divisas, a cotización do euro fronte ao dólar mostrou unha elevada volatilidade ata mediados do pasado ano, condicionada polas expectativas sobre o ritmo de normalización da política monetaria nos Estados Unidos e sobre a adopción de medidas de relaxación monetaria por parte do BCE, así como polo resultado do referendo británico. Desde finais de setembro, a divisa europea iniciou unha traxectoria descendente, coincidindo coas crecentes expectativas dun incremento dos tipos de xuro en Estados Unidos, chegando a cotizar en decembro de 2016 en niveis mínimos dos últimos catorce anos.

Poren, durante os primeiros meses de 2017, o euro apreciouse fronte ao dólar. O resultado das eleccións francesas e a incerteza sobre as futuras decisións de política económica en Estados Unidos, favoreceron a cotización do euro fronte ao dólar no período que vai de finais de marzo a principios de xuño. Logo dese período a cotización do euro continuou a traxectoria ascendente, impulsada pola fortaleza das principais economías europeas, a pesar das perspectivas de normalización monetaria por parte da Fed. O euro comezou o mes de setembro cunha forte apreciación, nun contexto de elevada volatilidade derivada das tensións xeopolíticas.

Porén, a finais de mes, as expectativas de normalización da política monetaria estadounidense e o resultado das eleccións en Alemaña frearon a escalada do euro, impulsando a cotización do dólar. No período comprendido entre finais de agosto e finais de setembro, o euro depreciouse un 0,2% fronte ao dólar, apreciándose un 1,5% fronte ao ien.

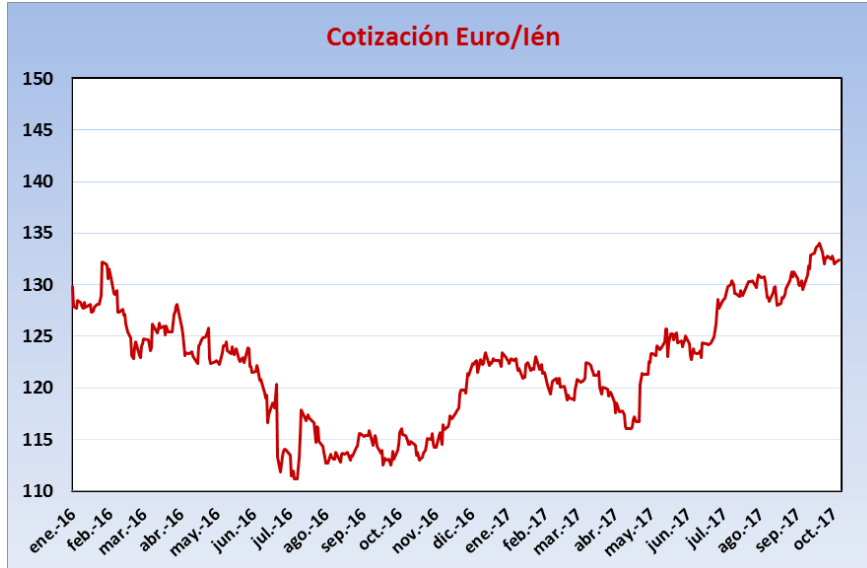
No conxunto do ano, o euro apreciou un 11,5%, con respecto ao dólar, cotizando o 3 de outubro a 1,1753.

Gráfico 19. Mercados de Divisas

Con respecto ao ien, o euro apreciou entre finais de 2016 e o 3 de outubro de 2017 un 7,6%, cotizando nesta data a 132,77.

Gráfico 20. Mercados de Divisas

O PLAN ESTRATÉGICO DE GALICIA 2015-2020.

III. O PLAN ESTRATÉXICO DE GALICIA 2015-2020.

III.1. Introducción

O Plan Estratégico de Galicia (PEG) 2015-2020 ten por obxectivo xeral impulsar o crecemento económico fomentando un modelo de crecemento económico baseado na innovación e o capital humano, que favoreza unha Galicia moderna e cohesionada social e territorialmente e que permita diminuír o desemprego, aumentar a produtividade e o benestar dos galegos e das galegas colaborando a retomar a senda do crecemento demográfico e facendo da nosa Comunidade un territorio máis atractivo para traballar, investir e convivir.

Ademais, é unha ferramenta para impulsar e coordinar as distintas estratexias sectoriais da Xunta a medio prazo e ao mesmo tempo favorecer os valores diferenciais de Galicia promovendo a especialización, a calidade e a mellora do valor engadido dos seus produtos.

O Plan presenta catro características a destacar:

- A súa elaboración, execución e seguimento baséase nun modelo de asociación entre a Xunta e os diferentes axentes sociais da Comunidade Autónoma.
- Un deseño en base a unha lóxica de intervención empregando a teoría do cambio, é dicir os obxectivos estratéxicos indican o cambio que perseguen para dar resposta aos diferentes retos que enfronta a Comunidade Autónoma identificados a partir dun diagnóstico da situación socioeconómica.
- Presenta a finalidade de facilitar a reorientación dunha xestión pública autonómica encamiñada a resultados que se plasma nos plans e programas de gasto das distintas Consellerías e que recollen os obxectivos e indicadores do Plan.
- Conta cun plan de avaliación e seguimento que establece os compromisos de seguimento das actuacións e dos resultados acadados a través de indicadores de produtividade e de resultado, respectivamente. Así mesmo, establece a realización de avaliacións de determinadas políticas públicas durante a execución do Plan. O seguimento e avaliación do Plan permitiría propoñer a súa reformulación se fose preciso.

Para acadar os obxectivos centrais do PEG, desenvólense as prioridades de actuación e os obxectivos estratéxicos que se agrupan en catro eixes de actuación máis un instrumental. Ademais, o plan integra os principios horizontais de asociación e gobernanza, promoción da igualdade de homes e mulleres e non discriminación e desenvolvemento sustentable. Por outra parte, todo o plan constrúese coa finalidade de avanzar en catro obxectivos transversais que abranguen a todos os eixes de actuación:

- Colaborar a mudar a actual dinámica demográfica.
- Cohesión territorial e fixación da poboación no medio rural.

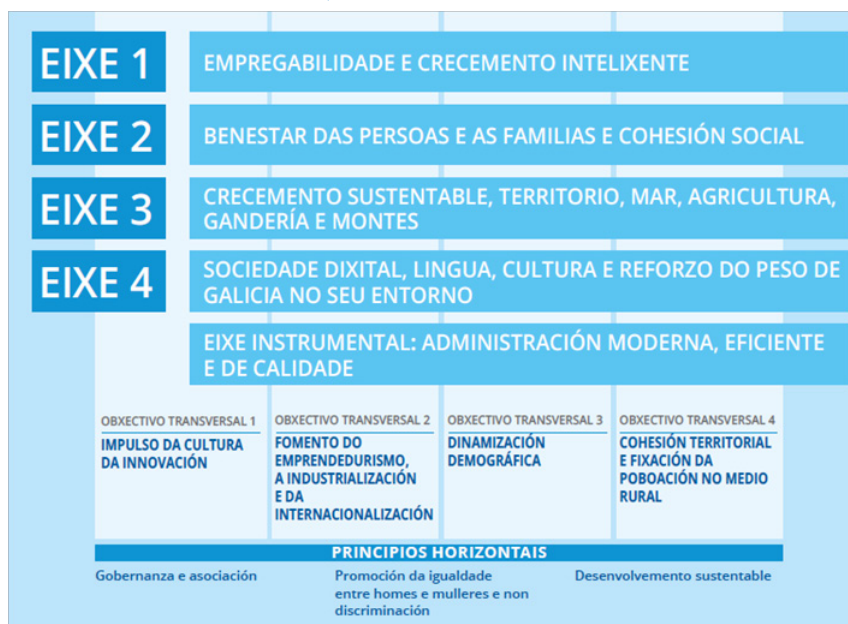
- Fomento do emprendemento e internacionalización en todos os campos.
- Impulso da cultura da innovación.

En definitiva, o Plan Estratéxico 2015-2020 está estruturado en tres niveis principais: eixe, prioridade de actuación e obxectivo estratéxico / obxectivo instrumental. O PEG consta de 5 eixes prioritarios, 20 prioridades de actuación, 74 obxectivos estratéxicos e 21 obxectivos instrumentais. Para a medición da realización acadada dos obxectivos operativos conta con 194 indicadores de produtividade clave, coa súa desagregación por xénero cando procede. Por outro lado, para a análise da consecución dos obxectivos previstos hai 135 indicadores de resultado.

O seguinte cadro mostra unha representación esquemática dos eixes, obxectivos transversais e principios horizontais da estratexia do PEG 2015-2020.

A representación esquemática da estrutura do plan será a seguinte.

Gráfico 2: Estrutura do PEG 2015-2020

Fonte: Consellería de Facenda

III.2. OBXECTIVOS E PRIORIDADES DE GASTO NOS ORZAMENTOS 2018 DO PLAN ESTRATÉXICO 2015-2020

A asignación financeira dos Orzamentos Xerais para 2018 rexeuse pola cobertura das necesidades de funcionamento dos servizos públicos e polas prioridades de investimento atendendo aos eixes e obxectivos estratéxicos do PEG 2015-2020.

En efecto, realizouse un encaixe da estrutura orzamentaria co PEG aos efectos de priorizar investimentos segundo a lóxica de intervención establecida no Plan. Ademais, o PEG integra a programación de fondos europeos do período 2014-2020.

A través desta asociación, os orzamentos son coherentes cos retos establecidos no PEG a nivel rexional en materia de crecemento e converxencia económica, emprego, I+D+i, educación, inclusión, medio ambiente e dinamización demográfica, que a súa vez, inclúen e complementan os indicadores da Estratexia Europa 2020, ampliando o rango nalgún dos ámbitos. Estes retos de cara ao ano 2020 son:

- Crecemento medio anual do PIB superior ao 2,5% en termos reais.
- Converxer, en termos de PIB per cápita, 5 puntos con España ata acadar un 92,7% da media estatal. Coa Unión Europea o obxectivo é converxer 8 puntos, en torno aos niveis de converxencia acadados antes do comezo da crise económica, o que significa situarse no 87% do PIB per cápita da UE expresado en paridades de poder adquisitivo.
- Elevar o peso das exportacións no PIB ata o 40%.
- Acadar unha taxa de emprego do 70% para a poboación de entre 20 e 64 anos, obxectivo coherente con crear 120.000 postos de traballo e baixar a taxa de paro preto do 10%.
- Investir un 1,7% do Produto Interior Bruto (PIB) na investigación e o desenvolvemento, duplicando a porcentaxe dos últimos anos.
- Reducir a taxa de abandono escolar a menos do 13,5% e aumentar ata o 47% a porcentaxe de persoas de 30 a 34 anos con estudos superiores.
- Reducir nun 35% as emisións de carbono respecto dos niveis de 2005 (equivale a reducir un 20% respecto a 1990), situar nun 30% o uso das enerxías renovables, e aumento do 20% na eficiencia enerxética que se equipara coa redución nun 20% da intensidade enerxética final respecto ao ano 2005.
- Reducir entre 90.000 e 100.000 o número de persoas en situación o risco de pobreza ou exclusión social o que implica situar a taxa de risco de pobreza ou exclusión social no 20%.

Cadro 22: Retos do PEG 2015-2020 e Obxectivos da Estratexia "Europa 2020"

RETOS DO PLAN ESTRATÉGICO DE GALICIA 2015-2020		Obxectivo 2020		
		Galicia	España	Unión Europea
1. Actividade económica e converxencia	Crecemento medio anual do PIB real (%)	2,5		
	Converxencia coa Unión Europea (UE28=100)	87,0		
	Converxencia con España (España=100)	92,7		
	Peso das exportacións no PIB (%)	40,0		
2. Emprego	Creación de emprego (miles de ocupados)	121,0		
	Taxa de ocupación da poboación de 20 a 64 anos (%) (*)	70,0	74,0	75,0
	Taxa de paro (%)	10,3		
3. I+D+i	Gasto en I+D+i sobre o PIB (%) (*)	1,7	2,0	3,0
4. Educación	Taxa de abandono escolar temperán (%) (*)	13,5	15,0	10,0
	Porcentaxe de persoas de 30 a 34 que acadaron estudos terciarios (%) (*)	47,0	44,0	40,0
3. Cambio climático e sustentabilidade enerxética	Emisións de gases efecto invernadoiro (1990=100) (*)	20,0	20,0	20,0
	Porcentaxe de enerxías renovables (%) (*)	30,0	20,0	20,0
	Aumento da eficiencia enerxética (%) (*)	20,0	20,0	20,0
5. Loita contra a pobreza e a exclusión social	Persoas en risco de pobreza e exclusión social (nº) (*)	95-100 mil	1,4-1,5 millóns	20 millóns

(*) Obxectivos principais da Estratexia Europa 2020

Estes obxectivos están relacionados entre si e poténcianse mutuamente:

- As melloras educativas contribúen a empregabilidade e a redución da pobreza.
- O crecemento das inversións en I+D e en innovación na economía, unidas aos recursos máis eficaces, farán crear máis emprego e ser máis competitivos e produtivos.
- Investir en tecnoloxías máis limpas combate o cambio climático e crea novas oportunidades de negocios e emprego.

O importe asignado no Orzamentos xerais para o ano 2018 ascende a 9.501,8 millóns de euros, cifra na que non se contemplan os gastos derivados da débeda pública (Programa de gasto 9 I A). A asimilación da orzamentación no 2018 á estrutura do PEG resúmese no cadro seguinte:

Cadro 23: PEG 2015-2020 no Orzamento 2018

Eixes e Prioridades de actuación	Importe	% total	% eixe
E1. Empregabilidade e crecemento intelixente	3.047.833.505	32,1	
PA.1.1 Impulso da consolidación das políticas de gastos vencelladas á I+D+i. Integrar a Galicia no círculo virtuoso da innovación para o crecemento	158.260.030	1,7	5,2
PA.1.2 Fomento da actividade empresarial e comercial, impulso da competitividade e internacionalización das empresas e autónomos, apoio á artesanía, regulación sectorial e protección da competencia	223.973.441	2,4	7,3
PA.1.3 Aumento da empregabilidade e produtividade dos traballadores e traballadoras de Galicia a través da formación e innovación constante	245.864.606	2,6	8,1
PA.1.4 Completar Galicia no que atinxe a infraestruturas básicas. Dar un novo pulo ás políticas de rehabilitación e conservación da vivenda	325.033.646	3,4	10,7
PA.1.5 Consolidar un sistema educativo que minimize o fracaso escolar e se aliñe en resultados coas rexións líderes de Europa en todos os niveis e impulsar o SUG cara á excelencia	2.094.701.782	22,0	68,7
E2. Benestar das persoas e as familias e cohesión social	4.820.366.504	50,7	
PA.2.1 Sistema sanitario sustentable e de calidade. Fomento da saúde pública e dos hábitos de vida saudables	3.880.762.490	40,8	80,5
PA.2.2 Desenvolvemento do sistema de servizos sociais de atención ás persoas maiores e dependentes	404.565.100	4,3	8,4
PA.2.3 Mellora dos servizos sociais a familias e á infancia, apoio á conciliación e á promoción da igualdade, servizos e axudas complementarios da educación e políticas de xuventude e cooperación	383.300.388	4,0	8,0
PA.2.4 Deseño dunha estratexia de integración social que mellore o benestar da cidadanía, axude ás persoas máis desfavorecidas a retornar o máis axiña posible a situacións socioeconómicas aceptables e que fomente a igualdade de xénero	130.429.752	1,4	2,7
PA.2.5 Garantir o acceso a unha vivenda digna en réxime de propiedade ou aluguer axeitada ás posibilidades de cada familia	21.308.774	0,2	0,4
E3. Crecemento sustentable, territorio, mar, agricultura, gandeiría e montes	973.663.061	10,2	
PA.3.1 Fomento do sector primario baseado na innovación e a calidade do produto galego que fixe a poboación ao medio rural	590.628.114	6,2	60,7
PA.3.2 Enerxía renovable eficiente, intelixente e non agresiva co medio ambiente e a paisaxe. Fomento dunha economía baixa en carbono	62.104.084	0,7	6,4
PA.3.3 Potenciación do turismo en Galicia a partir dun medio ambiente e cultura privilexiados	58.115.071	0,6	6,0
PA.3.4 Conservación da natureza, ordenación do territorio e da paisaxe e cohesión territorial	206.632.366	2,2	21,2
PA.3.5 Pechar un modelo de tratamento de residuos e un modelo de ciclo da auga líder en Europa	56.183.426	0,6	5,8
E4. Sociedade dixital, lingua, cultura e reforzo do peso de Galicia no seu entorno	500.598.491	5,3	
PA.4.1 Desenvolvemento da economía dixital. Apoio á industria cultural e de medios como unha fonte de riqueza e impulso ao desenvolvemento da sociedade da información	237.429.435	2,5	47,4
PA.4.2 Conservación e promoción da riqueza cultural de Galicia	47.218.317	0,5	9,4
PA.4.3 Impulso das institucións de autogoberno e mellora da súa influencia e colaboración con Europa, a Eurorexión e o resto do Estado	215.950.739	2,3	43,1
E5. Administración moderna, eficiente e de calidade	159.368.116	1,7	
PA.5.1 Función pública profesional, motivada e orientada ao servizo público	11.530.567	0,1	7,2
PA.5.2 Administración transparente, eficiente e orientada a resultados	147.837.549	1,6	92,8
Total	9.501.829.677	100,0	

Fonte: Consellería de Facenda

O tomo dos Orzamentos Xerais correspondente á “Memoria de Obxectivos e Programas” contén de modo detallado a descrición das actuacións que deben colaborar a acadar os anteriores obxectivos. Asemade, e como ven sendo habitual, na mesma Memoria de Obxectivos e Programas se dispón de exhaustiva información dos indicadores de

produtividade asociados ás partidas de gasto, co que se posibilita a valoración da eficacia e eficiencia das actuacións de gasto recollidas nos orzamentos.

III.3. EIXES DE ACTUACIÓN DO PLAN ESTRATÉXICO DE GALICIA 2015-2020 (PEG 2015-2020).

O orzamento en termos de Plan Estratéxico de Galicia 2015-2020 (en adiante PEG) para o ano 2018 ascende a 9.501,8 millóns de euros, importe no que non se contemplan os gastos derivados da débeda pública (programa de gasto 9 I I A).

A distribución por eixes, manifesta unha vez máis, que son os gastos destinados á Benestar das persoas e as familias e Cohesión social, os que absorben unha maior parte do orzamento, como garantía e mantemento dos gastos sociais, e coa finalidade de lograr uns servizos públicos de calidade dirixidos á cidadanía, principalmente nos eidos da sanidade, xunto á mellora dos servizos sociais a familias e á infancia, apoio á conciliación, servizos e axudas complementarios da educación e políticas de xuventude e cooperación e o sistema de servizos sociais de atención ás persoas maiores e dependentes. Así mesmo recolle a promoción da igualdade de oportunidades dos homes e mulleres galegas, ofrecendo ás persoas que se atopan con especiais dificultades os recursos e servizos que lles garantan a súa inclusión social. Ascende este eixe a 4.820,4 millóns de euros, e representa o 50,7% do total do PEG.

En segundo lugar está a aposta pola empregabilidade e o crecemento intelixente, o eixe I, cun orzamento total de 3.047,8 millóns de euros, o 32,1% sobre o total. Neste eixe atópanse as políticas de gastos vinculadas á I+D+i, que permitan integrar a Galicia no círculo virtuoso da innovación para o crecemento. Ademais destaca o fomento da actividade empresarial e comercial, co impulso da competitividade e internacionalización das empresas e autónomos, o apoio á artesanía, a regulación sectorial e a protección da competencia.,

Completar Galicia no que atinxe a infraestruturas básicas e dar un novo pulo ás políticas de rehabilitación e conservación da vivenda, son prioridades de actuación neste eixo.

Atopa así mesmo reflexo neste eixe, os gastos dirixidos ao mercado de traballo, coa finalidade de aumentar a empregabilidade e produtividade dos traballadores galegos a través da formación e innovación constante. Por outro lado, minimizar o fracaso escolar e aliñarse en resultados coas rexións líderes de Europa en tódolos niveis e impulsar o SUG cara á excelencia, son os principais retos aos que ten que facer fronte o sistema educativo, prioridade de actuación que representa o 68,7% do eixe.

O eixe 3 destinado a impulsar un crecemento sustentable, ao territorio e á agricultura, montes e mar, presenta un orzamento de 973,7 millóns de euros e o 10,2% do total,

céntrase fundamentalmente en fomentar un sector primario baseado na innovación e a calidade do produto galego que fixe a poboación ao medio rural.

Tamén neste eixe inclúense os gastos dirixidos a fomentar unha economía baixa en carbono e unha enerxía renovable eficiente, intelixente e non agresiva co medio ambiente e a paisaxe.

A potenciación do turismo en Galicia a partir dun medio ambiente e cultura privilexiados e a conservación da natureza, ordenación do territorio e da paisaxe e a cohesión territorial son prioridades de actuación dentro do eixe.

Por último, establécese o reto de pechar un modelo consistente de tratamento de residuos e un modelo de ciclo da auga líder en Europa.

O eixe 4 presenta un importe de 500,6 millóns de euros e o 5,3% do total. Inclúe a consolidación dun modelo de crecemento vinculado á economía dixital, a través da mellora no uso e na calidade das TICs e no acceso ás mesmas.

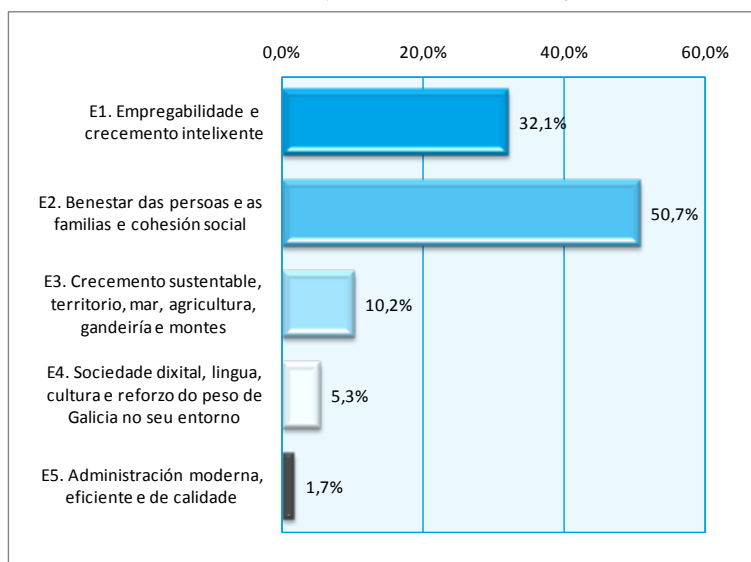
Inclúese tamén neste eixe o orzamento para apoiar á industria cultural e de medios, como unha fonte de riqueza e impulso ao desenvolvemento da sociedade da información, así como para a conservación e promoción da riqueza cultural de Galicia e o impulso das institucións de autogoberno e mellora da súa influencia e colaboración con Europa, a Eurorexión e o resto do Estado.

O eixe 5, alcanza os 159,4 millóns de euros e o 1,7% do orzamento. Nel recóllese o obxectivo de alcanzar unha administración moderna, eficiente e de calidade, baseada nunha función pública profesional, motivada e orientada ao servizo público e unha administración transparente, eficiente e orientada a resultados e na mellora na eficiencia e na calidade e accesibilidade dos servizos aos cidadáns.

Cadro 24 Distribución orzamento 2018 por eixes do PEG

Eixes	Importe	% total
E1. Empregabilidade e crecemento intelixente	3.047.833.505	32,1
E2. Benestar das persoas e as familias e cohesión social	4.820.366.504	50,7
E3. Crecemento sustentable, territorio, mar, agricultura, gandeiría e montes	973.663.061	10,2
E4. Sociedade dixital, lingua, cultura e reforzo do peso de Galicia no seu entorno	500.598.491	5,3
E5. Administración moderna, eficiente e de calidade	159.368.116	1,7
Total	9.501.829.677	100,0

Fonte: Consellería de Facenda
Gráfico 22: Distribución orzamento 2018 por eixes do PEG

Fonte: Consellería de Facenda

EIXE 1: EMPREGABILIDADE E CRECIMENTO INTELIXENTE.

Este eixe recolle un modelo integral de desenvolvemento que ten como fin principal que no 2020 se superen os postos de traballo destruídos pola crise. Esta situación acadaríase en base a unha modernización integral do sistema produtivo baseada na innovación e no coñecemento sen descoidar os sectores produtivos tradicionais.

As rexións europeas están obrigadas a competir en base á tecnoloxía, deseño e innovación de xeito continuado se non queren ver deslocalizada a súa produción a países de baixos prezos.

Para iso, debe implantarse a cultura da innovación en todos os eidos socioeconómicos de Galicia, de xeito que, a través dun proceso que non será inmediato, se normalice o proceso innovador como un máis dentro da cadea de produción, o que suporá unha auténtica revolución na formulación dos sistemas produtivos e de xestión e venda, pero tamén unha importante fonte de xeración de nichos de emprego agora inexistentes.

Para acadar este obxectivo, os orzamentos de 2018 programan investimentos nas seguintes prioridades de actuación segundo se detalla no cadro IV:

- a) PA I.I. Impulso da consolidación das políticas de gastos vencelladas á I+D+i. Integrar a Galicia no círculo virtuoso da innovación para o crecemento.
- b) As principais actuacións nesta PA son: fomento da I+D+i, innova en Galicia, actuación estratéxica para o desenvolvemento da Civil UAVs Initiative, investimentos en organismos de investigación e apoio a centros singulares do SUG.

- c) PA 1.2. Fomento da actividade empresarial e comercial, impulso da competitividade e internacionalización das empresas e autónomos, apoio á artesanía, regulación sectorial e protección da competencia.
- d) As principais liñas de actuación serán axudas ao investimento en activos físicos para procesado, comercio e desenvolvemento de produtos agrícolas, instrumentos financeiros, programas de préstamos BEI IGAPE, modernización das PEMES do sector comercio, consolidación das exportacións das empresas, actuacións sobre solo empresarial, ...
- e) **PA 1.3. Aumento da empregabilidade e produtividade dos traballadores e traballadoras de Galicia a través da formación e innovación constante.**
- f) Entre as actuacións desta PA destacan as seguintes: formación prioritaria a desempregados, escolas obradoiro e obradoiros de emprego, fomento do traballo autónomo e do emprendemento, fomento da integración laboral das persoas con discapacidade e outros colectivos vulnerables, formación para ocupados, actuacións de información, orientación e busca de emprego, programas de adquisición de experiencias profesionais para desempregados, programas integrados para o emprego,...
- g) PA 1.4. Completar Galicia no que atinxe a infraestruturas básicas. Dar un novo pulo ás políticas de rehabilitación e conservación da vivenda.
- h) As principais actuacións contemplan a realización de obra nova por parte da SPI, a conservación ordinaria da rede viaria e a vialidade invernal, reforzo de firmes e actuacións en travesías, sendas peonís e ciclistas para fomentar a mobilidade urbana e interurbana sostible, mellora da seguridade viaria, obras de acondicionamento e mellora da rede de estradas, conexión xo polígono industrial de San Cibrao das Viñas, axudas en áreas de rehabilitación integral,...
- i) PA 1.5. Consolidar un sistema educativo que minimize o fracaso escolar e se aliñe en resultados coas rexións líderes de Europa en todos os niveis e impulsar o SUG cara á excelencia.
- j) Cómpre resaltar nesta PA as seguintes actuacións: programas de mellora da aprendizaxe e rendemento e programas de diversificación curricular, ciclos formativos de grao medio da formación profesional, mellora funcional, integración e sinalética dos centros públicos de ensino, reparacións, ampliacións e melloras nos centros públicos de ensino, construción de novos centros de ensino, ...

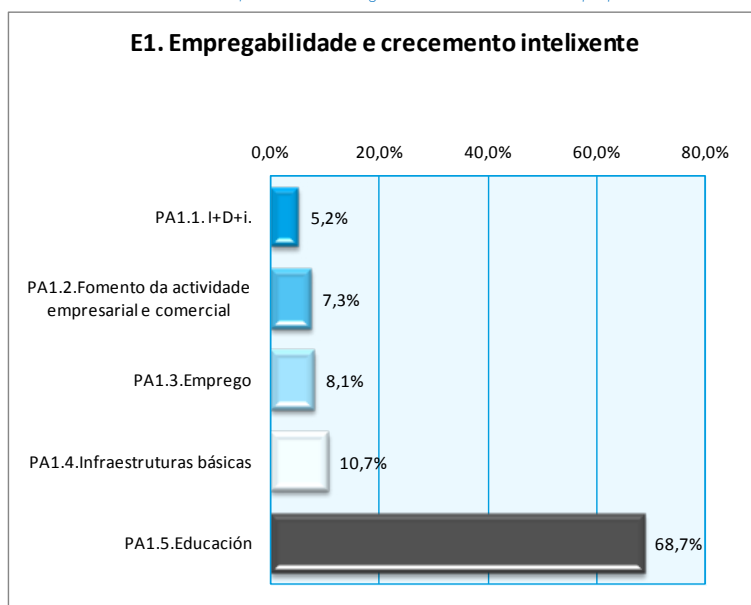
No seguinte cadro detállase o gasto orzamentario de 2018 neste eixe por prioridade de actuación.

Cadro 25: Gasto orzamentario 2018 Eixe I

E1. Empregabilidade e crecemento intelixente	Importe	% total	% eixe
PA.1.1 Impulso da consolidación das políticas de gastos vencelladas á I+D+i. Integrar a Galicia no círculo virtuoso da innovación para o crecemento	158.260.030	1,7	5,2
PA.1.2 Fomento da actividade empresarial e comercial, impulso da competitividade e internacionalización das empresas e autónomos, apoio á artesanía, regulación sectorial e protección da competencia	223.973.441	2,4	7,3
PA.1.3 Aumento da empregabilidade e produtividade dos traballadores e traballadoras de Galicia a través da formación e innovación constante	245.864.606	2,6	8,1
PA.1.4 Completar Galicia no que atinxe a infraestruturas básicas. Dar un novo pulo ás políticas de rehabilitación e conservación da vivenda	325.033.646	3,4	10,7
PA.1.5 Consolidar un sistema educativo que minimize o fracaso escolar e se aliñe en resultados coas rexións líderes de Europa en todos os niveis e impulsar o SUG cara á excelencia	2.094.701.782	22,1	68,7
Total	3.047.833.505	32,1	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

Gráfico 23: Distribución gasto orzamento 2018 do Eixe I por prioridades de actuación

Fonte: Consellería de Facenda

EIXE 2: BENESTAR DAS PERSOAS E AS FAMILIAS E COHESIÓN SOCIAL.

A dinámica demográfica de Galicia fai que a mellora das políticas de benestar sexan cada vez máis indispensables para colaborar na calidade de vida dunha poboación de máis idade.

Do mesmo xeito as políticas de conciliación e os servizos ás familias, especialmente á infancia, deben contribuír a mellorar as taxas de fecundidade e a invertir a dinámica demográfica de Galicia.

Por último resulta preciso aplicar con éxito as políticas de inserción social dun amplo colectivo que foi o máis desfavorecido pola crise, mediante itinerarios personalizados que permitan acompañar ás persoas en risco de exclusión ata que abandonen esta situación.

Tamén a consecución dunha sociedade máis xusta, esixe que se garanta a igualdade de oportunidades para aqueles colectivos que sofren exclusión por outros motivos, dende unha discapacidade á pertenza a colectivos sociais marxinados.

Mención especial compre facer ás políticas de igualdade que se ben constitúen unha prioridade horizontal, é dicir a perspectiva de xénero de be estar presente na diagnose e solución aos principais problemas de Galicia, tamén deben contar con liñas de acción específicas para reducir con determinación as fendas de xénero nos diferentes eidos tratados no plan.

Para acadar este obxectivo, os orzamentos de 2018 programan investimentos nas seguintes prioridades de actuación segundo se detalla no cadro V:

- a) PA 2.1. Sistema sanitario sustentable e de calidade. Fomento da saúde pública e dos hábitos de vida saudables.
- b) As actuacións máis relevantes en termos de gasto financeiro desta PA son o gasto en farmacia (receitas médicas), completar as dotacións do novo hospital de Vigo, as urxencias sanitarias 061, proxectos TIC, programa galego de vacinación e actuacións en centros de saúde entre outras.
- c) PA 2.2. Desenvolvemento do sistema de servizos sociais de atención ás persoas maiores e dependentes.
- d) En 2018 as partidas máis importantes corresponden aos programas de atención á dependencia, o apoio á mobilidade persoal, funcionamento de centros públicos para persoas maiores dependentes, adaptación de infraestruturas sociais e asesoramento e formación para persoas con discapacidade.
- e) PA 2.3. Mellora dos servizos sociais a familias e á infancia, apoio á conciliación e á promoción da igualdade, servizos e axudas complementarios da educación e políticas de xuventude e cooperación.
- f) As principais actuacións desta prioridade son o gasto en transporte escolar e en comedores escolares, medidas para conciliación e dinamización demográfica, programas para familias e menores, centros e programas de menores infractores e actuacións de investimento en centros de atención á primeira infancia e casas niño.
- g) PA 2.4. Deseño dunha estratexia de integración social que mellore o benestar da cidadanía, axude ás persoas máis desfavorecidas a retomar o máis axiña posible a situacións socioeconómicas aceptables e que fomente a igualdade de xénero.
- h) Nesta PA as actuacións con maior importe son: renda de integración social de Galicia (RISGA), Plan concertado de prestacións sociais básicas, fondo extraordinario perceptores de subsidios e pensións non contributivas, axudas contra a desigualdade económica, accións de promoción da igualdade e prevención da violencia a desenvolver polas entidades locais.

- i) PA 2.5. Garantir o acceso a unha vivenda digna en réxime de propiedade ou aluguer axeitada ás posibilidades de cada familia.
- j) As liñas de actuación nesta PA promoverán a construción de vivendas de promoción pública, axudas a través do bono alugueiro e do programa de axuda ao aluguer e a adquisición de solo residencial.

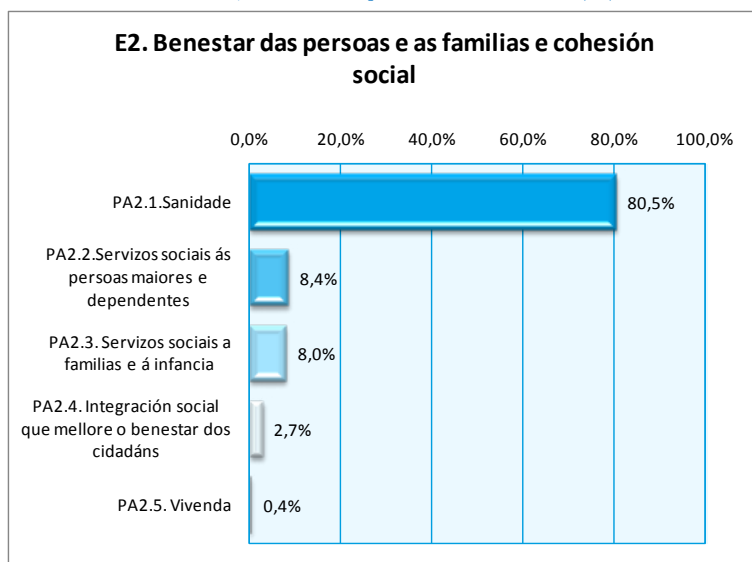
No seguinte cadro detállase o gasto orzamentario de 2018 neste eixe por prioridade de actuación.

Cadro 26: Gasto orzamentario 2018 Eixe II

E2. Benestar das persoas e as familias e cohesión social	Importe	% total	% eixe
PA.2.1 Sistema sanitario sustentable e de calidade. Fomento da saúde pública e dos hábitos de vida saudables	3.880.762.490	40,9	80,5
PA.2.2 Desenvolvemento do sistema de servizos sociais de atención ás persoas maiores e dependentes	404.565.100	4,3	8,4
PA.2.3 Mellora dos servizos sociais a familias e á infancia, apoio á conciliación e á promoción da igualdade, servizos e axudas complementarios da educación e políticas de xuventude e cooperación	383.300.388	4,0	8,0
PA.2.4 Deseño dunha estratexia de integración social que mellore o benestar da cidadanía, axude ás persoas máis desfavorecidas a retornar o máis axiña posible a situacións socioeconómicas aceptables e que fomenta a igualdade de xénero	130.429.752	1,4	2,7
PA.2.5 Garantir o acceso a unha vivenda digna en réxime de propiedade ou aluguer axeitada ás posibilidades de cada familia	21.308.774	0,2	0,4
Total	4.820.366.504	50,7	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

Gráfico 24: Distribución gasto orzamento 2018 do Eixe II por prioridades de actuación

Fonte: Consellería de Facenda

EIXE 3. CRECEMENTO SUSTENTABLE, TERRITORIO, MAR, AGRICULTURA, GANDERÍA E MONTES.

Todo este eixe ten un denominador común, a posta en valor do potencial medioambiental da comunidade autónoma e o fortalecemento do sector primario como panca de crecemento.

O medio natural de Galicia, incluíndo as súas augas, constitúen un ben sen o que non se pode entender a nosa Comunidade Autónoma e que conta cun amplo percorrido de posibilidades para a súa posta en valor.

Por un lado, dende un punto de vista turístico, sector cun amplo futuro en continuo cambio, no que a nosa comunidade autónoma debe salientar as súas fortalezas para compensar a súa localización e clima fronte as principais prazas europeas. Por outro lado, no que atinxe a un sector agropecuario e forestal cun bo produto e amplo percorrido para xerar valor engadido en torno a el, o mesmo acontece coa pesca e a acuicultura e a industria transformadora.

Por último, Galicia produce o 10% da enerxía nacional. En consecuencia, as posibilidades das novas fontes de enerxía, abren un horizonte no que traballar para mellorar o mix enerxético e mesmo para crear unha industria en torno a determinadas enerxías renovables tanto tradicionais como a eólica, como as novas liñas de traballo en torno á biomasa e á enerxía undimotriz.

Para acadar este obxectivo, os orzamentos de 2018 programan investimentos nas seguintes prioridades de actuación segundo se detalla no cadro VI:

- a) PA 3.1. Fomento do sector primario baseado na innovación e a calidade do produto galego que fixe a poboación ao medio rural.
- b) En 2018 desenvolveranse, entre outras actuacións, infraestruturas relacionadas co desenvolvemento e adaptación da agricultura e silvicultura, investimentos en activos fixos das explotacións agrarias, prevención de danos causados por incendios, desastres naturais e catástrofes, axudas a xoves para desenvolvemento de explotacións e empresas, investimentos produtivos na acuicultura, diversificación e modernización das empresas acuícolas, mellora de camiños, desenvolvemento sostible de zonas pesqueiras.
- c) PA 3.2. Enerxía renovable eficiente, intelixente e non agresiva co medio ambiente e a paisaxe. Fomento dunha economía baixa en carbono
- d) As actuacións con maior importe financeiro da PA serán: servizo integrado de transporte, axudas a proxectos de enerxías renovables, axudas de aforro e eficiencia enerxética, axudas a proxectos de biomasa, estacións intermodais de Santiago de Compostela, Ourense, Pontevedra e Vigo e desenvolvemento e integración dun sistema de xestión de transporte á demanda.

- e) PA 3.3. Potenciación do turismo en Galicia a partir dun medio ambiente e cultura privilexiados.
- f) Neste terreo realizarase a promoción nacional e internacional da oferta turística de Galicia, actuarase sobre o Camiño de Santiago, mellorando os aspectos ambientais, a xestión de fluxos, a mellora dos trazados e da sinalización e a mellora dos servizos turísticos e promocionarase os recursos turísticos naturais e culturais buscando liñas de colaboración con outras administracións e o sector turístico privado.
- g) Realizaranse actuacións de fomento e desenvolvemento de Galicia como destino turístico, promoción e potenciación do turismo, mellora e fomento do turismo en zonas rurais, sinalización no Camiño de Santiago, actuacións nos albergues do Camiño de Santiago.
- h) PA 3.4. Conservación da natureza, ordenación do territorio e da paisaxe e cohesión territorial.
- i) As principais actuacións desta prioridade están relacionadas con actuacións globais destinadas á conservación, reposición e restauración do medio ambiente, obras do Plan Urbe, axudas para redaccións de plans urbanísticos, actuacións de conservación e protección da biodiversidade.
- j) PA 3.5. Pechar un modelo de tratamento de residuos e un modelo de ciclo da auga líder en Europa.
- k) En 2018 desenvolveranse principalmente actuacións de melloras dos sistemas de saneamento e depuración na ría de Arousa e de Ares, na zona de Ferrol (cítanse as principais actuacións deste tipo), ampliación e mellora da EDAR de Placeres, actuacións prioritarias en materia de saneamento e depuración para cumprimento dos obxectivos da Directiva Marco da Auga, impulso da prevención e a reciclaxe dos residuos industriais.

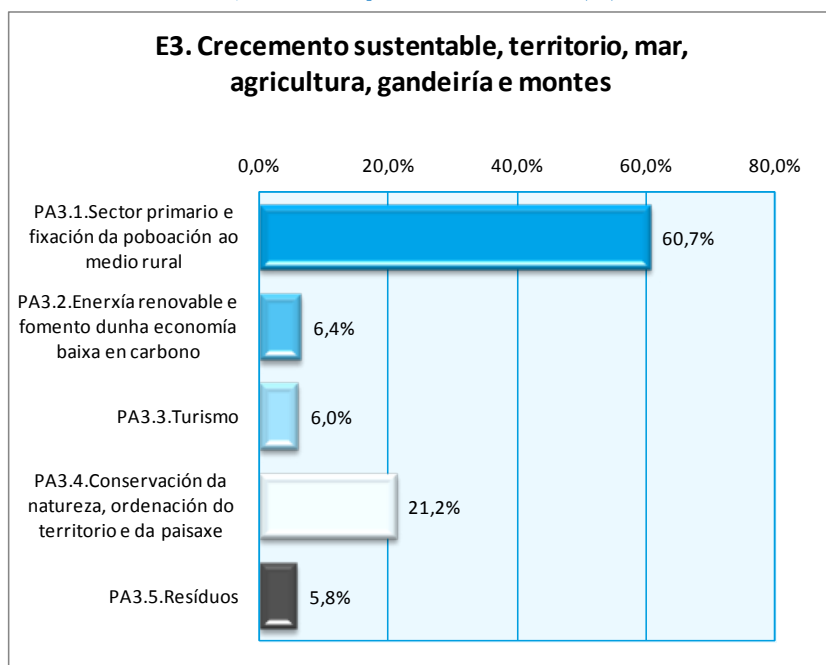
No seguinte cadro detállase o gasto orzamentario de 2018 neste eixe por prioridade de actuación.

Cadro 27: Gasto orzamentario 2018 Eixe III

E3. Crecemento sustentable, territorio, mar, agricultura, gandería e montes	Importe	% total	% eixe
PA.3.1 Fomento do sector primario baseado na innovación e a calidade do produto galego que fixe a poboación ao medio rural	590.628.114	6,2	60,7
PA.3.2 Enerxía renovable eficiente, intelixente e non agresiva co medio ambiente e a paisaxe. Fomento dunha economía baixa en carbono	62.104.084	0,7	6,4
PA.3.3 Potenciación do turismo en Galicia a partir dun medio ambiente e cultura privilexiados	58.115.071	0,6	6,0
PA.3.4 Conservación da natureza, ordenación do territorio e da paisaxe e cohesión territorial	206.632.366	2,2	21,2
PA.3.5 Pechar un modelo de tratamento de residuos e un modelo de ciclo da auga líder en Europa	56.183.426	0,6	5,8
Total	973.663.061	10,2	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

Gráfico 25: Distribución gasto orzamento 2018 do Eixe III por prioridades de actuación

Fonte: Consellería de Facenda

EIXE 4. SOCIEDADE DIXITAL, LINGUA, CULTURA E REFORZO DO PESO DE GALICIA NO SEU ENTORNO.

A sociedade da información está a mudar todos os negocios tradicionais cara a unha produción de bens e servizos a medida e con unha demanda moito máis esixente e informada grazas ao uso das TIC. Resulta preciso por tanto, contar coas infraestruturas axeitadas, fomentar as competencias dixitais entre a cidadanía e adaptar os sistemas produtivos e canais de venda das empresas a estas novas tecnoloxías para aproveitar todas as vantaxes que poñen ao noso alcance.

O impulso do autogoberno a lingua e a cultura de Galicia como fontes de riqueza e elementos básicos da identidade da Comunidade Autónoma. Resulta estratéxico para o progreso como rexión, procurar a dinamización e fomento da cultura galega, a normalización e o impulso do idioma galego como medio para protexer e fomentar a identidade cultural de Galicia, o desenvolvemento social, o crecemento económico e o diálogo intercultural.

Para acadar este obxectivo, os orzamentos de 2018 programan investimentos nas seguintes prioridades de actuación segundo se detalla no cadro VII:

- a) PA 4.1. Desenvolvemento da economía dixital. Apoio á industria cultural e de medios como unha fonte de riqueza e impulso ao desenvolvemento da sociedade da información.

- b) As principais actuacións que se desenvolverán serán: apoio á comunicación social, infraestrutura para os servizos de televisión e radiodifusión, fomento da modernización e innovación tecnolóxica, a dotación de medios para unha administración dixital, a modernización das redes do sector público, solucións tecnolóxicas dixitais, o desenvolvemento do Plan de Banda Larga 2020 e a modernización das TIC en distintos ámbitos sectoriais. No ámbito cultural, fortalecer o tecido cultural de base e o tecido das industrias culturais e creativas galegas e estimular a oferta de contidos nos ámbitos da cultura e a súa demanda por parte da cidadanía.
- c) PA 4.2. Conservación e promoción da riqueza cultural de Galicia.
- d) Desenvolveranse accións de conservación, restauración, rehabilitación e posta en valor de bens que integran o patrimonio cultural, actividades culturais e de promoción do libro e da lectura, promoción das actividades e dos contidos dos museos e centros de interpretación do patrimonio cultural e o fomento do uso da lingua galega e cursos e actividades de formación.
- e) PA 4.3. Impulso das institucións de autogoberno e mellora da súa influencia e colaboración con Europa, a Eurorexión e o resto do Estado.
- f) Por un lado, realizaranse actuacións en materia de construción e rehabilitación de infraestruturas xudiciais, incluídas medidas de aforro e eficiencia enerxética, así como a cobertura da asistencia xurídica gratuíta, e en materia de protección civil e seguridade, actuacións ligadas ao operativo do Centro de Atención de Emerxencias 112 (CAE 112), o financiamento dos consorcios provinciais contra incendios, as infraestruturas e equipamentos nos servizos de emerxencias e protección civil, así como a formación en materia de emerxencias.

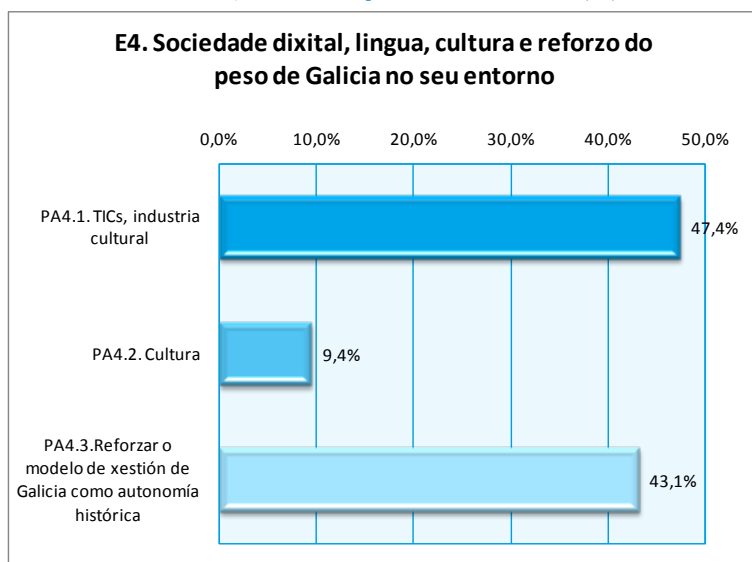
No seguinte cadro detállase o gasto orzamentario de 2018 neste eixe por prioridade de actuación.

Cadro 28: Gasto orzamentario 2018 Eixe IV

E4. Sociedade dixital, lingua, cultura e reforzo do peso de Galicia no seu entorno	Importe	% total	% eixe
PA.4.1 Desenvolvemento da economía dixital. Apoio á industria cultural e de medios como unha fonte de riqueza e impulso ao desenvolvemento da sociedade da información	237.429.435	2,5	47,4
PA.4.2 Conservación e promoción da riqueza cultural de Galicia	47.218.317	0,5	9,4
PA.4.3 Impulso das institucións de autogoberno e mellora da súa influencia e colaboración con Europa, a Eurorexión e o resto do Estado	215.950.739	2,3	43,1
Total	500.598.491	5,3	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

Gráfico 26: Distribución gasto orzamento 2018 do Eixe IV por prioridades de actuación

Fonte: Consellería de Facenda

EIXE 5. ADMINISTRACIÓN MODERNA, EFICIENTE E DE CALIDADE.

Para acadar os anteriores obxectivos precisamos unha administración eficiente, moderna, flexible e transparente, que preste servizos públicos de calidade e axude a resolver os problemas dos cidadáns e das empresas.

Para iso, precísase un persoal comprometido que debe mellorar a súa formación continua, especialmente no que atinxe a adquisicións de destrezas no manexo das TIC; pero tamén unha administración moderna debe explorar novos sistemas para incentivar o rendemento e flexibilidade que recoñezan máis a quen máis valor aporta ao servizo público.

A xeneralización dos servizos públicos dixitais e do e-goberno, debe contribuír a acadar a excelencia na xestión, posibilitando importantes economías por substitución dos sistemas tradicionais baseados no papel, e por economías de escala.

Estas novas tecnoloxías xerarán novos requirimentos e perfís profesionais, mais tamén, deixarán obsoletos un volume aínda maior doutros oficios e traballos; por iso é precisa a flexibilidade no movemento dos equipos de traballadores.

A administración debe tamén actuar como exemplo e sector tractor das principais políticas antes enunciadas, dende a innovación, implementando a compra pública innovadora e converténdose nun axente innovador en si mesmo, ata a rehabilitación dos seus edificios administrativos e vivenda pública, pasando pola eficiencia enerxética, a normalización lingüística e o dominio das linguas estranxeiras, a internacionalización, a aplicación de criterios de igualdade de xénero e non discriminación, a integración social e a protección da familia e a conciliación.

Para iso desenvolveranse as seguintes Prioridades de actuación cos seus correspondentes obxectivos instrumentais:

PA 5.1. Función pública profesional, motivada e orientada ao servizo público. As principais actuacións neste apartado serán accións formativas para os empregados e empregadas públicas e desenvolver e aplicar estratexias e políticas de recursos humanos axeitadas ás necesidades reais para a prestación dos servizos públicos, nomeadamente a través do desenvolvemento da lei do emprego público.

PA 5.2. Administración financeira transparente, eficiente e orientada a resultados, con actuacións de reformas en materia de centralización de contratos e autoprovisión, de renovación e mellora das infraestruturas públicas (novas instalacións e equipamentos) co obxecto de acadar unha xestión máis eficiente da enerxía, de garantir a tramitación telemática de todos os expedientes e trámites coa administración autonómica, de garantir a transparencia, integridade e responsabilidade na administración pública e no gasto de fondos públicos, facendo fincapé, non en implementar novas normas e requisitos, senón en aplicar con contundencia as xa existentes e de reforzar as tarefas de planificación e de xestión dos Programas Operativos dos fondos estruturais.

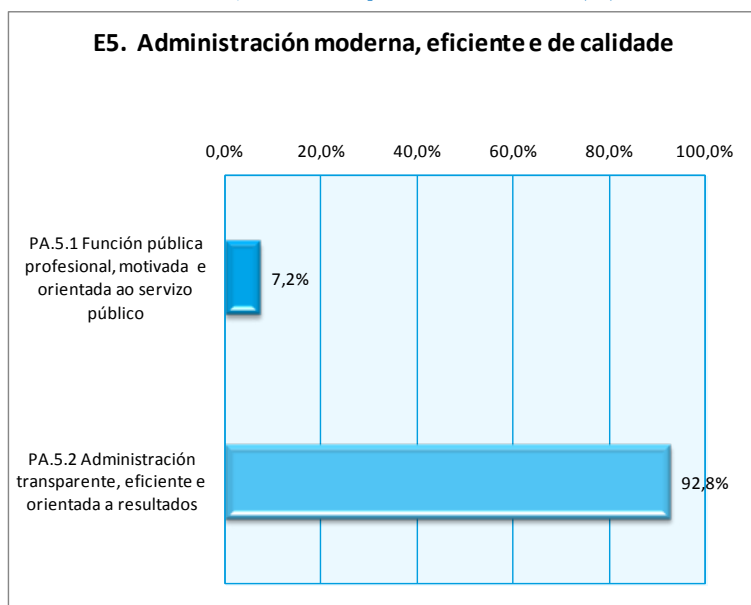
No seguinte cadro detállase o gasto orzamentario de 2018 neste eixe por prioridade de actuación.

Cadro 29: Gasto orzamentario 2018 Eixe V

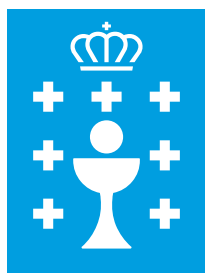
E5. Administración moderna, eficiente e de calidade	Importe	% total	% eixe
PA.5.1 Función pública profesional, motivada e orientada ao servizo público	11.530.567	0,1	7,2
PA.5.2 Administración transparente, eficiente e orientada a resultados	147.837.549	1,6	92,8
Total	159.368.116	1,7	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

Gráfico 27: Distribución gasto orzamento 2018 do Eixe V por prioridades de actuación

Fonte: Consellería de Facenda

ORZAMENTOS XERAIS DE GALICIA PARA O EXERCICIO 2018

IV. ORZAMENTOS XERAIS DE GALICIA PARA O EXERCICIO 2018

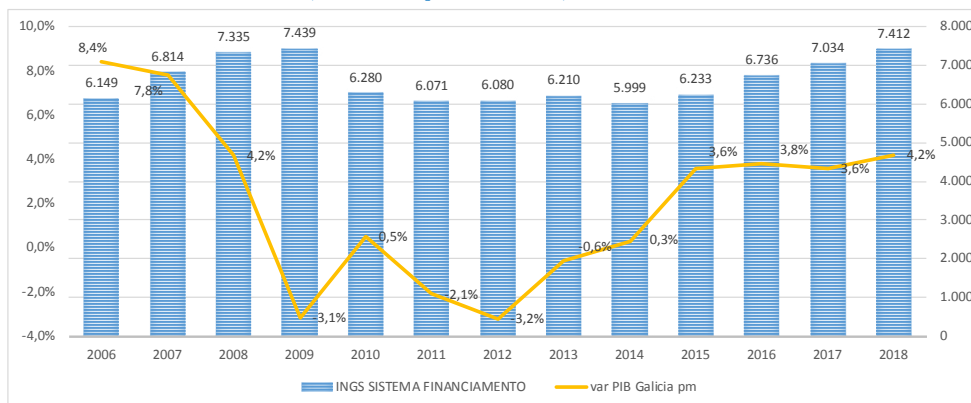
IV.1. Grandes cifras

IV.1.1. Evolución do Sistema de Financiamento. Teito de gasto e Capacidade de gasto

Os ingresos procedentes do Sistema de Financiamento, en termos de caixa, revísanse coa aprobación da lei xeral de orzamentos do estado para o ano 2017 ata os 7.034 millóns de euros, dende os 6.815 inicialmente orzados. A estimación de ingresos comunicada polo Ministerio de Facenda e Función Pública para 2018 acada os 7.412 millóns de euros, un 5,4% superior aos definitivos de 2017.

A gráfica seguinte permítenos ver unha serie longa de ingreso do sistema en termos de caixa, é dicir nas contías que se poden considerar como ingreso orzamentario en cada exercicio, correspondentes á suma das entregas a conta do exercicio correspondente máis (ou menos se é negativa) a liquidación do exercicio n-2. (dende 2010 se está a deducir a liquidación negativa fraccionada dos exercicios 2008 e 2009).

Gráfico 28. Galicia. Ingresos do sistema de financiamento e PIB.

Como pode ollarse os ingresos dimanantes do sistema para 2018, case igualan os do exercicio anterior máis alto (2009), de non ter que deducir os 85 millóns de euros do pago das liquidacións negativas de 2008 e 2009, serían claramente superiores por vez primeira en toda a serie.

Cadro 30. Pagos a conta e liquidacións do sistema de financiamento. Datos en millóns de euros.

	dato homoxeneizado con liquidacións a 10 anos												
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
INGRESO SISTEMA FINANCIAMENTO	6.149	6.814	7.335	7.439	6.280	6.071	6.080	6.210	5.999	6.233	6.736	7.034	7.412
Var absoluta	391	665	521	104	-1.159	-209	9	130	-211	234	504	297	379
% variación	6,8%	10,8%	7,6%	1,4%	-15,6%	-3,3%	0,1%	2,1%	-3,4%	3,9%	8,1%	4,4%	5,4%

A evolución do sistema de financiamento consolida pois a senda positiva iniciada no ano 2014, o máis baixo da serie en termos de ingresos cunha merma de 1.440 millóns de euros sobre o 2009.

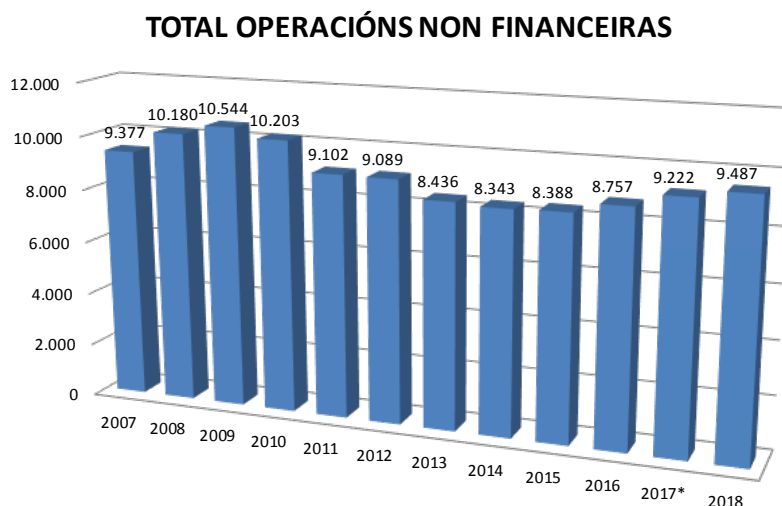
O teito de gasto fixado, en aplicación da Lei 2/2011, de Disciplina Orzamentaria e Sustentabilidade Financeira, foi autorizado polo Consello da Xunta o día 28 de xullo, e aprobado o 1 de agosto polo Parlamento de Galicia, estableceuse en 9.487 millóns de euros.

O importe de gasto non financeiro consignado nos orzamentos para 2018 é de 9.487 millóns de euros, cifra que esgota o devandito teito.

De seguido pasamos a analizar as principais masas financeiras do orzamento consolidado e a súa comparación coas contas definitivas de 2017.

A efectos comparativos como se ten indicado, recóllese o orzamento axustado coas dotacións adicionais da lei 3/2017 e homoxeneizado coa eliminación da compoñente de primas da pac do FEAGA.

Gráfico 29. Evolución do gasto non financeiro consolidado en millóns de euros.

O gasto non financeiro consolidado de 2018 supón unha suba do 2,9% en relación ao orzamento de 2017 axustado e homoxeneizado, preto dos 270 millóns de euros.

IV.1.2. Ingreso consolidado.

Os ingresos totais nos Orzamentos Xerais para 2018 ascenden a 10.724 millóns de euros, dos que os ingresos non financeiros ascenden a 9.294 millóns de euros, e os ingresos financeiros a 1.430 millóns de euros, segundo o seguinte detalle por capítulos:

Cadro 31. Cadro de Ingresos do orzamento consolidado, miles de euros

		Distribución económica					
		Variación 2018/2017			Valor Relativo		
Capítulos		2017	2018	Importe	%	2017	2018
I	In postos directos	2.335.031	2.275.288	-59.743	-2,6	21,3	21,2
II	In postos indirectos	3.323.668	3.456.205	132.537	4,0	30,3	32,2
III	Taxas, prezos e outros ingresos	168.766	168.557	-209	-0,1	1,5	1,6
IV	Transferencias correntes	2.517.225	2.815.373	298.149	11,8	22,9	26,3
V	Ingresos patrimoniais	8.928	8.392	-536	-6,0	0,1	0,1
OPERACIÓNS CORRENTES		8.353.617	8.723.816	370.199	4,4	76,1	81,3
VI	Aleam ento de investimentos reais	7.070	10.654	3.584	50,7	0,1	0,1
VII	Transferencias de capital	561.039	559.463	-1.575	-0,3	5,1	5,2
OPERACIÓNS DE CAPITAL		568.109	570.117	2.009	0,4	5,2	5,3
TOTAL OPERACIÓNS NON FINANCEIRAS		8.921.726	9.293.933	372.207	4,2	81,2	86,7
VIII	Activos financeiros	29.837	42.980	13.143	44,0	0,3	0,4
IX	Pasivos financeiros	2.030.665	1.387.060	-643.604	-31,7	18,5	12,9
TOTAL OPERACIÓNS FINANCEIRAS		2.060.501	1.430.040	-630.462	-30,6	18,8	13,3
Total		10.982.227	10.723.973	-258.254	-2,4	100,0	100,0

(Orzamento Modificado e Homoxeneizado 2017) (Miles de Euros){Fin M1_C61_ORG_ORG000.doc}

A boa evolución dos ingresos do sistema de financiamento, que aumentan un 5,4% sobre os recollidos na lei de orzamentos do estado para 2017, así como dos tributos propios e cedidos que medran preto dun 1% absorbendo todas as medidas tributarias dos pasados exercicios, son a causa principal da mellora dos ingresos non financeiros. No que atinxe ao financiamento finalista do estado este amosa unha certa atonía froito da ausencia de orzamentos xerais do Estado.

Sen dúbida, a aprobación da lei de orzamentos xerais do estado para 2018 dará lugar a novas xeracións de ingresos finalistas, especialmente no eido do emprego e da dependencia que reforzarán as dotacións de esas políticas de gasto. No que atinxe aos fondos europeos, despois de dous anos crecentes de lanzamento de proxectos do novo marco estes, estabilízanse no que debe ser unha anualidade financeira media..

Da análise dos ingresos non financeiros obsérvase un aumento das transferencias correntes do 11,8%, a maior parte correspondentes a transferencias do sistema de finan-

ciamento, e do capítulo II nun 4,0%, pola boa evolución dos impostos sobre o consumo (IVE, ITP, IIEE e Imposto sobre o xogo en especial), os ingresos dos impostos directos baixan pola previsión das entregas a conta do IRPF e os e prezos e taxas e patrimoniais varían levemente.

Por outra banda, os ingresos por operacións financeiras baixan un 30,6% respecto do 2017, debido ás menores necesidades de financiamento das amortizacións de débeda previstas para 2018, que baixan algo máis de 532 millóns de euros, así como minoración do endebedamento neto dimanante do obxectivo de estabilidade orzamentaria autorizado para 2018 (que baixa en 108 M€ respecto ao fixado no orzamento inicial 2017 ata os 190 millóns de euros).

IV.1.3. Aumento do gasto non financeiro nun 2,9%

O gasto consolidado para 2017 acada a suma de 10.724 millóns de euros, 9.487 non financeiro e 1.237 financeiro, detallándose a clasificación económica do mesmo na táboa seguinte:

Cadro 32. Cadro de Gasto do orzamento consolidado.

Distribución económica						
Capítulos	2017	2018	Variación 2018/2017		Valor Relativo	
			Importe	%	2017	2018
I Gastos de persoal	3.681.082	3.762.261	81.180	2,2	33,5	35,1
II Gastos en bens correntes e servizos	1.634.464	1.724.276	89.812	5,5	14,9	16,1
III Gastos financeiros	234.748	169.720	-65.028	-27,7	2,1	1,6
IV Transferencias correntes	2.161.289	2.222.062	60.772	2,8	19,7	20,7
OPERACIÓNS CORRENTES	7.711.583	7.878.319	166.736	2,2	70,2	73,5
V Fondo de continxencia	37.457	39.043	1.586	4,2	0,3	0,4
VI Inversións reais	841.240	881.448	40.208	4,8	7,7	8,2
VII Transferencias de capital	631.320	688.324	57.004	9,0	5,7	6,4
OPERACIÓNS DE CAPITAL	1.472.559	1.569.771	97.212	6,6	13,4	14,6
TOTAL OPERACIÓNS NON FINANCEIRAS	9.221.598	9.487.133	265.535	2,9	84,0	88,5
VIII Activos financeiros	152.450	161.089	8.638	5,7	1,4	1,5
IX Pasivos financeiros	1.608.179	1.075.752	-532.427	-33,1	14,6	10,0
TOTAL OPERACIÓNS FINANCEIRAS	1.760.629	1.236.840	-523.789	-29,8	16,0	11,5
Total	10.982.227	10.723.973	-258.254	-2,4	100,0	100,0

(Orzamento Modificado e Homoxeneizado 2017) (Miles de Euros) (Fin M1_C60_ORG000.doc)

Tendo en conta os orzamentos de 2017, o gasto non financeiro aumenta en 266 millóns de euros, o que supón unha variación do 2,9%, pero si temos en conta os menores recursos que detrae o pago da débeda, os recursos dispoñibles para atender outras políticas de gasto son máis de 330 millóns de euros, un 3,6% máis.

IV.1.4. *Mantemento dun importante aforro bruto e saldo primario grazas á uns maiores ingresos correntes e a os aforros de custe financeiroiro*

Malia que o gasto corrente sube en 167 millóns de euros (232 millóns sen ter en conta os custos financeiros), o aforro por operacións correntes sitúase en 845 millóns de euros, o que o coloca en niveis anteriores á crise financeira, se non consideramos as operacións financeiras, o aforro por operacións correntes primario é de 1.015 millóns de euros.

Se a este último lle engadimos os ingresos de capital, poderíamos financiar todos os investimentos do orzamento sen recurso ao endebedamento, como demostra o feito de que a formación de capital é equivalente ao saldo primario.

Cadro 33. Aforro Bruto e primario por operacións correntes

OPERACIÓNS CORRENTES	2017*	2018 Importe	Var. 2018/2017	
			370	%
INGRESOS	8.354	8.724	370	4,4
Impostos directos	2.335	2.275	-60	-2,6
Impostos indirectos	3.324	3.456	133	4,0
Taxas, prezos e outros ingresos	169	169	0	-0,1
Transferencias correntes	2.517	2.815	298	11,8
Ingresos patrimoniais	9	8	-1	-6,0
GASTOS	7.712	7.878	167	2,2
Gastos de persoal	3.681	3.762	81	2,2
Gastos en bens correntes e servi	1.634	1.724	90	5,5
Gastos financeiros	235	170	-65	-27,7
Transferencias correntes	2.161	2.222	61	2,8
AFORRO BRUTO	642	845	203	31,7
Gastos financeiros	235	170	-65	-27,7
SALDO PRIMARIO	877	1.015	138	15,8

IV.1.5. *Formación de capital: 1.000 millóns de euros*

Os ingresos por operacións de capital supoñen 570 millóns de euros (en liña cos do orzamento 2017), en tanto que os gastos neses capítulos ascenden a 1.570 millóns, aumentando nun 6,6% con respecto a 2017.

A formación de capital acada os 1.000 millóns de euros, o que supón un incremento do 10,5% con relación ao orzamento de 2017, o que supón 95 millóns máis.

Cadro 34.. Formación de capital

OPERACIÓNS DE CAPITAL	2017*	2018	Var. 2018/2017	
			Importe	%
INGRESOS	568	570	2	0,4
Alleamento de investimentos reais	7	11	4	50,7
Transferencias de capital	561	559	-2	-0,3
GASTOS	1.473	1.570	97	6,6
Investimentos reais	841	881	40	4,8
Transferencias de capital	631	688	57	9,0
FORMACIÓN DE CAPITAL	904	1.000	95	10,5

IV.1.6. Fondo de continxencia: 39 millóns de euros

A dotación do fondo de continxencia de execución orzamentaria a que se refire o artigo 55 bis do Texto refundido da Lei de réxime financeiro e orzamentario de Galicia, aprobado polo Decreto legislativo 1/1999, do 7 de outubro, realizouse gradualmente dende o exercicio 2013 para achegarse ao seu importe legal de xeito progresivo.

Dadas as necesidades financeiras inherentes a todo proceso de consolidación fiscal, dende o ano 2016 estableceuse unha excepción á contía establecida como dotación na Lei de réxime financeiro, que habilita a posibilidade de dotar unha contía inferior en tanto non remate o mesmo.

Polo que refire ao Fondo de continxencia de execución orzamentaria para 2018 en sentido estrito, a súa dotación repártese entre o SERGAS (31,9 Millóns de euros) e administración xeral (4,5 Millóns de euros) nas mesmas contías que o ano pasado.

Adicionalmente se recolle unha partida para facer fronte á actualización retributiva dos entes instrumentais unha vez se aprobe a lei de orzamentos xerais do estado, por importe de 2.6 millóns de euros.

IV.1.7. Necesidade de Financiamento chegando ao fin da senda de consolidación fiscal: 190 millóns de euros

A necesidade de financiamento dos orzamentos no 2018 é de 193 millóns de euros. Tendo en conta os axustes de contabilidade nacional, que é como se mide o obxectivo de estabilidade orzamentaria, a necesidade de financiamento supón os 190 millóns de euros recollidos no teito de gasto.

Os axustes de contabilidade nacional son positivos no presente exercicio, é dicir o seu valor total resulta equivalente a un menor gasto ou un maior ingreso, de xeito semellante a como acontecía en anos anteriores.

O saldo destes axustes é debido ao axuste correspondente á devolución das liquidacións negativas do sistema de financiamento dos anos 2008 e 2009. Pola contra, outros

gastos que non afectan aos orzamentos, modulan a través destes axustes o resultado orzamentario (como o resultado positivo das achegas a entes instrumentais da comunidade autónoma agás a achega á CRTVG considerada orzamentariamente un gasto financeiro e que se deduce como necesidade de financiamento en termos de contabilidade nacional, a diferenza entre xuros devindicados e pagados, ou a recadación líquida e os dereitos recoñecidos netos en ingresos).

O obxectivo de estabilidade orzamentaria foi obxecto de informe favorable no pleno 99 do Consello de Política Fiscal e Financeira, celebrado o pasado mes de xullo, ao abeiro do establecido no artigo 15 da Lei Orgánica 2/2012 do 27 de abril, de estabilidade orzamentaria e sostibilidade financeira. Neste pleno modificouse a senda de consolidación das comunidades autónomas dacordo coa solicitude presentada na modificación do plan de estabilidade do Reino de España. Alí acordouse unha necesidade de financiamento máxima para as comunidades autónomas no 2018 do 0,4% do PIB.

Galicia segue a súa propia senda de consolidación fiscal que a leva a estimar un obxectivo de estabilidade menor, do 0,3% este permite unha senda máis suave para os vindeiros exercicios, por tanto, a necesidade de endebedamento en termos de contabilidade nacional varía ata supor dúas décimas menos, 109 millóns de euros menos que no 2017.

Esta redución da necesidade de endebedamento é a mesma que a da media do sector público autonómico, que pasa dun obxectivo do 0,6 ao 0,4 no 2018, a diferenza é que o próximo exercicio o axuste do sector implica pasar do 0,4 ao 0,1 e o de Galicia máis suave do 0,3 ao 0,1, que se prevé encaixar cos maiores ingresos que se obteñan no vindeiro exercicio.

Cadro 35. Necesidade de financiamento orzamentaria en termos de CN

ORZAMENTO EN TERMOS DE CONTABILIDADE NACIONAL	2017*	2018	Var. 2018/2017	
			Importe	%
Ingresos Correntes	8.354	8.724	370	4,4
Gastos Correntes	7.712	7.878	167	2,2
AFORRO BRUTO ORZAMENTARIO	642	845	203	31,7
Fondo de continxencia	37	39	1	3,9
Ingresos de Capital	568	570	2	0,4
Gastos de Capital	1.473	1.570	97	6,6
GASTOS DE OPERACIÓNS DE CAPITAL	-904	-1.000	-95	10,5
DÉFICI T ORZAMENTARIO NON FINANCI	-300	-193	107	-35,6
Liquidacións negativas sistema	85	85	0	0,0
Outras unidades consideradas aap	-49	-49	0	0,0
Recadación incerta	-33	-32	1	-3,0
Intereses devindicados	1	5	4	400,0
Outros axustes	-3	-6	-3	100,0
TOTAL AXUSTES CONTABILIDADE NACIO	1	3	2	200,0
NECESIDADE DE FINANCIAMENTO	-299	-190	109	-36,4

IV.1.8. Principais Políticas de Gasto Priorizadas no Orzamento 2018

O orzamento total diminúe polo efecto das partidas financeiras un 2,4% respecto ao do ano pasado, o que supón 258 millóns de euros, máis esta non é a contía da que poden dispor as consellerías para dotar financeiramente as súas políticas de gasto, xa que é preciso deducir da mesma os recursos atribuídos ao financiamento de outras administracións (universidades, financiamento local e órganos estatutarios e consultivos) así como ao servizo da débeda.

As anteriores sumas supón preto dos 1.800 millóns de euros no 2018, é a súa dedución do orzamento total permite determinar as contías libres para o gasto das consellerías que ascende a 8.891 millóns de euros, un 3,7% máis que o ano 2017, que en efectivo son 316 millóns de euros adicionais.

Cadro 36. Capacidade de gasto das consellerías

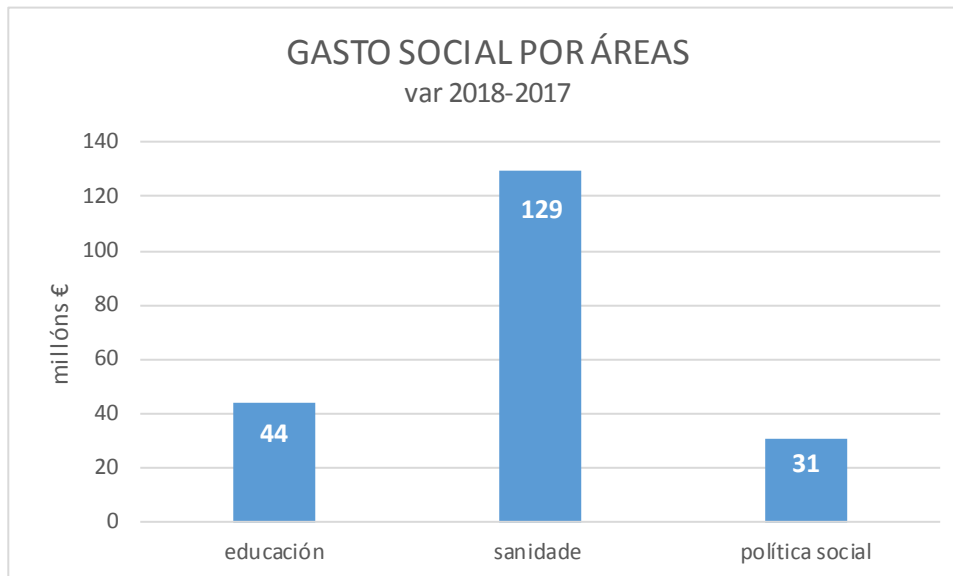
DISPOÑIBILIDADES FINANCEIRAS PARA POLÍTICAS DE GASTO DAS CONSELLERÍAS	2017*	Var. 2018/2017		
		2018 Importe		%
ORZAMENTO TOTAL	10.982	10.724	-258	-2,4
-Financiamento administracións locais	131	137	6	4,6
-Servizo da débeda	1.843	1.245	-598	-32,4
-Plan financiamento SUG	404	420	16	4,0
-Organos estatutarios e consultivos	30	31	1	3,3
CAPACIDADE DE GASTO CONSELLERÍAS	8.574	8.891	316	3,7

IV.1.9. Crecente relevancia do Gasto Social

Os servizos públicos básicos ocupan un lugar preeminente na estrutura funcional do orzamento, tanto polo propio ámbito competencial da comunidade autónoma como polas necesidades crecentes de financiamento nos eidos sanitario, educativo, de política social e de emprego. Ademais, como se ten dito son as políticas de cuio éxito depende a mellora da inclusión social e o aumento da igualdade.

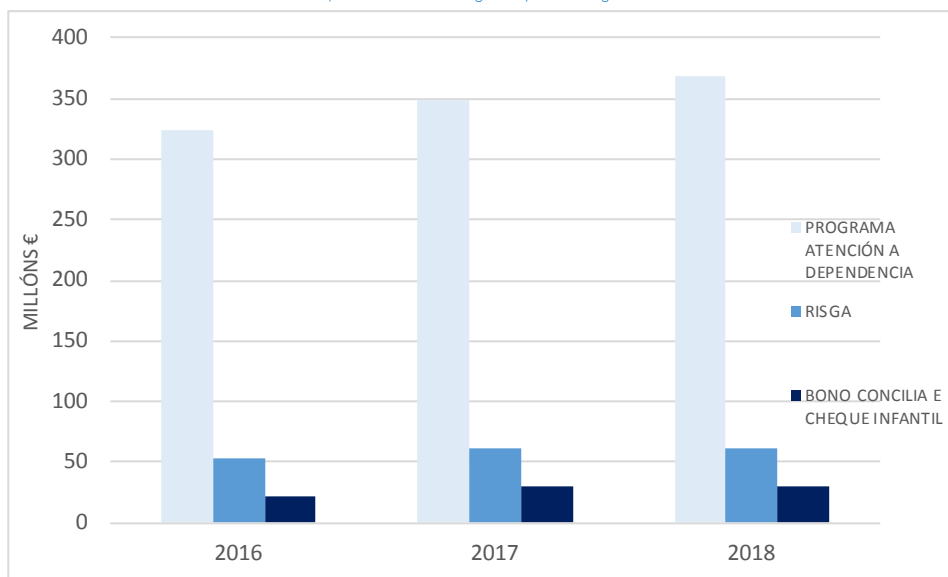
Os recursos adicados aos obxectivos estratéxicos e as Consellerías relacionados co benestar social, educación, sanidade e asistencia social e dependencia mantén o alto peso acadado nas contas orzamentarias iniciais de 2017, consolidan o paquete financeiro da Lei 3/2017 (adicado á mellora das dotacións para as prestacións e servizos de dependencia, reforzo das dotacións para inclusión social e integración no mercado de traballo, axudas á emigración, axudas a entidades de interese social, mellora asistencial do SERGAS e medidas de fomento do emprego no rural), e son os destinatarios en termos absolutos da maior parte dos novos recursos dispoñibles no 2018. Así, dun incremento de 266 millóns de euros de gasto non financeiro, as principais áreas de gasto social aumentan os seus orzamentos en 204 millóns de euros.

Gráfico 30. Variación bruta do gasto social

Compre salientar o esforzo realizado para manter e aínda incrementar importantes partidas de gasto relacionadas coa dependencia, para chegars de forma acelerada aos 60.000 dependentes atendidos, o que colocará á nosa comunidade autónoma nos primeiros postos en atención de dependentes.

Gráfico 31. Evolución de algunhas partidas do gasto social

IV.1.10. Reforzase o financiamento adicional da Administración Local

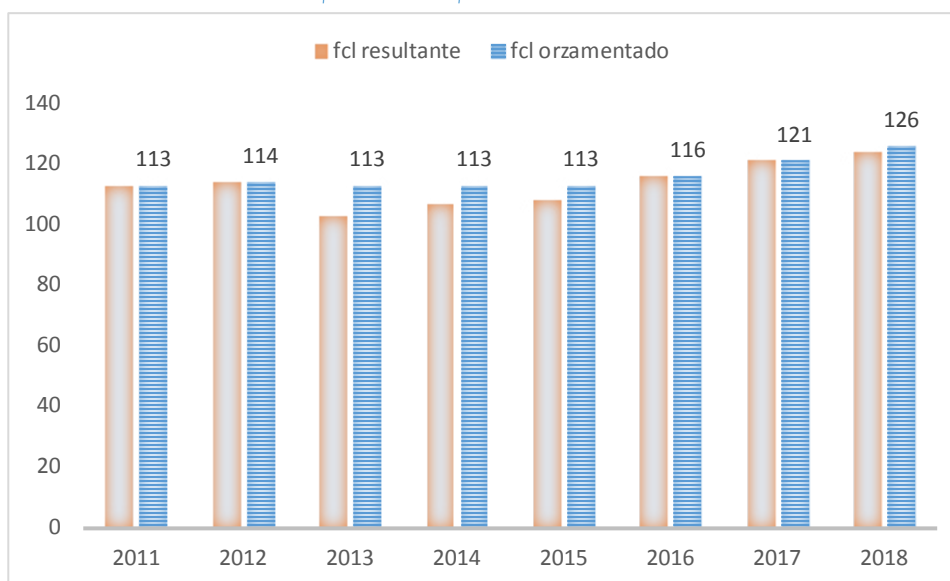
A dotación do Fondo de Cooperación Local estará formada polos 113 millóns de euros do fondo base, cinco millóns da liquidación do ano pasado e seis con tres millóns do fondo adicional grazas á mellora da recadación tributaria da Xunta.

Ademais, de xeito adicional engadiranse este ano 1,3 millóns de euros para incentivar as fusións entre concellos.

O fondo adicional adicarase a financiar os gastos de funcionamento dos concellos con centros de saúde, así como a cofinanciar o desenvolvemento do proceso de comarcalización dos consorcios de incendios. De este xeito e, por vez primeira, todos os centros de saúde de titularidade municipal contarán co seu gasto de funcionamento financiado ao igual dos que son de titularidade autonómica, garantindo a igualdade en calquer tipo de concello. Así se acordou na subcomisión permanente de réxime financeiro da comisión galega de cooperación local.

A comunidade autónoma garantiu durante a crise un financiamento estable ás corporacións locais, compensándoa con axustes nos orzamentos das consellerías. Agora, co remate do período de axuste, o fondo volta a medrar xunto cos ingresos da comunidade autónoma, así os Orzamentos Xerais para 2018 destinan 137,1 millóns € para Financiamento Local: 119,3 millóns para entregas a conta do FCL, 4,99 de liquidación do mesmo, 1,3 de fondo adicional para incentivar as fusións e 11,4 do Fondo de Compensación Ambiental.

Gráfico 32. Evolución do financiamento incondicionado a cdl

Dende o ano 2010, e coa finalidade de apoiar aos Concellos, a Xunta garantiu un chan de FCL que pasa a denominarse fondo base e se reparte en base a os criterios fixados ata entón, por iso, a dotación ao FCL non baixou no período 2012-2015 a pesar de que o nivel de recadación dos tributos dos capítulos I a III non se recupera ata 2016, o que implicaría unha asignación inferior ao fondo.

IV.1.11. Financiamento das Universidades

Para 2018, o novo modelo de financiamento supón, para as tres Universidades de Galicia, un monto de 418,95 millóns €, un 5% por enriba do correspondente a 2017.

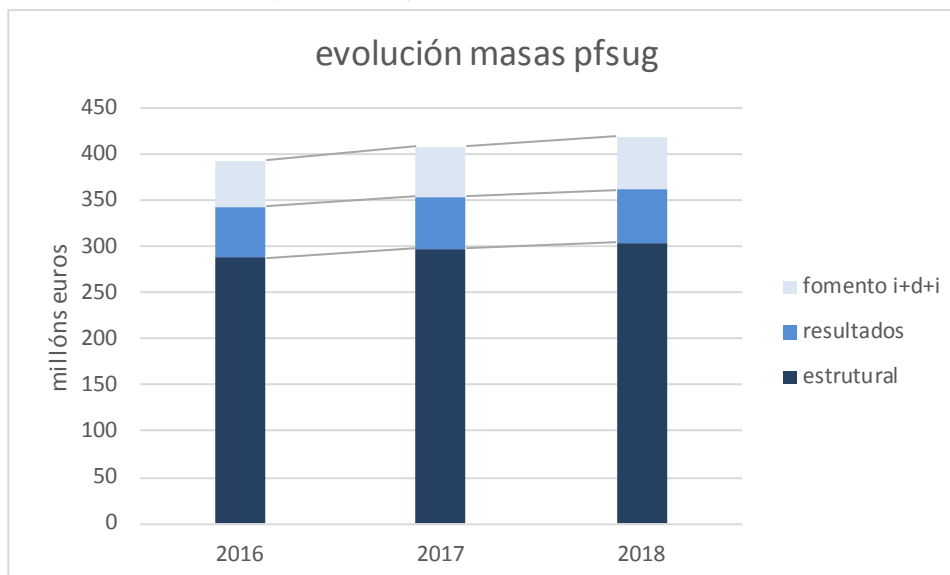
Lembrar que o plan de financiamento se estrutura nun fondo por resultados en base a un panel de indicadores consensuado coas universidades e noutro estrutural que tenta garantir o financiamento da docencia e a investigación básica das Universidades en base a parámetros obxectivos, calculando o custe das necesidades docentes en base a os créditos matriculados en cada unha, superando por vez primeira o criterio histórico, de feito, segundo acordo na comisión de seguemento do plan o financiamento estrutural se determina por un módulo igual para as tres entidades universitarias por crédito matriculado.

Os orzamentos consolidan a contía adicional de dous millóns de euros para proxectos de i+d e transferencia das Universidades asinados na lei 3/2017, o que fai crecer a parte adicada a fomento da i+d un 6%.

Pola súa banda o fondo de resultados medra un 2,7% e o estrutural un 2%, ao mesmo ritmo que a masa salarial..

A evolución dos fondos consignados nos orzamentos da comunidade autónoma dende o último exercicio do anterior plan de financiamento (2015) é a seguinte.-

Gráfico 33. Evolución do financiamento da Xunta ao SUG. Millóns de euros.

IV.1.12. *Investimento en I+D+i*

A implantación do novo modelo de crecemento baseado na innovación implica un aumento progresivo das dotacións nesta política de gasto a medida que se vaia desenvolvendo a estratexia RIS3 de Galicia (Estratexia de Especialización Intelixente de Galicia).

A priorización dimanante da análise de necesidades na elaboración da estratexia de crecemento intelixente de Galicia foi a base para a definición dos que denominan “Retos Estratéxicos da RIS3 Galicia” que pivotarán sobre tres eixos en estreita relación coas prioridades definidas na Estratexia Europa 2020, que á súa vez están aliñadas co logro dun crecemento sostible, intelixente e integrador:

- i. Modernización das Actividades Tradicionais caracterizadas por unha utilización intensiva dos recursos endóxenos cara a un crecemento sostible.
- ii. Hibridación tecnolóxica das Actividades económicas características da especialización produtiva galega, caracterizadas por unha intensidade tecnolóxica medio-baixa, cara a un crecemento intelixente.
- iii. Reforzamento das áreas de excelencia na xeración de coñecemento, cara a un crecemento integrador.

Este marco complétase cunha aplicación aos tres eixos das Tecnoloxías Facilitadoras Esenciais [TFEs], que actuarán como mecanismo de fertilización cruzada transversal ao conxunto de áreas de actividade económica asociadas a este marco de actuación.

Inclúese de seguido a formulación para os tres retos estratéxicos definidos segundo se describe na metodoloxía do proceso RIS3 Galicia:

Reto 1:

Novo modelo de xestión dos recursos naturais e culturais baseado na innovación

Modernización dos sectores tradicionais galegos a través da introdución de innovacións que incidan no melloramento da eficiencia e rendemento no uso dos recursos endóxenos e a súa reorientación cara a usos alternativos con maior valor engadido en actividades enerxéticas; acuícolas; farmacolóxicas; cosméticas; alimentarias; e culturais.

Reto 2:

Novo modelo industrial sustentado na competitividade e o coñecemento

Aumentar a intensidade tecnolóxica da estrutura industrial de Galicia, a través da hibridación e as Tecnoloxías Facilitadoras Esenciais.

Reto 3:

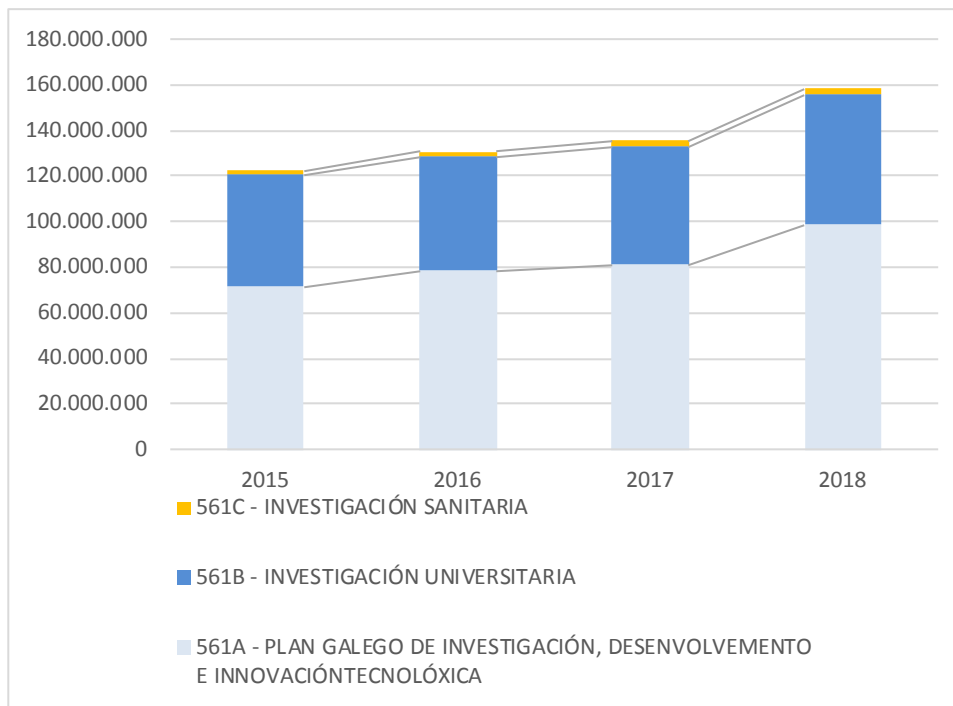
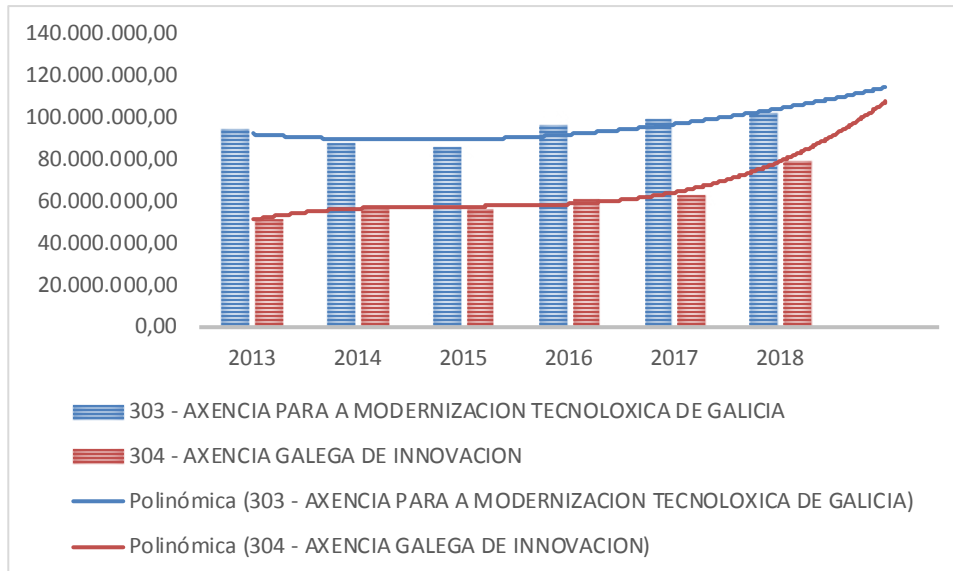
Novo modelo de vida saudable cimentado no envellecemento activo da poboación

Posicionar Galicia para o ano 2020 como a rexión líder no sur de Europa na oferta de servizos e produtos intensivos en coñecemento relacionados cun modelo de vida saudable -envellecemento activo, a aplicación terapéutica de recursos hídricos e mariños e a nutrición funcional-.

A Axencia de innovación incrementa o seu orzamento nun 20,5% o que supón acumular un crecemento dende 2015, ano do inicio do plan estratéxico superior ao 40,8 %,o que debe supor un forte impulso financeiro para consolidar as súas políticas de fomento da investigación, desenvolvemento e innovación, dun xeito especial nas áreas priorizadas na RIS3. O gasto da axencia de innovación non é todo o gasto en I+D que luce no orzamento consolidado, xa que en programas de gasto diferentes figuran o i+d sanitario, universitario e o do sector primario.

Como parte do pulo innovador a axencia de modernización desenvolve un importante papel que xoga tanto como tecnoloxía facilitadora das principais innovacións como tamén en actuacións de e-goberno e economía dixital como elemento tractor e difusor das novas tecnoloxías. Respecto do 2015, o seu orzamento medra nun 20,7% sen ter en conta a tecnoloxía sanitaria.

Gráficos 34 e 35. Evolución dos orzamentos asignados a I+D+i e TICs. Evolución das dotacións dos programas de I+D.

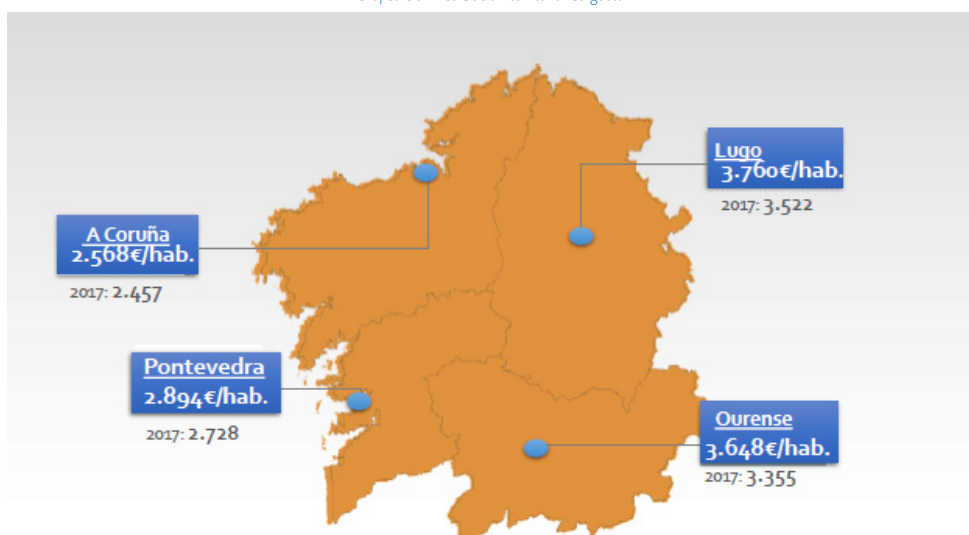
IV.1.13. Gasto con perspectiva territorial

O orzamento 2018 realiza un esforzo de territorialización superior ao establecido ata o de agora, limitado a os investimentos, para aplicarse a tódolos capítulos de gasto.

Así, unha vez deducido o gasto financeiro e o correspondente a servizos centrais, a distribución provincial do gasto explica o 87% do gasto non financeiro coa seguinte distribución per cápita, A Coruña 2.568 euros por habitante, Lugo 3.760 euros por habitante, Ourense 3.648 euros por habitante e Pontevedra 2.894 euros por habitante.

O que evidencia o carácter reequilibrador do gasto público, que discriminación positivamente a favor das provincias de Lugo e Ourense. Compensando a situación máis favorable das provincias do interior en canto a renda e poboación, así o aumento medio de gasto por habitante crece nas provincias interiores un 6,7 % e nas da costa un 4,9 %.

Gráfico 36. Distribución territorial do gasto

IV.1.14. Ingresos e Novas Medidas Tributarias

A lei de medidas fiscais para 2018, segue a optar por medidas puntuais de incentivo fiscal a través de rebaixas tributarias selectivas sobre determinadas actuacións sectoriais que se queren fomentar, por figuras tributarias, as actuacións son as seguintes:

- I.- Imposto sobre a renda das persoas físicas

Engádense os apartados catorce e quince ao artigo 5 do texto refundido das disposicións legais da Comunidade Autónoma de Galicia en materia de tributos cedidos polo Estado, aprobado polo Decreto legislativo 1/2011, do 28 de xullo.

Introdúcese a dedución da cota íntegra autonómica o 15 % das cantidades investidas na rehabilitación de bens inmobles situados en Sitios ou Conxuntos Históricos que contengan unha antigüidade igual ou superior a cincuenta anos e teñan algún tipo de protección, cun límite de 9.000€.

O obxectivo é revitalizar e poñer en valor, na Comunidade Autónoma galega, a situación actual dos centros históricos, influír no proceso de recuperación do patrimonio cultural urbano e con iso favorecer un maior nivel de actividade económica e turística nos mesmos.

Por outra banda, introdúcese a dedución na cota íntegra do imposto sobre a renda das persoas físicas do 20% (cun límite conxunto de 20.000€) das cantidades investidas durante o exercicio na adquisición de capital social como consecuencia de acordos de constitución de sociedades ou de ampliación de capital en empresas agrarias e sociedades cooperativas agrarias ou de explotación comunitaria da terra. E a mesma dedución, respecto das mesmas entidades, das cantidades garantidas persoalmente polo contribuínte, sempre que o préstamo outórguese ou a garantía constituíase no exercicio en que se proceda á constitución da sociedade ou á ampliación de capital da mesma.

O obxectivo é fomentar que os contribuíntes do IRPF destinen parte da súa renda ao investimento en sociedades agrarias coa finalidade de mobilizar as terras e bens rústicos desaproveitados e dinamizar a actividade económica no medio rural, fomentando a diversificación económica, o equilibrio territorial e a sustentabilidade, tanto en termos sociais como económicos. Para iso ofrécese un incentivo para que os recursos que se atopaban financiando outras actividades, mesmo fóra da CA de Galicia, oriéntense cara ao medio rural galego. Dado que unha dos requisitos que deben de ter os beneficios fiscais é a súa neutralidade, o beneficio fiscal establécese con independencia do vehículo que se utilice para dita investimento. Así se fai referencia en primeiro lugar a sociedades de obxecto puramente agrario como as Sociedades de Fomento Forestal e as cooperativas agrarias ou de explotación comunitaria da terra, sen máis requisitos dado o seu obxecto exclusivo, e posteriormente a calquera forma persoal ou societaria distinta das anteriores, nas que o beneficio fiscal debe quedar supeditado exclusivamente á parte proporcional da cota correspondente ao ben afecto á explotación agraria.

2. Imposto de Patrimonio

Modifícase o artigo 13 ter do texto refundido das disposicións legais da Comunidade Autónoma de Galicia en materia de tributos cedidos polo Estado, aprobado polo Decreto legislativo 1/2011, do 28 de xullo.

Con esta modificación introdúcese, a dedución do 100% da cota no imposto de patrimonio polo investimento en Sociedades de Fomento Forestal; pola participación no capital social de cooperativas agrarias ou de explotación comunitaria da terra; pola afectación de fincas rústicas a unha actividade agraria e arrendamento rústico; pola participación nos fondos propios de entidades agrarias.

E, por outra banda, introdúcese a dedución do 100% da cota no imposto de patrimonio pola afectación a actividades económicas de inmobles en centros históricos e, pola participación nos fondos propios de entidades que exploten bens inmobles en centros históricos.

O obxectivo que se pretende é complementar as medidas establecidas no imposto sobre a renda das persoas físicas que consisten, basicamente, en fomentar a rehabilitación dos inmobles establecidos nos centros históricos e promover o desenvolvemento do ámbito rural

3. Imposto sobre Transmisións Patrimoniais e Actos Xurídicos Documentados

Engádense o apartados Oito e Nove ao artigo 17 do Texto Refundido das disposicións legais da Comunidade Autónoma de Galicia en materia de tributos cedidos aprobado polo Decreto Legislativo 1/2011, do 28 de xullo.

Con esta medida régúlase a dedución na cota do 100% aplicable, na modalidade de transmisións patrimoniais, ás compras de solo para a promoción industrial realizadas por entidades instrumentais do sector público que teñan entre as súas funcións ou obxecto social dita finalidade, e unha dedución na cota do 100% aplicable, na modalidade actos xurídicos documentados, ás vendas de solo público empresarial por entidades instrumentais do sector público que teñan entre as súas funcións ou obxecto social a promoción do devandito solo; as compras de solo para a promoción de solo industrial, realizadas por entidades instrumentais do sector público que teñan entre as súas funcións ou obxecto social dita finalidade; os actos de agrupación, agregación segregación e división que se efectúen sobre o solo empresarial polas entidades instrumentais do sector público que teñan entre as súas funcións ou obxecto social a promoción do devandito solo, e, os actos de agrupación, agregación segregación e división que se efectúen sobre o solo empresarial.

O obxectivo é incentivar a promoción e venda de solo industrial coa finalidade de dinamizar a actividade empresarial en Galicia, favorecendo a instalación de empresas nesta comunidade.

IV.1.15. Distribución por Consellerías e Organismos Estatutarios

O cadro recollido a continuación mostra as variacións do orzamento total da administración xeral, este exercicio estamos ante numerosos cambios orgánicos e de partidas

que dan lugar a variacións porcentuais que non se corresponden coa realidade se as apreciamos en termos homoxéneos, así compre salientar:

- En educación sae unha partida de 15 millóns de euros de custo da parte escolar do transporte a mobilidade, polo que a súa variación en termos homoxéneos debería estar máis preto do 2,7% polo mesmo motivo infraestruturas non crece en termos equivalentes un 11% senón un 7%.

-Medio rural pasa unha liña de axudas feader á nova axencia forestal de economía, polo que a súa variación en termos homoxéneos acadaría o 3,9-4%.

Clarexado este extremo como pode verse no orzamento 2018 hai consellerías cun crecemento importante, por enriba da media, tanto en termos absolutos como relativos (Sanidade, Política Social e infraestruturas), educación na media e as restantes agás as pequenas (Presidencia, Facenda e Mar), medran entre un 3 e un 6%.

Compre salientar que economía conta cun importante orzamento na parte financeira, de terse en conta este a súa variación acada o 4,4% que a incluíría no primeiro grupo.

Por tanto o orzamento crece con forza impulsando as liñas prioritarias do PEG 2015-2020, tanto no que atinxe ao gasto social como a investimento e dinamización económica.

Cadro 37, Gasto non financeiro. Comparativa 2017-2018

	2017	2018	DIFERENCIA	TV 18/17
01 - PARLAMENTO	18.687	19.171	484	2,6%
02 - CONSELLO DE CONTAS	6.955	7.063	108	1,5%
03 - CONSELLO DA CULTURA GALEGA	2.486	2.547	61	2,5%
04 - PRESIDENCIA DA XUNTA DE GALICIA	39.839	43.742	3.903	9,8%
303.04 - AXENCIA PARA A MODERNIZACION TECNOLOXICA DE GALICIA	89.392	92.771	3.379	3,8%
306.04 - AXENCIA DE TURISMO DE GALICIA	49.220	58.115	8.895	18,1%
TOTAL PRESIDENCIA	178.452	194.628	16.177	9,1%
05 - VICEPRESIDENCIA E CONSELLERÍA DE PRESIDENCIA, AAPP. E XUSTIZA	249.829	268.358	18.529	7,4%
101.05 - ESCOLA GALEGA DE ADMINISTRACIÓN PÚBLICA	3.270	3.311	41	1,2%
105.05 - ACADEMIA GALEGA DE SEGURIDADE PÚBLICA	2.638	2.892	254	9,6%
402.05 - AXENCIA GALEGA DE EMERXENCIAS	7.419	6.585	-834	-11,2%
TOTAL VICEPRESIDENCIA	263.156	281.146	17.990	6,8%
06 - CONSELLERÍA DE FACENDA	21.673	22.275	602	2,8%
102.06 - INSTITUTO GALEGO DE ESTATÍSTICA	4.161	4.193	32	0,8%
305.06 - AXENCIA TRIBUTARIA DE GALICIA	14.411	14.478	67	0,5%
403.06 - CENTRO INFORMATICO XESTION TRIBUTARIA ECONOMICA E CONTABLE	14.059	14.112	53	0,4%
404.06 - CONSELLO ECONÓMICO E SOCIAL	825	923	98	11,9%
TOTAL FACENDA	55.129	55.981	851	1,5%
07 - CONSELLERÍA DE MEDIO AMBIENTE E ORDENACIÓN DO TERRITORIO	110.135	113.932	3.797	3,4%
111.07 - INSTITUTO DE ESTUDOS DO TERRITORIO	2.641	3.081	440	16,7%
TOTAL MEDIO AMBIENTE	112.776	117.013	4.237	3,8%
08 - CONSELLERÍA DE INFRAESTRUTURAS E VIVENDA	24.714	52.348	27.633	111,8%
201.08 - INSTITUTO GALEGO DA VIVENDA E SOLO	75.656	76.136	480	0,6%
302.08 - AXENCIA GALEGA DE INFRAESTRUTURAS	265.715	279.475	13.760	5,2%
TOTAL INFRAESTRUTURAS E VIVENDA	366.086	407.959	41.873	11,4%
09 - CONSELLERÍA DE ECONOMÍA, EMPREGO E INDUSTRIA	285.870	284.524	-1.346	-0,5%
107.09 - INSTITUTO GALEGO DE CONSUMO	6.171	6.305	133	2,2%
110.09 - INSTITUTO GALEGO DE SEGURIDADE E SAÚDE LABORAL	6.033	6.235	202	3,4%
304.09 - AXENCIA GALEGA DE INNOVACION	59.719	72.924	13.205	22,1%
310.09 - AXENCIA GALEGA DA INDUSTRIA FORESTAL	4.000	9.442	5.442	136,1%
405.09 - INSTITUTO GALEGO DE PROMOCIÓN ECONÓMICA	57.382	65.453	8.071	14,1%
407.09 - INSTITUTO ENERXÉTICO DE GALICIA	29.513	18.024	-11.488	-38,9%
411.09 - CONSELLO GALEGO DE RELACIÓNS LABORAIS	1.051	1.106	55	5,2%
TOTAL ECONOMÍA	449.738	464.013	14.275	3,2%
10 - CONSELLERÍA DE CULTURA, EDUCACIÓN E O.U	2.333.201	2.379.649	46.447	2,0%
301.10 - AXENCIA GALEGA DAS INDUSTRIAS CULTURAIS	10.656	11.652	997	9,4%
TOTAL EDUCACIÓN E CULTURA	2.343.857	2.391.301	47.444	2,0%
11 - CONSELLERÍA DE SANIDADE	69.846	71.300	1.454	2,1%
103 - SERVIZO GALEGO DE SAÚDE	3.633.776	3.761.399	127.623	3,5%
308.11 - AXENCIA GALEGA PARA A XESTIÓN DO COÑECEMENTO EN SAÚDE	3.506	3.631	125	3,6%
309.11 - AXENCIA GALEGA DE SANGUE, ÓRGANOS E TECIDOS	24.262	24.454	192	0,8%
TOTAL SANIDADE	3.731.391	3.860.785	129.394	3,5%
12 - CONSELLERÍA DE POLÍTICA SOCIAL	658.542	687.063	28.521	4,3%
307.12 - AXENCIA GALEGA DE SERVIZOS SOCIAIS	13.220	13.607	387	2,9%
TOTAL POLÍTICA SOCIAL	671.762	700.670	28.908	4,3%
13 - CONSELLERÍA DO MEDIO RURAL	391.366	405.878	14.512	3,7%
203.13 - FONDO GALEGO DE GARANTÍA AGRARIA	46.424	42.681	-3.743	-8,1%
408.13 - AXENCIA GALEGA DE DESENVOLVEMENTO RURAL	38.279	43.619	5.341	14,0%
409.13 - INSTITUTO GALEGO DE CALIDADE ALIMENTARIA	2.796	3.286	489	17,5%
TOTAL MEDIO RURAL	478.864	495.463	16.599	3,5%
14 - CONSELLERÍA DO MAR	141.861	152.040	10.179	7,2%
410.14 - INSTITUTO TECNOLÓXICO PARA O CONTROL DO MEDIO MARIÑO	2.876	3.365	489	17,0%
TOTAL MAR	144.736	155.405	10.669	7,4%
20 - CONSELLO CONSULTIVO DE GALICIA	2.113	2.081	-32	-1,5%
21 - TRANSFERENCIAS A CORPORACIÓNS LOCAIS	122.182	125.594	3.412	2,8%
22 - DÉBEDA PÚBLICA DA COMUNIDADE AUTÓNOMA	234.200	169.370	-64.830	-27,7%
23 - GASTOS DE DIVERSAS CONSELLERÍAS	39.028	36.943	-2.084	-5,3%
TOTAL GASTO NO FINANCIERO	9.221.598	9.487.133	265.535	2,9%

IV.2. Obxectivos e prioridades de gasto nos Orzamentos para 2017. O Plan Estratéxico de Galicia 2015-2020

A asignación financeira dos Orzamentos Xerais para 2017 rexeuse pola cobertura das necesidades recorrentes dimanantes do funcionamento dos servizos públicos e polas prioridades de investimento atendendo aos eixes e obxectivos estratéxicos do Plan Estratéxico de Galicia 2015-2020.

En efecto, realizouse un encaixe da estrutura orzamentaria co Plan estratéxico aos efectos de priorizar investimentos segundo a lóxica de intervención do Plan. Ademais o plan estratéxico tamén garda coherencia coa programación de fondos europeos do período 2014-2020.

A través desta asociación, os orzamentos son coherentes cos cinco obxectivos claves que a UE pretende alcanzar ao final da década nos eidos do emprego, investigación e innovación, cambio climático e enerxía, educación, e integración social e redución da pobreza, e que se traducen nos seguintes parámetros:

- Acadar unha taxa de emprego do 75% para a poboación de entre 20 e 64 anos.
- Investir un 3% do Produto Interior Bruto (PIB) na investigación e o desenvolvemento.
- Reducir nun 20% as emisións de carbono (e, se as condicións o permiten, nun 30%) respecto dos niveis de 1990, aumentar hasta o 20% as enerxías renovables, e aumento do 20% na eficiencia enerxética.
- Reducir a taxa de abandono escolar a menos do 10% e aumentar ata o 40% a taxa de titulados do ensino superior.
- Reducir en 20 millóns o número de persoas en situación o resgo de pobreza e exclusión social.

Cadro 38: Obxectivos da estratexia "Europa 2020"

Ámbitos	Denominación Obxectivo	Situación actual	Cuantificación Obxectivo		
			Galicia	España	UE 28
Emprego	Taxa de emprego (persoas entre 20 e 64 anos)	61,5% (2015)	70,0%	74,0%	75,0%
I+D	Gasto bruto en I+D sobre o PIB	0,89% (2014)	1,7%	2,0%	3,0%
Cambio climático e sustentabilidade enerxética	Redución de emisións de gases de efecto invernadoiro (en comparación con niveis de 1990)	95 (2014, Índice 1990=100)	20,0%	20,0%	20,0%
	Porcentaxe de fontes de enerxías renovables	31% (2004-2013)	30,0%	20,0%	20,0%
	Aumento da eficiencia enerxética		20,0%	20,0%	20,0%
Educación	Redución da taxa de abandono escolar	17% (2015)	13,5%	15,0%	< 10%
	Completar estudos de nivel terciario (persoas de 30 a 34 anos)	45,8% (2015)	47,0%	44,0%	40,0%
Pobreza e exclusión social	Redución da poboación en risco de pobreza ou exclusión social (nº de persoas)	22,1% (taxa de risco pobreza 2014)	90-100 mil	1,4-1,5 millóns	20 millóns

Fonte: Consellería de Facenda. Elaboración propia

Estes obxectivos concréntanse en obxectivos nacionais e rexionais que deben alcanzarse combinando medidas ás escalas rexionais, nacionais e europeas. Están relacionados entre si e potencianse mutuamente:

- As melloras educativas contribúen a empregabilidade e a redución da pobreza.
- O crecemento das inversións en I+D e en innovación na economía, unidas aos recursos máis eficaces, farán crear máis emprego e ser máis competitivos.
- Investir en tecnoloxías máis limpas combate o cambio climático e crea novas oportunidades de negocios e emprego.

A nivel rexional o PEG contempla 10 retos estratéxicos que inclúen e complementan os indicadores de Europa 2020, ampliando o rango nalgún dos ámbitos. Estes retos son: Conseguir crecementos medios anuais do PIB superiores ao 2,5%, crear máis de 100.000 novos empregos e reducir a taxa de paro ao 10%, duplicar o gasto en I+D e elevar ao 40% do PIB o nivel de exportacións, rebaixar 3,5 puntos a taxas de abandono escolar temperán, chegar a que case a metade da xuventude teña estudos superiores, reducir en 100.000 persoas a poboación en risco de pobreza ou exclusión social, baixar un 35% as emisións contaminantes, situar nun 30% o uso de enerxías renovables e incrementar un 20% a eficiencia enerxética, paquete integral de medidas para a revitalización demográfica de Galicia, converxer oito puntos coa Unión Europea e cinco puntos con España.

A planificación formulada no PEG 2015-2020 que asume como prioridades propias os principios orientadores da estratexia Europa 2020, recolle tres niveis de obxectivos: un Obxectivo Global, cinco Eixes de actuación e 20 Prioridades de Actuación (PA). O importe asignado no Orzamentos xerais para o ano 2018 ascende a 9.501,8 millóns de euros, cifra na que non se contemplan os gastos derivados da débeda pública (Programa de gasto 9 I I A).

A asimilación da orzamentación no 2018 á estrutura dos obxectivos estratéxicos do PEG resúmese no cadro seguinte:

Cadro 39. PEG 2015-2020 no Orzamento 2018

	importe (miles euros)	% total	% eixo
E1 - Empregabilidade e crecemento intelixente	3.047.834	32,1	
PA01 - Impulso da consolidación das políticas de gastos vencelladas á I+D+i. Integrar a Galicia no círculo virtuoso da innovación para o crecemento	158.260	1,7	5,2
PA02 - Fomento da actividade empresarial e comercial, impulso da competitividade e internacionalización das empresas e autónomos, apoio á artesanía, regulación sectorial e protección da competencia	223.973	2,4	7,3
PA03 - Aumento da empregabilidade e produtividade dos traballadores e traballadoras de Galicia a través da formación e innovación constante	245.865	2,6	8,1
PA04 - Completar Galicia no que atinxe a infraestruturas básicas. Dar un novo pulo ás políticas de rehabilitación e conservación da vivenda	325.034	3,4	10,7
PA05 - Consolidar un sistema educativo que minimize o fracaso escolar e se aliñe en resultados coas rexións líderes de Europa en todos os niveis e impulsar o SUG cara á excelencia	2.094.702	22,0	68,7
E2 - Benestar das persoas e as familias e cohesión social	4.820.367	50,7	
PA01 - Sistema sanitario sustentable e de calidade. Fomento da saúde pública e dos hábitos de vida saudables	3.880.762	40,8	80,5
PA02 - Desenvolvemento do sistema de servizos sociais de atención ás persoas maiores e dependentes	404.565	4,3	8,4
PA03 - Mellora dos servizos sociais a familias e á infancia, apoio á conciliación e á promoción da igualdade, servizos e axudas complementarios da educación e políticas de xuventude e cooperación	383.300	4,0	8,0
PA04 - Deseño dunha estratexia de integración social que mellore o benestar da cidadanía, axude ás persoas máis desfavorecidas a retornar o máis axiña posible a situacións socioeconómicas aceptables e que fomente a igualdade de xénero	130.430	1,4	2,7
PA05 - Garantir o acceso a unha vivenda digna en réxime de propiedade ou aluguer axeitada ás posibilidades de cada familia	21.309	0,2	0,4
E3 - Crecemento sustentable, territorio, mar, agricultura, gandería e montes	973.663	10,2	
PA01 - Fomento do sector primario baseado na innovación e a calidade do produto galego que fixe a poboación ao medio rural	590.628	6,2	60,7
PA02 - Enerxía renovable eficiente, intelixente e non agresiva co medio ambiente e a paisaxe. Fomento dunha economía baixa en carbono	62.104	0,7	6,4
PA03 - Potenciación do turismo en Galicia a partir dun medio ambiente e cultura privilexiados	58.115	0,6	6,0
PA04 - Conservación da natureza, ordenación do territorio e da paisaxe e cohesión territorial	206.632	2,2	21,2
PA05 - Pechar un modelo de tratamento de residuos e un modelo de ciclo da auga líder en Europa	56.183	0,6	5,8
E4 - Sociedade dixital, lingua, cultura e reforzo do peso de Galicia no seu entorno	500.598	5,3	
PA01 - Desenvolvemento da economía dixital. Apoio á industria cultural e de medios como unha fonte de riqueza e impulso ao desenvolvemento da sociedade da información	237.429	2,5	47,4
PA02 - Conservación e promoción da riqueza cultural de Galicia	47.218	0,5	9,4
PA03 - Impulso das institucións de autogoberno e mellora da súa influencia e colaboración con Europa, a Eurorexión e o resto do Estado	215.951	2,3	43,1
E5 - Administración moderna, eficiente e de calidade	159.368	1,7	
PA01 - Función pública profesional, motivada e orientada ao servizo público	11.531	0,1	7,2
PA02 - Administración transparente, eficiente e orientada a resultados	147.838	1,6	92,8
Total xeral	9.501.830	100,0	

Fonte: Consellería de Facenda

O tomo dos Orzamentos Xerais correspondente á “Memoria de Obxectivos e Programas” contén de modo detallado a descrición das actuacións que deben colaborar a acadar os anteriores obxectivos.

Asemade, e como ven sendo habitual, na mesma Memoria de Obxectivos e Programas se dispón de exhaustiva información dos indicadores operativos asociados ás partidas de gasto, co que se posibilita a valoración da eficacia e impacto das actuacións de gasto recollidas nos orzamentos

SOSTIBILIDADE FINANCEIRA E DISCIPLINA ORZAMENTARIA

V. SOSTIBILIDADE FINANCEIRA E DISCIPLINA ORZAMENTARIA

V.1. Regras fiscais e orzamento 2018

O Plan de estabilidade presentado polo Reino de España no marco do procedemento de déficit excesivo no que se atopa inmerso o noso país, formulou unha proposta de obxectivos de estabilidade orzamentaria para o período 2018-2020.

Consonte o establecido no antedito programa de estabilidade, o Consello de Política Fiscal e Financeira informou o pasado 29 de xuño favorablemente a proposta de obxectivos de estabilidade orzamentaria e de obxectivos de débeda pública para o conxunto das Comunidades Autónomas correspondente ao período 2018-2020, formulada polo Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas, que se corresponde co devandito plan de estabilidade presentado no marco do semestre europeo.

No devandito acordo fixéronse uns obxectivos de estabilidade orzamentaria para as comunidades autónomas dun déficit do 0,3% do PIB para 2018 e equilibrio para os dous anos seguintes do trienio. Posteriormente, froito da negociación política e de mellores datos de afiliación á seguridade social que adiantan un menor déficit da mesma, realízase unha nova proposta de obxectivos no pleno 98 celebrado o 7 de xullo, consistente en aumentar unha décima de PIB as posibilidades de endebedamento neto no 2018 e 2019.

Tendo en conta o anterior, o CPFF propón que o Acordo de Consello de Ministros estableza os obxectivos de estabilidade orzamentaria do conxunto das comunidades autónomas nos seguintes termos: -0,4 no 2018, -0,1 no 2019 e 0,0 no 2020.

A devandita proposta foi elevada a Acordo de Consello de Ministros ese mesmo día.

O teito de gasto aprobado pola Xunta de Galicia opta por seguir coa senda plurianual marcada e ir a un obxectivo de estabilidade so 0,3% do PIB, realizando un esforzo de consolidación de dous décimas de PIB en liña coa media das ccaa, pero mantendo un marxe de manobra dunha décima adicional.

Por outra banda, o Obxectivo de débeda pública, a nivel individual calcúlase en base á suma ao stock de débeda a finais de cada exercicio, calculada segundo o protocolo PDE en porcentaxe do PIB rexional da comunidade autónoma, das contías equivalentes á necesidade máxima de financiamento e de débeda polo pago das liquidacións negativas dos exercicios 2008 e 2009.

Os obxectivos fixados para a media do sector público autonómico para o trienio 18-20 acadan o 24,1% do PIB, o 23,3% do PIB e o 22,4% do PIB.

O mesmo acordo do consello de ministros que fixa o obxectivo individual de estabilidade orzamentaria, tamén fixa o obxectivo de débeda para o trienio 2018-2020 que acada os seguintes valores 18.4 para 2018, 17,9 para 2019 e 17.3 para 2020.

O stock de débeda estimado a finais de 2017 é de 11.240 millóns de euros, o que supón o 18,5 do PIB.

A Lei 2/2011 do 16 de xuño de disciplina orzamentaria e sostibilidade financeira de Galicia, indica que aprobado o anterior obxectivo de estabilidade, o Consello da Xunta acordará límite máximo de gasto non financeiro dos orzamentos consolidados da Comunidade Autónoma que serve de marco para a elaboración dos orzamentos de cada exercicio.

O límite de gasto será coherente co obxectivo de estabilidade presupostaria e coa regra de gasto establecida nas normas de estabilidade orzamentaria. O límite aprobado poderá ser axustado na variación dos ingresos do sistema de financiamento e fondos finalistas que incorpore o proxecto de lei de orzamentos da Administración xeral do Estado. Este axuste se presentará ao Parlamento conxuntamente co proxecto de lei de orzamentos.

O límite aprobado pola Xunta de Galicia e o Parlamento de Galicia o pasado mes de xullo acada os 9.487 millóns de euros de gasto non financeiro, empregando un obxectivo de estabilidade orzamentaria do 0,3% como se ten indicado.

V.1.1. Regra de gasto

A regra de gasto á que refire o artigo 12 de la Lei 2/2011 do 16 de xuño de disciplina orzamentaria e sostibilidade financeira establece que “a variación do gasto computable do sector público autonómico non poderá superar a taxa de referencia de crecemento do produto interior bruto de medio prazo que informe cada ano o Consello de Política Fiscal e Financeira”.

Cando se aproben cambios normativos que supoñan variacións permanentes da recadación, o nivel de gasto computable resultante da aplicación da regra nos anos nos que se produzan esas variacións de recadación deberá axustarse na contía equivalente.

A lei orgánica de estabilidade orzamentaria LO 2/2012 entende por gasto computable aos efectos previstos no parágrafo anterior, os empregos non financeiros definidos en termos do Sistema Europeo de Contas, agás os intereses da débeda, o gasto non discrecional en prestacións por desemprego, a parte do gasto financiado con fondos finalistas procedentes da Unión Europea ou doutras Administracións públicas e as transferencias ás Comunidades Autónomas e ás Corporacións Locais vencelladas aos sistemas de financiamento.

En primer lugar, debe entenderse que cando está a falar de variación do gasto computable da Comunidade Autónoma se referindo ao gasto do subsector público autonómico en termos de contabilidade nacional. Por tanto, a efectos de calcular a variación do gasto deberán terse en conta as unidades que integran o mesmo. A efectos prácticos, as entidades a considerar son as unidades clasificadas como Administración autonómica no rexistro de entes da IGAE. A regra de gasto calcularase por tanto consolidando e eliminando as transferencias dos diferentes suxeitos que integran o sector público administrativo.

A taxa de variación do gasto computable dun exercicio calculase dacordo coa seguinte fórmula:

$$\text{T.V. Gasto computable (\%)} = (\text{Gasto computable año 2016} / \text{Gasto computable año 2015}) - 1 \times 100$$

O cálculo do gasto computable de 2017 realizarse a partir da estimación da liquidación do orzamento do devandito exercicio. Para partir dun orzamento liquidado compararemos o gasto computable co do último exercicio liquidado e o cómputo da regra validado pola IGAE (2016).

Para a determinación do gasto computable, partimos dos empregos non financeiros en termos Sistema Europeo de Contas agás os intereses da débeda (capítulo III) e os pagos do FEAGA. Unha vez determinado este importe, deducirase a parte do gasto financiado con fondos finalistas da Unión Europea e de outras Administracións públicas.

O seguinte cadro de traballo concilia o montante do gasto non financeiro co gasto computable a efectos da regra de gasto de cada exercicio aos efectos de acreditar como as contas da comunidade autónoma son compatibles co cumprimento da regra de gasto.

Como pode verse a variación do devandito gasto está a dar cumprimento ás evolucións anuais máximas marcadas pola regra de gasto fixada no seo do Consejo de Política Fiscal e Financeira, tanto a prevista para 2017 (incremento do 2,1%), como a do 2018 (incremento do 2,4%).

Cadro 40. Regra de gasto da comunidade autónoma de Galicia en función da previsión de cerramento e orzamento presentado para 2018.

CONCEPTOS	2016 Liquidación	2017 Previsión cierre	2018 Orzamento
A) GASTO PRESUPUESTARIO NO FINANCIERO ÁMBITO ESTADÍSTICA DE EJECUCIÓN MENSUAL	8.641.931,62	8.933.009,75	9.487.133,00
B) Cuenta 413/409 u otras similares	1.474,35	-3.247,10	-53.900,00
C) GASTO PRESUPUESTARIO NO FINANCIERO DEPURADO (A+B)	8.643.405,97	8.929.762,65	9.433.233,00
E) AJUSTES UNIDADES SOMETIDAS A PRESUPUESTO SOBRE GASTO NO FINANCIERO DEPURADO	580.793,07	597.378,34	517.582,27
E.1. Otro Gasto no financiero no incluído previamente (distinto de A)	656.210,35	664.478,34	683.998,28
E.2. Cuenta 413/409 u otras similares no incluídas previamente (distinto de B)	-7.594,21	-4.900,00	-4.900,00
E.3. Enajenación de terrenos y demás inversiones reales	-2.000,00	-2.000,00	-2.000,00
E.4. Ejecución de avales	3.000,00	2.000,00	5.000,00
E.8. Intereses devengados	-7.000,00	-30.000,00	-5.000,00
E.11. Pagos a socios privados realizados en el marco de las Asoc. Publ-priv	-7.000,00	-8.000,00	-8.500,00
E.17. Sistemas de financiación de las CC.AA. de régimen común	38.000,00	82.000,00	48.627,99
E.18. Cotizaciones sociales a cargo de empleadores	311.000,00	310.000,00	309.000,00
E.19. Servicios de Intermediación financiera medidos indirectamente (SIFMI)	2.000,00	2.000,00	2.000,00
E.20. Activación de los servicios de I+D producidos por cuenta propia, activac. programas informáticos y grandes bases datos producidos por cuenta propia	224.000,00	225.000,00	226.000,00
E.22. Consolidación de transferencias distintas a las ya computadas	-631.823,07	-645.200,00	-737.644,00
E.23. Otros Ajustes de unidades sometidas a presupuesto	2.000,00	2.000,00	1.000,00
F) Gasto atribuible a unidades sometidas a Plan General de Contabilidad	263.809,26	267.738,00	268.758,00
G) GASTO NO FINANCIERO ANTES DE GASTOS EXCLUIDOS (C+E+F)	9.488.008,30	9.794.878,99	10.219.573,27
G.1. Intereses	255.000,00	223.541,00	172.577,00
G.2. Gasto financiado con fondos finalistas procedentes de la UE	186.000,00	296.000,00	549.532,00
G.3. Gasto financiado con fondos finalistas de otras Administraciones públicas	716.000,00	718.000,00	774.112,00
G.6. Resto de transferencias vinculadas al sistema de financiación	38.000,00	82.000,00	48.627,99
H) TOTAL A EFECTOS DE LA REGLA DE GASTO ANTES DE CAMBIOS NORMATIVOS (G- FILAS G.1 A G.8)	8.293.008,30	8.475.337,99	8.674.724,28
H.1. Efectos por cambios normativos con incremento (-) o reducción (+) de recaudación permanente y Transferencias de capacidad de gasto de otras Administraciones Públicas	41.000,00	36.800,00	45.000,00
H.1.a Efectos por cambios normativos con incremento (-) o reducción (+) de recaudación permanente	41.000,00	36.800,00	45.000,00
I) TOTAL A EFECTOS DE LA REGLA DE GASTO EN EL AÑO CORRIENTE (H+ FILA H.1)	8.334.008,30	8.512.137,99	8.719.724,28
J) TASA DE VARIACIÓN SOBRE EJERCICIO ANTERIOR ((I (año n) / H (año n-1)) - 1)		2,14%	2,44%

V.1.2. Límite de débeda.

No que atinxe ao límite de débeda concretado na introdución de este punto, como pode ollarse a partires do presente ano, froito do remate do proceso de consolidación orzamentaria, comezará a reducirse a ratio débeda/PIB, isto non quere dicir que Galicia teña que deixar de gastar para amortizar débeda, senón que o PIB crecerá máis que o stock de débeda o que fará que esta ratio sexa cada vez menor.

A capacidade para recorrer ao endebedamento en futuras recesións económicas depende de que sexamos quen de baixar esta ratio a niveis substancialmente inferiores.

Compre sinalar que os obxectivos de débeda pública poderán rectificarse polo importe efectivo da execución de mecanismos adicionais de financiamento para as comunidades autónomas durante os respectivos exercicios, sempre que non se adiquen a financiar vencementos de débeda ou déficit do exercicio no que se execute e polos incrementos de débeda derivados de reclasificacións de entidades e organismos públicos no sector de administracións públicas sempre que non financien déficit do exercicio. De cara a acreditar como as contas presentadas permitiran dar cumprimento ao obxectivo aprobado se presenta o seguinte cadro que concilia o stock de débeda so sector público autonómico recollido no último ratio débeda/Pib certificado polo Banco de España, a previsión de peche para 2017 e o obxectivo fixado para 2018.

O límite de endebedamento para o ano 2018 para Galicia, se estima en base a os criterios que ven aplicando o Consejo de Política Fiscal e Financeira, e coincide con endebedamento dimanante do financiamento do obxectivo de déficit e a devolución das liquidacións negativas dos exercicios 2008 e 2009, sen que se dea ningún suposto para facer uso das excepcións previstas no Acordo do Consello de Ministros que o autoriza.

Cumprimento do obxectivo de débeda pública, débeda máxima autorizada:

Cadro 41. Determinación do obxectivo de débeda para 2017. Millóns de euros

Débeda prevista a 31/12/2017 (SEC 2010)	Incremento de débeda incluído nos obxectivos			Excepcións permitidas por Acordos de Consello de Ministros		Débeda prevista a 31/12/2018 (SEC 2010)
	Liquid. neg. 2008 e 2009 SF CCAA	Obxectivo de déficit	Total	Variacións débeda por sectorización de entes públicos	Mecanismos adicionais de financiamento	
11.293	85	253	338	0	0	11.631

A débeda medida en stock (millóns de euros a peche de exercicio) prevista en función dos orzamentos presentados, está a axustarse a límite individual da comunidade autónoma arriba desglosado. Para determinar a débeda estimada ao peche do exercicio, en-

gádesse á dimanante da previsión de cerramento as variacións de débeda do sector público autonómico e as variacións netas derivadas dos orzamentos da comunidade autónoma:

Cadro 42. Cumprimento do obxectivo en función do orzamento presentado

Débeda prevista a 31/12/2017 (SEC 2010)	Incremento de débeda incluído nos obxectivos			Excepcións permitidas por Acordos de Consello de Ministros		Débeda prevista a 31/12/2018 (SEC 2010)
	Liquid. neg. 2008 e 2009 SF CCAA	Obxectivo de déficit	Total	Variacións débeda por sectorización de entes públicos	Mecanismos adicionais de financiamento	
11.240	85	190	275	0	0	11.515

Como pode apreciarse as previsións máximas de endebedamento do sector público autonómico que implican os orzamentos presentados están dentro do límite de débeda.

V.2. Evolución da situación financeira autonómica.

V.2.1. Evolución orzamentaria

Neste apartado realizamos un breve análise da evolución do orzamento consolidado homoxeneizado ca comunidade autónoma dende 2007. Por ser o período 2007-2008 o máis próximo en termos de recursos non financeiros ao exercicio actual, es especial se axustamos os importes do financiamento recibido en exceso no exercicio 2008 (574 millóns de euros).

Ingresos

Como pode verse os ingresos non financeiros acadan os 9.294 millóns de euros no orzamento de 2018, un 4,2% superior ao exercicio precedente, o exercicio do cadro con unha contía máis próxima é o 2007.

Cadro 43. evolución dos ingresos non financeiros consolidados

millóns de euros

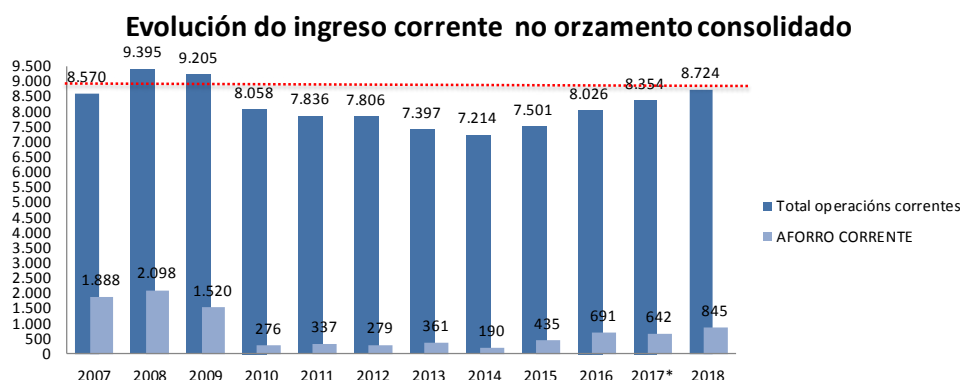
ORZAMENTO CONSOLIDADO HOMOXENEIZADO XUNTA

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017*	2018
INGRESOS												
I Impostos directos	1.168	1.364	1.516	1.374	2.031	2.030	1.913	1.937	2.020	2.194	2.335	2.275
II Impostos indirectos	2.636	2.689	2.399	1.897	2.856	2.959	2.944	3.133	3.118	3.243	3.324	3.456
III Taxas, prezos e outros ingresos	265	253	286	271	174	180	205	166	177	179	169	169
IV Transferencias correntes	4.487	5.064	4.949	4.497	2.760	2.616	2.312	1.953	2.168	2.394	2.517	2.815
V Ingresos patrimoniais	15	24	54	20	16	22	23	24	19	16	9	8
Total operacións correntes	8.570	9.395	9.205	8.058	7.836	7.806	7.397	7.214	7.501	8.026	8.354	8.724
VI Aleamento de investimentos reais	91	99	111	49	27	32	30	13	10	13	7	11
VII Transferencias de capital	740	709	742	681	702	589	513	480	517	535	561	559
Total ingresos de capital	831	808	853	730	729	621	543	493	527	548	568	570
TOTAL OPERACIÓNS NON FINANCIERAS	9.401	10.202	10.058	8.788	8.565	8.428	7.940	7.708	8.028	8.574	8.922	9.294
VIII Activos financeiros	1	1	1	1	10	11	20	20	14	32	30	43
IX Pasivos financeiros	551	474	851	2.048	1.340	1.373	1.476	2.507	1.700	1.657	2.031	1.387
TOTAL OPERACIÓNS FINANCIERAS	552	474	852	2.049	1.348	1.384	1.496	2.527	1.714	1.691	2.061	1.430
TOTAL ORZAMENTO DE INGRESOS	9.953	10.676	10.910	10.837	9.915	9.812	9.435	10.233	9.743	10.263	10.982	10.724

Dentro do ingreso corrente, compre salientar que a diferente porcentaxe de participación nos tributos cedidos a partires de 2011, dimanante da aplicación do novo sistema de financiamento no cálculo das entregas a conta do devandito sistema dificulta a comparación en toda a serie temporal.

Respecto a 2018, prosegue a lixeira pero continúa mellora do ingreso corrente así como a evolución positiva do aforo corrente, que empeza a reflectir con forza na previsión dos ingresos tributarios os efectos do crecemento económico. No que atinxe ás partidas de ingresos é de esperar que a futura aprobación dos orzamentos do Estado dea lugar á xeración de novos ingresos procedentes de fondos finalistas en especial os vencellados a políticas de emprego e dependencia.

Gráfico 37. Evolución 2007-2018 en millóns de euros.

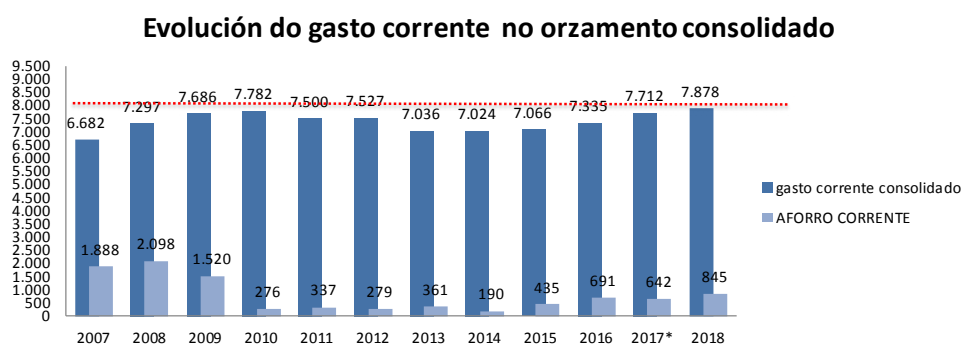

O gráfico inferior mostra a evolución do gasto corrente, en boa parte de carácter rixido, pola natureza dos servizos públicos competencia da comunidade autónoma (xustiza,

educación, sanidade e servizos sociais entre outros), o que derivou nun forte deterioro do aforro corrente perante a baixa dos ingresos a partires de 2009.

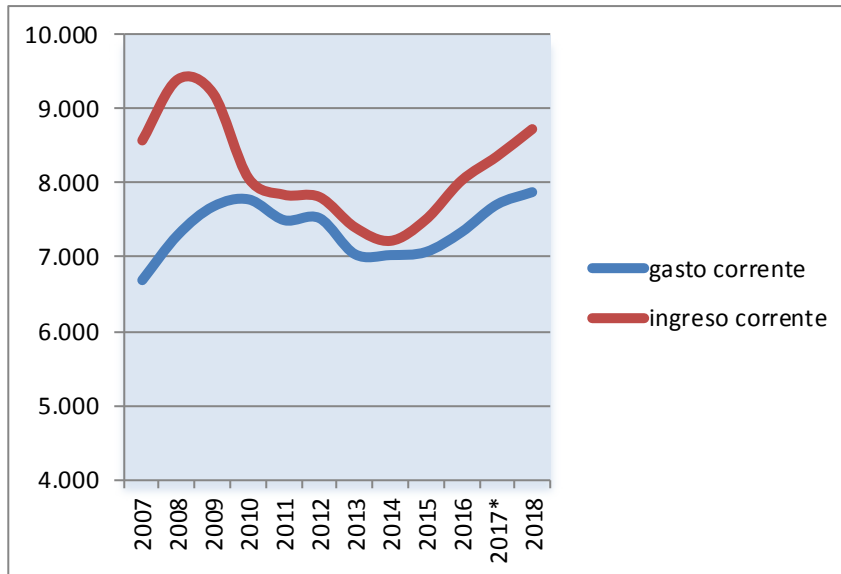
Ao contrario que acontece co ingresos corrente cuio nivel máis próximo en contía era o de 2007/2008 o nivel de gastos correntes de 2018 superará en 580 millóns de euros gasto corrente previsto nos orzamentos de 2008, fixando o nivel máis alto da serie.

Gráfico 38. Evolución 2007-2018 en millóns de euros

O seguinte gráfico enfrenta a evolución dos dous gráficos mostrando como dende 2009 o axuste no ingreso corrente opera como un límite ao gasto corrente no periodo 10-14, para a partires de ahí empezar a xerar aforro bruto de xeito crecente, e polo tanto aumentando a posibilidade de financiar investimentos.

Gráfico 39. Gasto corrente vs ingreso corrente no orzamento consolidado. Millóns de euros

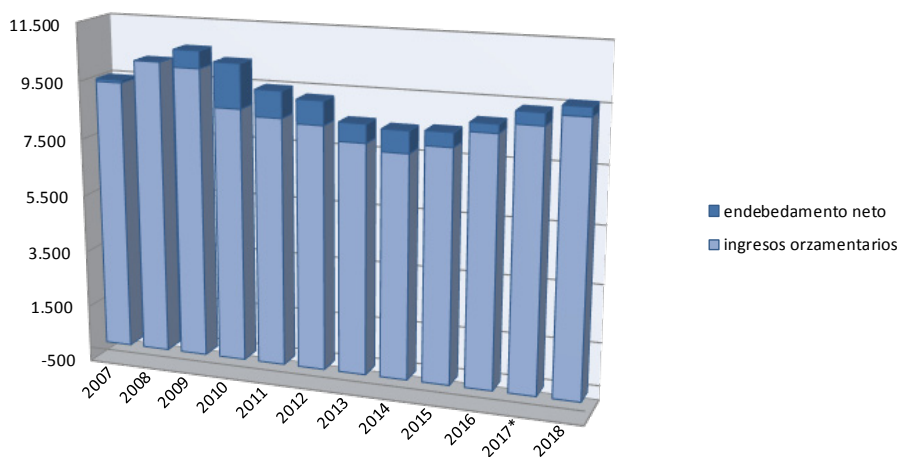
Respecto a os ingresos de capital, a magnitude que mostra o orzamento e moi semellante á do exercicio 2017, tanto pola estabilización das anualidades financeiras de fondos europeos, como pola situación de prórroga orzamentaria no que atinxe aos finalistas do Estado.

Sumando os ingresos correntes e os ingresos de capital obtemos o total de ingresos non financeiros do orzamento consolidado, a estas contías se engaden os ingresos financeiros (endebedamento e activos financeiros) para pechar o financiamento dos gastos da comunidade autónoma.

De seguido, recollese un cadro ilustrativo a evolución da capacidade de financiamento de gastos orzamentarios (capítulos I a VIII de gastos), a partires dos ingresos non financeiros e ingresos de capítulo VIII, que chamamos ingresos orzamentarios neste gráfico, e do endebedamento neto de cada período.

Gráfico 40. Capacidade de gasto total agás amortización débeda. 2006-2017. Millóns de euros

TOTAL CAPACIDADE DE GASTO

Como pode verse a comunidade autónoma precisou recorrer ao endebedamento para suavizar o axuste preciso a partires do 2009, pola forte merma dos ingresos. Dentro da senda de consolidación fiscal este recurso á débeda vaise reducindo paseniñamente asociándose o seu descenso á recuperación dos recursos, o que permite manter unhas dispoñibilidades para gasto total agás débeda en torno aos 9.340 millóns de euros, o que sitúa a nosa capacidade de gasto consolidado por enriba da de 2007 e moi preto da de 2008, se deducimos o importe da liquidación negativa dese ano (574 millóns de euros), que deberon ser menos ingresos efectivos.

Gastos

O orzamento consolidado de gastos seguinte recolle tamén a evolución en millóns de euros dende 2007. Compre sinalar a efectos comparativos que a contía que ata 2010 figuraba no capítulo catro como participación dos concellos nos tributos do estado pasa a ter nese ano carácter extraorxamentario polo que resulta axustada en toda a serie para facilitar unha visión homoxenea da evolución do gasto en termos consolidados, asimesmo tamén se eliminan a efectos comparativos os gastos financiados con FEAGA nos que a Xunta actúa de mero intermediario, por ese mesmo motivo e seguindo as recomendacións do Consello de Contas.

Como pode apreciarse, atendendo ao gasto non financeiro poden apreciarse claramente dúas etapas na evolución do gasto unha crecente, correspondente á fase expansiva ata 2009 no que o orzamento consolidado non financeiro acada os 10.544 millóns de euros, e outra fase decrecente que mostra un axuste á baixa no período 2010-2014, ata acadar un gasto non financeiro duns 8.343 millóns de euros, este medra ata os 9.487 do presente orzamento para 2018, atopándose os niveis de gasto do orzamento consolidado

nun nivel superior a 2007. Novamente se descontamos o importe das liquidacións negativas do sistema de financiamento correspondentes ao exercicio 2008, o gasto non financeiro dese exercicio acadaría os 9.600, moi próximo ao previsto no presente orzamento.

Na medida en que foi preciso recorrer ao endebedamento para suavizar o impacto do axuste no gasto consolidado, o capítulo de operacións financeiras e o capítulo de gasto financeiro mostran unha evolución crecente a partires do 2010, porén no 2015 invertese a tendencia, sendo o primeiro exercicio dende o comezo da crise no que suben os gastos non financeiros e baixan os financeiros, no 2016, 2017 e 2018 consolídase esta tendencia diminuíndo o gasto financeiro en preto de 182 millóns de euros dende 2014.

Cadro 43. Galicia. Orzamento consolidado de gastos.

millóns de euros

ORZAMENTO CONSOLIDADO HOMOXENEIZADO XUNTA

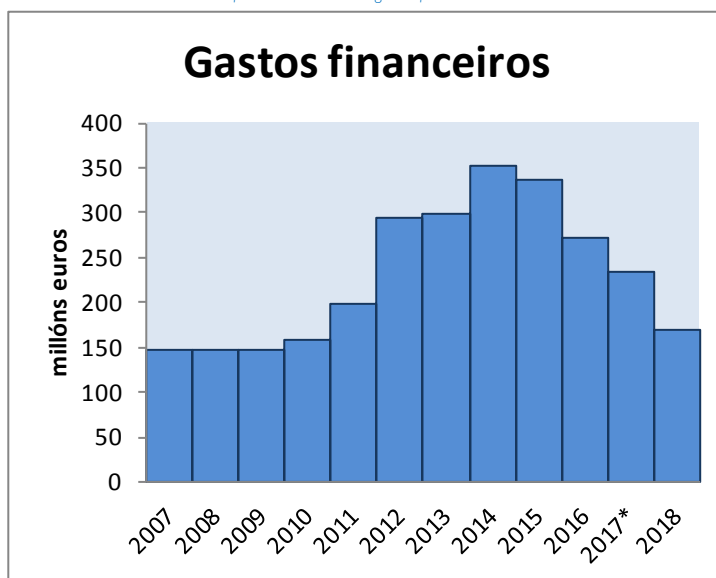
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017*	2018
GASTOS												
I Gastos de Persoal	3.175	3.444	3.692	3.773	3.627	3.609	3.391	3.367	3.382	3.567	3.681	3.762
II Gastos en bens correntes e servizos	1.242	1.348	1.416	1.381	1.353	1.384	1.376	1.364	1.388	1.483	1.634	1.724
III Gastos financeiros	147	146	148	157	198	295	299	352	336	271	235	173
IV Transferencias correntes	2.118	2.359	2.430	2.471	2.322	2.239	1.970	1.941	1.960	2.015	2.161	2.222
Total operacións correntes	6.682	7.297	7.686	7.782	7.500	7.527	7.036	7.024	7.066	7.335	7.712	7.881
V Fondo de Continxencia	62	65	99	62	78	76	85	105	125	52	37	39
Total fondo de continxencia	62	65	99	62	78	76	85	105	125	52	37	39
VI Investimentos Reais	1.333	1.382	1.439	1.251	805	782	711	666	700	777	841	878
VII Transferencias de Capital	1.300	1.435	1.320	1.108	720	704	604	548	496	593	631	688
Total operacións de capital	2.633	2.818	2.759	2.359	1.525	1.486	1.315	1.214	1.196	1.370	1.473	1.567
TOTAL OPERACIÓNS NON FINANCIERAS	9.377	10.180	10.544	10.203	9.102	9.089	8.436	8.343	8.388	8.757	9.222	9.487
VIII Activos Financeiros	118	122	120	118	307	176	166	140	147	153	152	161
IX Pasivos Financeiros	457	474	246	516	417	548	834	1.750	1.208	1.353	1.608	1.076
TOTAL OPERACIÓNS FINANCIERAS	575	596	366	634	723	723	1.000	1.890	1.355	1.506	1.761	1.237
TOTAL ORZAMENTO DE GASTOS	9.953	10.775	10.910	10.837	9.826	9.812	9.436	10.233	9.743	10.263	10.982	10.724

O cadro inferior mostra a evolución dos pesos das diferentes partidas de gasto non financeiro nos orzamentos consolidados de 2018 respecto ás do 2007, como pode verse a natureza dos servizos públicos prestados pola comunidade autónoma, (xustiza, educación, sanidade, servizos sociais), implica unha composición do gasto intensa no gasto corrente (persoal, gastos de funcionamento e consumos dos centros). Por elo os capítulos I e II de gasto aumentan o seu peso co paso do tempo dada a forte rixidez dos mesmos.

En efecto, referindo ao total do gasto non financeiro e ao ano con orzamento de gastos máis próximo ao actual (2007), o peso dos gastos de persoal pasa do 34% ao 40% no 2018, o peso dos gastos de funcionamento pasa do 13 ao 18%, entre estes dous capítulos se explica máis da metade do orzamento consolidado.

As políticas de xestión da carteira de débeda aproveitando a expansión cuantitativa do BCE e o rigor no proceso de consolidación fiscal mostrado pola comunidade autónoma reflíctense na baixa do custo do endebedamento, que volta a niveis anteriores á crise de débeda, liberando máis de 65 millóns de euros no 2018 que se poden adicar a políticas de gasto real.

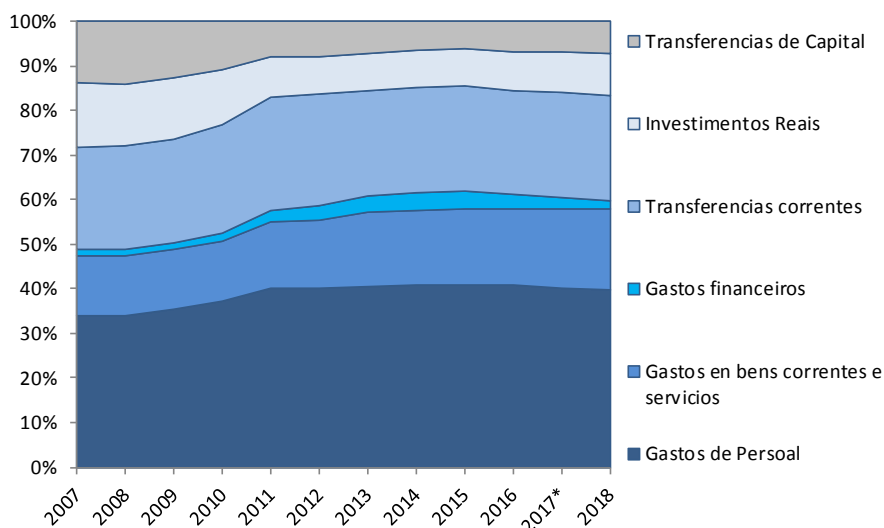
Gráfico 41. Evolución dos gastos financeiros no orzamento 2007-2018. Millóns de euros

O peso do capítulo de transferencias correntes sube lixeiramente no mesmo periodo 07-18 (apenas un punto ata o 23%) a pesar de mudar radicalmente a súa composición, dado o peso crecenta dos servizos e prestacións da dependencia así como das políticas de inclusión e familia; o resultado é que se no ano 2007 o peso do gasto corrente acadaba un 71.3% do gasto non financeiro do orzamento consolidado e no 2018 este supera o 83% algo que xa acontecía no 2017.

Pola contra, os capítulos que sofren a maior parte do axuste, son os capítulos de gasto de capital 6 e 7, se ben, grazas ao aumento constante do aforo corrente nos orzamentos que se presentan a partir de 2015, o seu peso medra case un 16% ata o 16,6%, o que permite recuperar varios puntos de peso no gasto non financeiro a pesares do menor financiamento finalista deste tipo de gastos.

Gráfico 42. Evolución do peso dos compoñentes do gasto non financeiro do orzamento consolidado por natureza.

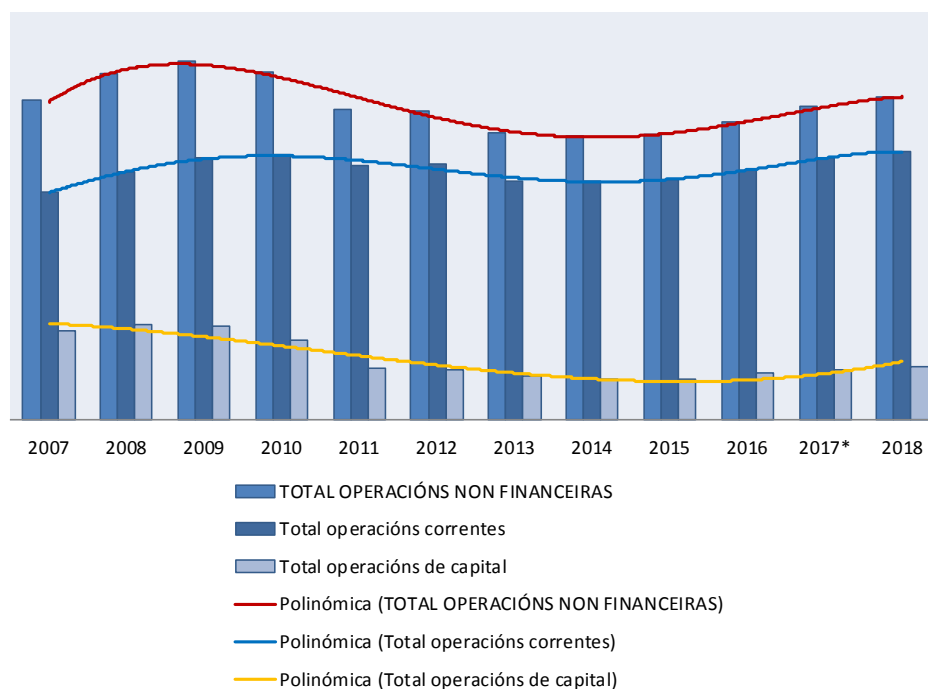
A gráfica superior mostra dun xeito claro esta variación da composición do gasto por natureza. O gasto corrente mostra un peso estable ata 2008 para experimentar un forte crecemento no período 2009-2011 e estabilizarse logo ata o 2015, permanecendo entre o 84%-85% dende entón..

Isto é así porque na fase de crecemento a maior parte dos novos recursos financeiros consolidáronse como gasto corrente, así do crecemento dun 46% do gasto non financeiro no período 2004-2009, consolidouse en gasto corrente no orzamento un 48%, con crecementsos medios anuais durante o período superiores ao 7% no gasto de persoal e ao 9% nos gastos de funcionamento e transferencias correntes.

Dado o carácter ríxido de este tipo de gastos, no periodo 2009-2015, fronte a unha baixa do gasto non financeiro do 20%, o gasto corrente baixa menos dun 8% no período. Esta evolución pode apreciarse gráficamente no cadro seguinte.

A partires do 2015 o total de operacións non financeiras medra máis que o total de operacións correntes por vez primeira dende 2009.

Gráfico 43. Evolución do gasto non financeiro vs gasto corrente. Orzamentos consolidados 2007-2018

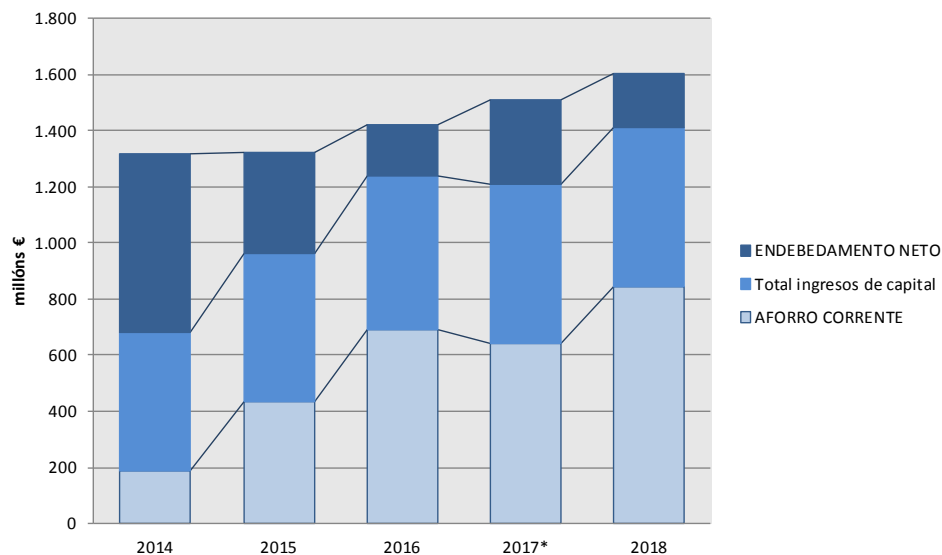
O resto das partidas do orzamento, ven condicionado pola rixidez do gasto corrente, así a capacidade de financiamento de investimentos de capital ven dada pola suma do aforro bruto, os ingresos de capital e a capacidade de endebedamento libre da financiación de activos.

Como se acreditou nos puntos anteriores a forte baixa dos ingresos correntes e a consolidación de importantes contías de gasto corrente no período 05-09, fai baixar a mínimos o aforro corrente, principal fonte de financiamento de investimentos ata entón. Se ben o axuste do gasto minora o seu impacto no 2010 grazas a un importante aumento do endebedamento, esta fonte de financiamento non pode ser permanente polo que vai minorando pouco a pouco e deberá seguir facendoo ata desaparecer.

É por iso que calquer pulo ao investimento debe acadar financiamento vía aforro corrente, como está a acontecer nos últimos orzamentos presentados pola Xunta.

Así, os aforros correntes crecentes contecena xa no 2015 e repítese con dobre intensidade no 2016, 2017 e 2018, orzamentos no que o ingreso corrente adicional xera aforro financeiro e permite moderar o recurso á débeda incrementando o gasto de capital en porcentaxes de dous díxitos nos dous anos.

Gráfico 44. Evolución do financiamento do gasto de capital 2014-2018

Evolución do gasto real

De seguido procederase a analizar a evolución das principais magnitudes e saldos orzamentarios da comunidade autónoma partindo dos ingresos e gastos consolidados realizados correspondentes ao período 2007-2016. Compre salientar que os datos correspondentes ao exercicio 2016 son os correspondentes á conta xeral da comunidade autónoma.

A distribución por capítulos dos gastos durante o período 2007- 2016 foi a seguinte:

Cadro 44: Gastos Consolidados non financeiros en millóns de euros (Obrigas Recoñecidas). Datos en Millóns de euros

CAPITULOS	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
GASTOS										
1 - GASTOS DE PERSOAL	3.276	3.576	3.899	3.823	3.725	3.441	3.447	3.451	3.560	3.668
2 - GASTOS EN BENS CORRENTES	1.280	1.409	1.414	1.357	1.321	1.594	1.541	1.567	1.646	1.650
3 - GASTOS FINANCIEROS	150	135	111	122	214	257	302	365	308	270
4 - TRANSFERENCIAS CORRENTES	2.263	2.430	2.609	2.559	2.273	2.179	2.059	1.993	1.957	2.019
Total corrientes	6.970	7.550	8.033	7.861	7.533	7.470	7.349	7.376	7.470	7.606
6 - INVESTIMENTOS REAIS	1.264	1.362	1.258	882	681	660	627	526	750	690
7 - TRANSFERENCIAS DE CAPITAL	1.073	1.253	1.048	796	556	595	500	452	538	158
Total capital	2.337	2.615	2.306	1.678	1.238	1.419	1.128	978	1.288	848
GASTO NON FINANCIERO	9.306	10.165	10.339	9.540	8.771	8.889	8.477	8.354	8.758	8.455
8 - ACTIVOS FINANCIEROS	170	136	134	132	113	196	130	168	141	176
9 - PASIVOS FINANCIEROS	457	348	246	520	420	508	1.026	1.461	1.306	1.334
Total financeiros	627	484	380	652	532	704	1.155	1.629	1.447	1.510
Total Gastos	9.933	10.649	10.718	10.191	9.303	9.593	9.632	9.983	10.205	9.965

A efectos comparativos coa execución de toda a serie e cos orzamentos, se realizan as homoxeneizacións previstas no apartado de orzamentos referentes ao tratamento extraorxamentario da participación de concellos nos ingresos do estado e FEAGA.

En canto aos gastos correntes, a súa execución no 2016 representou o 90% do gasto non financeiro total, dende o ano 2009, ano no que acadou o seu máximo, o gasto corrente reduciuse en 417 millóns de euros, un 5%. No exercicio 2016 se consolida con forza o crecemento do gasto corrente de 2014 e 2015. Dende o ano 2007 ata o 2016 o incremento foi de 637 millóns de euros, un 9,1% máis.

Sen dúbida a concentración no gasto rixido durante os anos de crise e o despregue do novos servizos como o sistema de dependencia e as escolas 0-3, contribuen a esta evolución.

En canto aos gastos de capital, a súa execución no 2016 representou unicamente o 10% do gasto non financeiro total, lastrado polo momento de inicio dos programas operativos con moitas operacións en fase de proxecto aínda, o que repercute no pobre desempeño de capital dese ano, en contraste co ano anterior, fin do marco comunitario de apoio 07-13 que acelerou a execución dos proxectos de remate dos programas operativos.

No que atinxe ao financiamento do gasto materializado en investimentos, máis da metade do mesmo procede de fondos propios xerados con recursos procedentes ben do aforro corrente, ben do endebedamento e marxinalmente dos ingresos de capital. Entre un 20% e un 30% procede das actuacións financiadas con fondos europeos e o resto de transferencias da AXE, ben do FCI ben específicas para proxectos determinados.

Pode apreciarse o sinalado no parágrafo anterior respecto da execución dos programas europeos, vendo como cae o financiamento con fondos UE no 2015, ano no que acadan un peso do 29,3%, a o 2016, no que únicamente chegan ao 9,7% e sobre unha base moito menor.

Cadro 45. Fontes de financiamento dos investimentos do orzamento consolidado en %

Ratio Inversión por fonte	2012	2013	2014	2015	2016
% Financiamento FCI / Investimento Real	10,5%	8,1%	6,9%	12,5%	6,7%
% Financiamento fondos propios / Investimento Real	65,6%	66,0%	77,8%	56,2%	80,8%
% Financiamento finalistas do Estado/ Investimento Real	5,8%	5,0%	1,8%	1,7%	2,6%
% Financiamento europeo / Investimento Real	17,6%	20,3%	13,2%	29,3%	9,7%
Outros	0,6%	0,5%	0,3%	0,3%	0,1%

En canto a evolución do gasto non financeiro total, o seu máximo neste período (2007- 2016) acadouse no ano 2009 cando o seu importe ascendeu a case 10.339 millóns de euros. No ano 2010 prodúcese por primeira vez unha caída do gasto non financeiro da Comunidade Autónoma de Galicia respecto o ano anterior o que se volve a producir nos

anos 2011 a 2014. No 2015 comeza unha nova etapa do crecemento do gasto, que se ve interrompida pola citada baixa execución dos fondos UE no 2016.

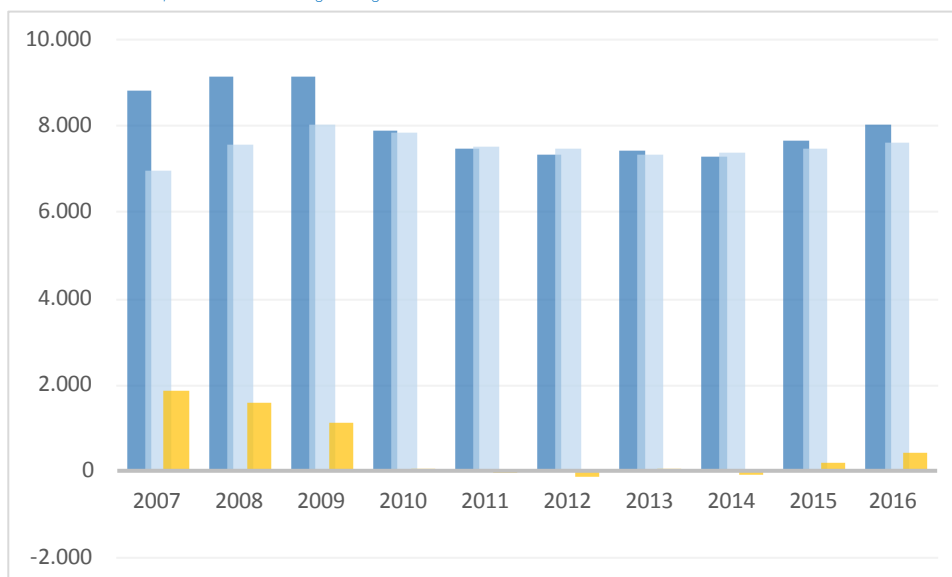
No que atinxe aos ingresos, a súa distribución por capítulos durante o período 2006-2015 mostra unha evolución aínda mellor, tanto en termos absolutos como no seu contido ao basearse nun crecemento sólido do ingreso corrente, tal e como pode apreciarse no seguinte cadro:

Cadro 46. Ingresos Consolidados (Dereitos Recoñecidos). Datos en Millóns de euros

CAPITULOS	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
INGRESOS										
1 - IMPOSTOS DIRECTOS	1.444	1.651	1.737	1.385	2.050	2.020	2.023	1.998	2.089	2.262
2 - IMPOSTOS INDIRECTOS	2.714	2.550	2.119	1.874	2.690	2.733	2.892	3.141	3.151	3.222
3 - TAXAS, PREZOS E OUTROS ING	282	252	262	248	256	166	180	186	204	177
4 - TRANSFERENCIAS CORRENTES	4.324	4.644	5.019	4.364	2.460	2.402	2.290	1.935	2.209	2.375
5 - INGRESOS PATRIMONIAIS	51	61	29	19	23	25	41	29	14	19
Total correntes	8.816	9.158	9.165	7.890	7.479	7.346	7.425	7.288	7.668	8.055
6 - ALLEAMENTO DE INVESTIMEN	56	84	66	22	24	16	17	11	8	8
7 - TRANSFERENCIAS DE CAPITAL	680	719	771	663	572	476	490	410	654	32
Total capital	736	803	837	685	595	658	508	420	662	40
INGRESO NON FINANCEIRO	9.552	9.961	10.002	8.575	8.074	8.004	7.933	7.709	8.330	8.095
8 - ACTIVOS FINANCEIROS	17	19	16	7	4	33	26	26	33	35
9 - PASIVOS FINANCEIROS	542	588	936	1.822	1.293	1.624	1.909	2.221	1.752	1.882
Total financeiros	559	607	953	1.830	1.298	1.657	1.935	2.247	1.785	1.916
Total Ingresos	10.111	10.568	10.955	10.405	9.371	9.662	9.867	9.956	10.115	10.012

Os ingresos correntes acadaron o seu máximo nos anos 2008 e 2009, reducíndose no 2014 respecto ao máximo de 2009 en 1.877 millóns de euros un 20,5% menos. Agora no 2016 recupéranse dende o val de 2014 ata acadar os 8.055 millóns de euros. Dende o 2011 esta masa financeira amosaba unha evolución estable en torno aos 7.400 millóns de euros, tras unha baixa anómala no 2014 (que explica a importante liquidación do sistema de financiamento no 2016), aumentan no 2015, e crecen con forza no 2016.

Gráfico 45. Evolución dos ingresos e gastos correntes 2007-2016. Conta Xeral consolidada e millóns de euros.

En canto aos ingresos de capital, a súa execución no 2016 mostra a moi baixa certificación de fondos europeos relatada na parte dos gastos.

No que refire á evolución dos ingresos non financeiros, o análise da súa evolución permite calibrar a manitude da crise e os seus efectos nas contas orzamentarias, estes acadan o seu máximo durante o período 2005- 2015 nos anos 2008 e 2009, con valores practicamente similares, superiores aos 10.000 millóns de euros. Nos dous anos seguintes, os ingresos non financeiros caen fortemente ata case 2.000 millóns de euros, un 18,6% menos. A recesión económica do 2012 fai deteriorarse novamente a recadación en 250 millóns de euros adicionais, deixando os ingresos non financeiros nos 8.000 millóns de euros, que voltan a baixar no 2014 ata os 7.709 millóns de euros. A partir do 2015 comezan a notarse os efectos da recuperación nos ingresos orzamentarios que medran sobradamente por enriba dos 8.000 millóns.

Como mostra a gráfica anterior, despois dun 2013 onde se recuperara o aforro corrente, a abrupta caída dos ingresos do sistema de financiamento no 2014 provocan voltar ao aforro negativo que se recupera no 2015 e subirá con forza no 2016.

Porén, a Comunidade Autónoma de Galicia pasou de ter aforros brutos superiores aos 1.000 millóns de euros durante o período comprendido entre os anos 2005 e 2009 a ter un aforro no ano 2013 de 75 millóns de euros, despois de pechar con aforro negativo nos anos 2011, 2012 e 2014. No 2015 e 2016 pasamos a un aforro corrente positivo de 197 e 449 millóns de euros.

A importancia de este saldo orzamentario radica en que foi, e debe ser nunhas finanzas saneadas, o principal fomedor de financiamento de investimentos da comunidade autónoma. Polo que de non recuperarse os ingresos correntes, a capacidade de investir no futuro verase limitada ás dispoñibilidades de fondos finalistas.

É por elo polo que a Xunta de Galicia ven actuando de xeito continuado en diversas accións que tentan mellorar a capacidade de xerar aforro corrente, tanto pola vía dos ingresos que deben mellorar substancialmente ao ritmo da recuperación da economía, como acontece nos presentes orzamentos, e do emprego como pola vía do gasto corrente, mediante accións continuadas de racionalización administrativa e eliminación do gasto improdutivo, pero garantindo o preciso para un axeitado funcionamento dos servizos públicos.

Finalmente, en canto á evolución do superávit ou déficit non financeiro, no período de referencia pódense extraer as seguintes conclusións: no ano 2007 conseguiuase pechar o exercicio cun superávit non financeiro e os anos seguintes remataron todos con déficit. O máis elevado produciuse no ano 2010 cando ascendeu a 964 millóns de euros.

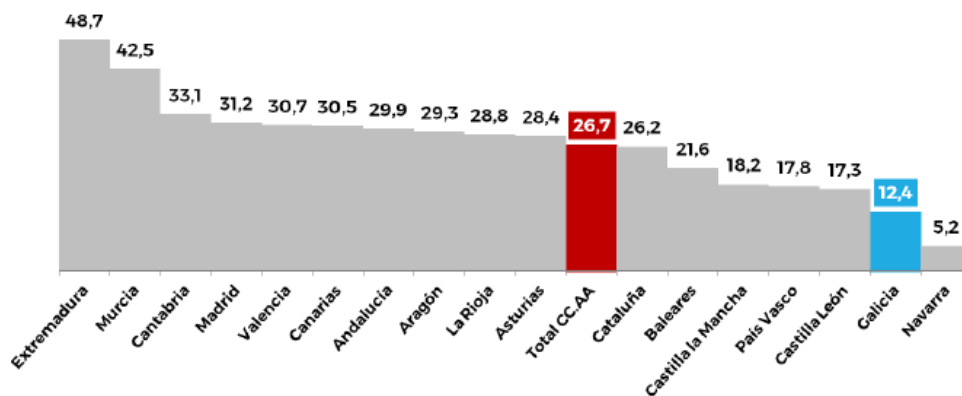
O resultado orzamentario de 2016 é o déficit máis baixo dende 2009, 359 millóns de euros en liña co obxectivo autorizado e 69 millóns menos que o ano anterior.

V.3. Evolución do Endebedamento: posición relativa

O principal resultado da evolución dos ingresos e gastos consolidados dunha administración é o seu saldo non financeiro ou resultado orzamentario que acabamos de analizar e o seu corolario, o endebedamento preciso para financeiro.

O endebedamento da Comunidade Autónoma de Galicia incrementouse dende finais do 2014 ata o segundo trimestre de 2017, último dato dispoñible nun 26,7%, a porcentaxe máis pequena de tódalas comunidades autónomas de réxime xeral de financiamento.

Gráfico 46. Variación da ratio débeda / PIB 2014-2017-II

A necesidade dunha evolución moderada do endebedamento non é un fin en si mesmo, máis é a garantía de sostibilidade das finanzas públicas, xa que permitirá cando sexa preciso acudir de xeito temporal a os ingresos financeiros para compensar caídas do ingreso público en fases recesivas do ciclo.

A seguinte gráfica mostra a situación da ratio débeda PIB de Galicia e do resto das comunidades autónomas, como se indicou ao principio da memoria, é de esperar que a evolución desta ratio se estableza neste exercicio para reducirse paulatinamente a medio prazo, tal e como evidencia a gráfica seguinte, neste senso o camiño que ten que percorrer a nosa comunidade autónoma ata acadar os niveis de débeda previstos na normativa de estabilidade orzamentaria en función do establecido no pacto de estabilidade e crecemento, é moito máis suave que o da media das ccaa.

Gráfico 47. Evolución da ratio débeda/PIB

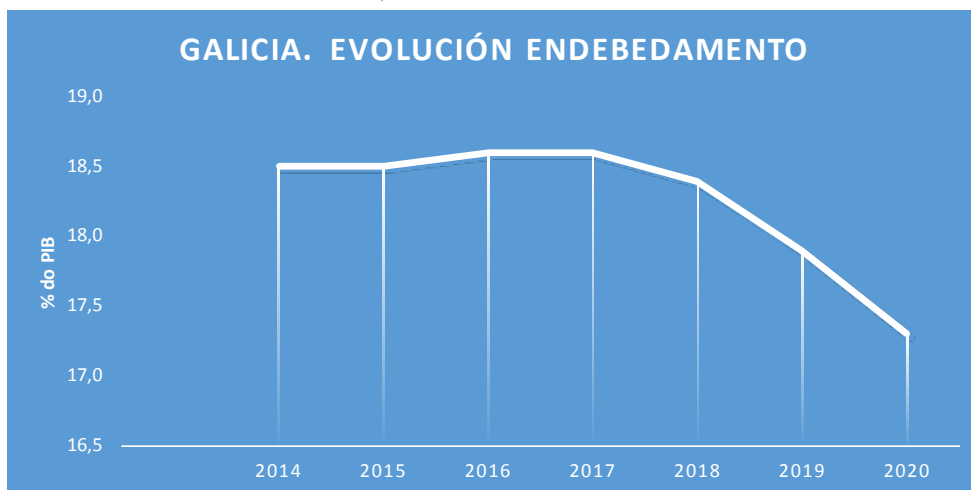
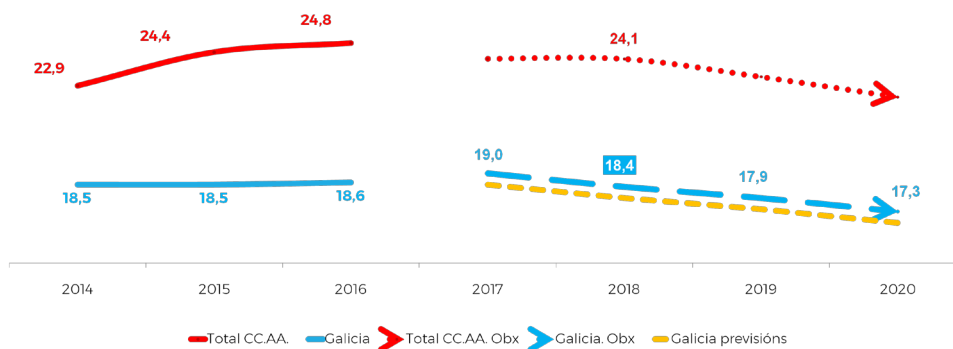

Gráfico 48. Evolución da ratio débeda/PIB. Comparativa Galicia-media ccaa

V.4. Transparencia

A Lei 2/ 2011, de 16 de Xuño, de Disciplina Orzamentaria e Sustentabilidade Financeira dispón no seu artigo 19, adicado a instrumentación do principio de transparencia, apartado 5 que “Os orzamentos xerais recollerán información sobre a necesidade de financiamento da Comunidade Autónoma, os investimentos reais das empresas públicas en termos de contabilidade nacional, a ratio de gasto público da Comunidade Autónoma en relación co produto interior bruto rexional, o nivel de débeda pública no seguinte exercicio e a evolución das seguintes ratios e magnitudes: ratio débeda/PIB, ratio débeda/ingresos correntes, risco comprometido por avais e compromisos por emprego de fórmulas de pago adiado, tanto xa contratadas como das previstas para o exercicio orzamentario”.

As seguintes ratios elabóranse a partires do dato certo do último exercicio pechado, da previsión de cerramento de 2017 e, do orzamento que se presenta para 2018.

Cadro 47. Ratios orzamentario-financeiros

	2015	2016	2017*	2018
Necesidade de Financiamento (% PIB)	-0,70%	-0,60%	-0,50%	-0,30%
Necesidade de Financiamento (M€)	403	346	298	190
Investimentos reais das empresas públicas (M€)	127,9	92,7	101,0	101,1
Ratio Gasto Non Financeiro - PIB rexional	15,1%	15,2%	15,3%	15,2%
Ratio Gasto Total - PIB rexional	17,6%	17,8%	18,2%	17,1%
Ratio Investimento por habitante	255,9	285,9	310,7	327,1
Ratio gasto non financeiro por habitante	3.084,6	3.236,3	3.405,3	3.520,5
Débeda Pública (M€)	10.400	10.850	11.240	11.515
Ratio Débeda - PIB	18,6%	18,7%	18,6%	18,3%
Ratio Débeda - Ingresos Correntes	138%	135%	133%	130%
Débeda por Habitante	3.793,9	3.989,6	4.150,6	4.273,0
Risco comprometido por avais (M€)	138,2	108,0	91,7	83,7
Compromisos por emprego de fórmulas de pago ac	3.067,6	2.857,0	3.058,0	2.909,0

en euros e %

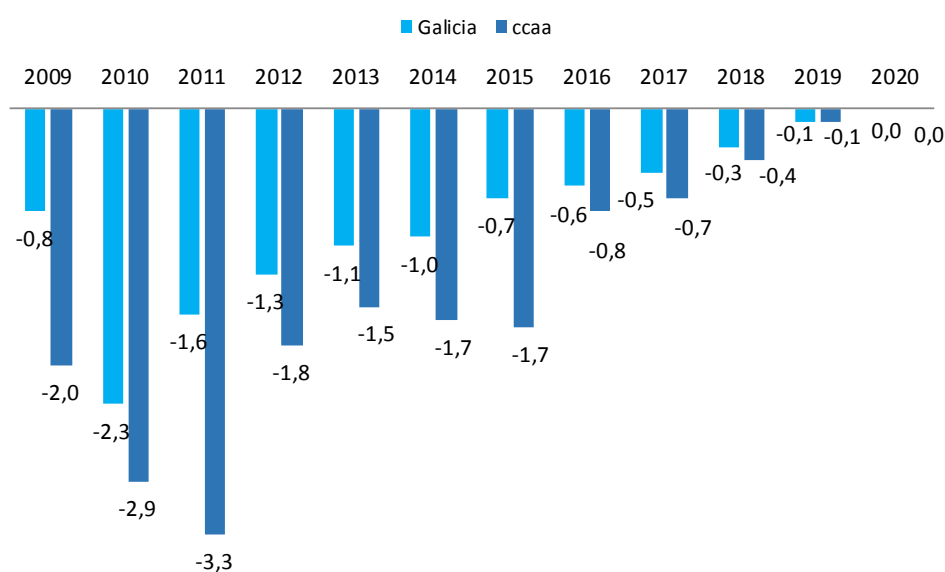
Neste sentido a Necesidade de Financiamento de Galicia no exercicio 2018 será dun 0,3% do PIB rexional cumprindo co obxectivo de estabilidade orzamentaria acordado polo Consello de Política Fiscal e Financeira o cal supón unha necesidade de financiamento de 190 millóns de euros.

A gráfica seguinte compara a senda de consolidación fiscal de Galicia e do total das comunidades autónomas, permite apreciar como os esforzos temperás na contención do déficit permiten unha senda máis suave no espazo temporal obxecto de análise, o que se

traduce en máis estabilidade na dotación das diferentes políticas de gasto a igual esforzo de redución do déficit da media das ccaa (dous décimas no 2018) e incluso menor no futuro (outras dous décimas no 2019 fronte a unha redución de tres décimas da media das ccaa), por tanto máis marxe de manobra fronte a posibles continxencias.

Gráfico 49. Necesidade de financiamento das comunidades autónomas en % do PIBpm.

SENDA DE CONSOLIDACIÓN FISCAL

De seguido recóllese a mesma táboa para o conxunto do sector público (sen incluír a axuda ao sector financeiro).

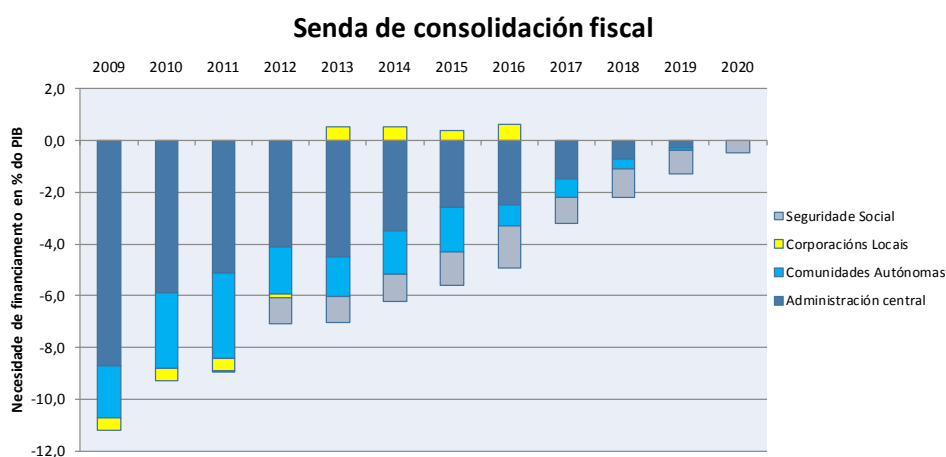
Cadro 48. Senda de consolidación fiscal das aapp

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Administración central	-8,7	-5,9	-5,1	-4,1	-4,5	-3,5	-2,6	-2,5	-1,5	-0,7	-0,3	0,0
Comunidades Autónomas	-2,0	-2,9	-3,3	-1,8	-1,5	-1,7	-1,7	-0,8	-0,7	-0,4	-0,1	0,0
Corporacións Locais	-0,5	-0,5	-0,5	-0,2	0,5	0,5	0,4	0,6	0	0,0	0,0	0,0
Seguridade Social			-0,1	-1,0	-1,0	-1,1	-1,3	-1,6	-1	-1,1	-0,9	-0,5
TOTAL	-11,2	-9,3	-9,0	-7,1	-6,5	-5,7	-5,2	-4,3	-3,2	-2,2	-1,3	-0,5

A representación gráfica de esta senda das diferentes administracións mostra como xurde con forza un novo actor na determinación das necesidades de financiamento das administracións públicas, que xa no 2016 supera ás comunidades autónomas neste parámetro, é a administración da seguridade social, que é a administración pública que sofre un maior deterioro por mor da crise e que ven condicionando os repartos de obxectivos de

déficit entre as diferentes administracións dende 2013, o gráfico seguinte permite apreciar como será o sector das aapp que terá maior déficit no trienio 18-20.

Gráfico 50. Senda consolidación fiscal aapp

No que atinxe aos investimentos reais das entidades instrumentais da comunidade autónoma que non forman parte do orzamento administrativo no ano 2018 ascende a 101.119.180 €, en liña co exercicio anterior. O importe detallado dos devanditos investimentos por ente xúntase como anexo ao final do documento.

No que atinxe ás ratios de gasto, a ratio de gasto público da Comunidade en relación co PIB rexional, no ano 2017 a porcentaxe de gasto non financeiro en relación ao PIB de Galicia é dun 15,3%, semellante ao esperado para 2018 (15,2 %) como consecuencia de que o gasto non financeiro (comparando os créditos iniciais) medra a un ritmo lixeiramente inferior ao do o pib nominal.

Respecto ao gasto total, a súa ratio ratio para o ano 2017 mingua dende o 18,2 % ao 17,1 % debido ás menores necesidades de gasto financeiro para amortizacións de débeda pública, que minoran o gasto total o 2,4% sobre o do pasado exercicio (524 millóns de euros), mentres que o pib nominal crece un 4%.

En canto o nivel de Débeda Pública do ano 2017, estímase que a finais de dito ano a débeda pública calculada segundo o Procedemento de Déficit Excesivo acadará o importe de 11.240 millóns de euros e que a finais do ano 2018 sexa de 11.515 Millóns de euros, o que suporá un incremento da mesma de 275 Millóns de euros.

A Lei de Disciplina Orzamentaria esixe información sobre a evolución das seguintes ratios que teñen relación co nivel de débeda pública: a ratio débeda/PIB e a débeda en relación cos ingresos correntes.

No que respecta á evolución da débeda/PIB estímase que a finais do ano 2017 sexa dun 18,6 % mesetando a súa evolución, para iniciar unha diminución no 2018, ata pechar o ano no sinalada 18,4 %-18,3%.

Respecto a relación entre a débeda e os ingresos correntes no ano 2017 a débeda de Galicia constituirá o 133 % dos seus ingresos correntes e no ano 2018 dita relación baixa ao 130 % como consecuencia do cativo aumento do stock de débeda previsto a finais de ano (275 M€), fronte ao aumento dos ingresos correntes en 370 millóns de euros.

De seguido referimos ao risco comprometido por avais, hai que ter en conta o disposto no Texto Refundido da Lei de réxime financeiro e orzamentario de Galicia, en concreto nos seus artigos 40 a 45, dita Lei en canto ao límite máximo de avais que se poderán conceder durante cada ano remite a Lei de Orzamentos neste sentido a Lei de Orzamentos de Galicia do ano 2018 dispón que o importe máximo dos avais que a Xunta de Galicia poderá conceder durante o ano 2018 será de 30 millóns de euros, de seguido establece que o Instituto Galego de Promoción Económica poderá conceder, durante o ano 2018, avais en canto non se supere en ningún momento o saldo efectivo vixente de 500 millóns de euros.

Dende xuño de 2015, a concesión de avais está suxeita ao principio de prudencia financeira dacordo ao artigo 13 da Lei Orgánica 8/1980, de 22 de setembro, de Financiación de Comunidades Autónomas (LOFCA).

As condicións de prudencia para avais tense desenvolvido por Resolución da Secretaría General Coordinación Autonómica y Local de 9 de setembro, que fixa un límite do importe total de avais autorizado por cada comunidade autónoma do 1,5% do seu PIB rexional, os límites recollidos na lei de orzamentos recollidos no parágrafo anterior respectan esta limitación.

Para a comunidade autónoma de Galicia este límite sitúase nos 941 millóns de euros, significativamente superior ao límite autorizado na Lei de presupostos (500 mill.€) y ao risco vivo por avais estimado a peche de 2017 (91,7 mill.€).

Para o ano 2018 estímase que as operacións de concesión de novos avais e amortización de vencementos deixarán o risco comprometido por avais polo IGAPE en torno aos 83,7 millóns de euros.

Por último a Lei de Disciplina Orzamentaria establece que os Orzamentos recollerán información dos compromisos por emprego de fórmulas de pago adiado, tanto das xa contratadas como das previstas para o exercicio orzamentario, esta información figura na memoria I.

En canto aos compromisos por emprego de formulas de pago adiado xa contratados son os establecidos na seguinte táboa:

Cadro 49. Compromisos de pago futuros en cpp e concesións de obra pública

Contratos celebrados colaboración público-privada e concesión de obra pública								
PROXECTOS	ADMINISTRACIÓN XERAL					SERGAS		
	AG-56 Santiago-Brión - As Galanas(N- 550)- Pardiñas	Vía rápida VRG-4.1 O Salnés	Vía Rápida do Barbanza. VRG- 1.1	A52 - Fronteira Portuguesa. VAC A-52	Autovía Costa da Morte	Conc Obra Púb Novo Hospital de Vigo	Contrato Alta Tecnoloxía	
IMPORTE DA INVERSIÓN DE ADXUDICACIÓN	103.340	43.960	93.830	95.920	199.413	315.228		
COMPROMISOS DE PAGO ANUAIS								
ANO	Investimento	Investimento	Investimento	Investimento	Investimento	Canons	Investimento	Canons
2018	23.149	5.319	12.598	9.263	23.094	23.910	41.862	9.758
2019	23.690	5.589	13.231	9.622	23.672	26.264	39.273	9.668
2020	24.264	5.891	11.169	10.022	24.264	26.347	39.181	9.668
2021	24.870	6.168	10.824	10.339	24.870	28.124	37.227	9.901
2022	25.492	6.467	11.366	10.609	25.492	27.652	37.746	10.125
2023	26.129	6.785	11.952	10.876	26.129	27.740	37.650	8.675
2024	26.782	7.130	12.557	11.170	26.782	27.828	37.553	
2025	27.452	7.456	13.183	11.375	27.452	26.563	38.945	
2026	28.138	7.747	13.855	12.068	28.138	26.650	38.848	
2027	28.842	8.045	14.551	12.302	28.842	31.230	33.811	
2028	29.563	8.383	15.299	12.443	29.563	31.333	33.697	
2029	30.302	8.683	16.072	12.386	30.302	29.235	36.005	
2030	31.059	9.025	16.899	12.453	31.059	29.332	35.898	
2031	31.836	9.375	17.756	12.644	31.836	29.429	35.792	
2032	32.632	9.760	18.638	12.865	32.632	29.526	35.684	
2033	33.448	10.110	19.584	6.328	33.448	24.596	41.108	
2034	34.284	10.497	20.560	6.423	34.284	23.582	42.223	
2035	35.141	7.708	21.600	6.515	35.141	17.309	30.884	
2036	36.019		8.213	6.627	36.019			
2037	36.920			6.702	36.920			
2038	10.368			7.067	10.368			
2039				7.166				
2040				2.130				

(Miles de Euros)

Dita táboa reflicte que ata o ano 2040 a Xunta de Galicia ten comprometidos a través das colaboracións público privadas 3.057.96 millóns de euros. No ano 2018 non está previsto dispor de máis gasto a través destas fórmulas de pago adiado, polo que o importe comprometido ao final do ano 2018 será de 2.909.01 millóns de euros.

Cadro 50. :ANEXO: Inversións reais das empresas públicas. Miles de €

cod	ENTIDADES	INVERSIONS REAIS 2018
406	Portos de Galicia	12.995,99
412	Augas de Galicia	53.885,19
109	Axencia de Protección da Legalidade Urbanística	1.905,00
502	Consortio Galego de Servizos de Igualdade e Benestar	3.572,75
512	Axencia para a Calidade do Sistema Universitario de Galicia	22,00
513	Consortio de Bibliotecas Universitarias de Galicia	10,00
515	Consortio extensión universitaria e divulgación ambiental	51,00
516	Consortio de abastecemento de auga en Cervo e Buerela	0,00
517	Consortio Casco Vello de Vigo	1.285,14
519	Consortio Local dos Peares	7,14
413	Fundación Instituto Galego de Oftalmoloxía	64,30
415	Fundación Pública Cidade da Cultura de Galicia	3.662,94
417	Fundación Pública Urgencias Sanitarias de Galicia 061	0,00
418	Instituto Galego de Medicina Xenómica	240,31
604	Fundación Galicia Europa	10,00
606	Fundación Galega para a Tutela de Persoas Adultas	0,00
607	Fundación Semana Verde de Galicia	0,00
608	Fundación Centro Galego de Artesanía e Deseño	0,00
609	Fundación Centro Tecnolóxico de Supercomputación de Galicia	100,00
610	Fundación Exposicións e Congresos de A Estrada	0,00
611	Fundación Feiras e Exposicións de Lugo	0,00
612	Fundación Feiras e Exposición de Ourense	65,00
615	Instituto Feiral de A Coruña	0,00
650	Fundación Centro Tecnolóxico da Carne	694,81
651	Fundación ROF Codina	25,00
652	Fundación Deporte Galego	20,00
654	Fundación Centro Tecnolóxico do Mar	0,00
656	Fundación Galega de Formación para o Traballo	64,00
660	Fundación Camilo José Cela	0,00
661	Fundación Axencia Enerxética Provincial de A Coruña	3,13
702	Redes de Telecomunicación Galegas, S.A.	400,00
706	Sociedade Pública de Inversións de Galicia	3.375,34
707	SODIGA Galicia, Sociedade de Capital Risco	5.000,00
708	XESGALICIA, Sociedade Xestora de Entidades de Capital Risco, S.A.	135,00
709	Galicia Calidade, S.A.	20,00
710	Parque Tecnolóxico de Galicia, S.A.	40,00
713	Sociedade Anónima de Xestión do Plan Xacobeo, S.A.	0,00
714	Empresa Pública de Servizos Agrarios Galegos	118,28
717	Xenética Fontao, S.A.	253,30
718	Galaria Empresa Pública de Servizos Sanitarios	1.196,50
719	Sociedade Galega de Medio Ambiente, S.A.	2.543,62
727	Xestión do solo de Galicia, XESTUR, S.A.	0,00
729	Corporación Radio Televisión , S.A.	9.353,23
	TOTAL	101.118,98

(Miles €)

